

ΚΟΝΙΤΣΑ

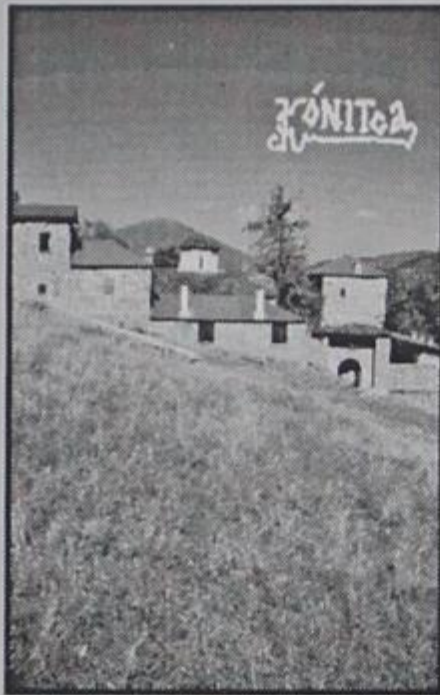
166. Σεπτέμβρης - Οκτώβρης 2012

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 166 Σεπτέμβρης - Οκτώβρης 2012 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

166. Σεπτέμβρης - Οκτώβρης 2012

Φωτ. εξακρ.
Μονή Κλαδόρμης-Φούρκα (1745)
Π. Σ. Τ.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Σελ.

305	Από το Έπος του 1940, <i>Η.Α.</i>
306	Καλαμάς - Καλπάκι - Κόνιτσα, <i>Χ. Ζάνη</i>
307	Οι Ηπειρώτισσες στον πόλεμο, <i>Σωκ. Οικονόμου</i>
311	28η Οκτωβρίου 1940, <i>Ι. Παπαϊωάννου</i>
313	Ανάπτυξη και Ιστορία Επαρχίας Κόνιτσας, <i>Χ. Γκούτου</i>
321	Ψηφίσματα Δημ. Συμβουλίου Κόνιτσας
329	Κοινωφελής επιχείρηση Κόνιτσας
331	Σύνδεσμος Απ/των Γυμν.- Λυκ. Κόνιτσας
336	Διαφορά φυλών, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
337	Απολογία Λυσία, <i>Αγαθ. Πολίτη</i>
340	Το πανηγύρι στο Μοναστήρι, <i>Γ. Παναγιώτου</i>
341	Δημόσια Βιβλιοθήκη, <i>Δ. Ευαγγέλου</i>
344	Περιήγηση στις Μουριές, <i>Π. Μπούνα</i>
349	Η Δροσοπηγή πρωτοπορεί, <i>Γ. Κανναβού</i>
357	Εκδηλώσεις στη Μονή Μολυβδοσκεπάστης, <i>Ι. Δάφνη</i>
359	Κώστας Περρίκος, <i>Β. Τσ.</i>
363	Εριφίλειο Έπαθλο
365	Για την εισαγωγή στην εκπαίδευση, <i>Β. Τσ.</i>
367	Το τέλος της «Μ. Ιδέας», <i>Α. Εζνεπίδης</i>
372	«Έγκλημα & Τιμωρία», <i>Κ. Κίτσιου</i>
373	Βιβλιοπαρουσία, <i>Ειρ. Κίτσιου</i>
375	Εποχούμενος καταστροφέας, <i>Ειρ. Κίτσιου</i>
377	Φωτιά στο Σχολείο Ζέρμας, <i>Ι. Παπαδημητρίου</i>
379	Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη
45221 Ιωάνν

τηλ. 26510 77

ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1940

Η ανωτέρω φωτογραφία δίκαια κρίνεται από τις πλέον αξιόλογες για την βαρύνουσα σημειολογία της.

Αποθανατίζει μια ομάδα Ελλήνων Αξιωματικών και Στρατιωτών κάπου στο μέτωπο της Β. Ηπείρου. Αποκωδικοποιώντας την φωτογραφία διαπιστώνουμε πως πρωτεύει το στοιχείο της αποφασιστικότητας στο γερό πάτημα των προτεταμένων ποδιών, στο διαπεραστικό βλέμμα και στο προτεταμένο χέρι του Αξιωματικού στο κέντρο της φωτογραφίας. Δεύτερο στοιχείο εκείνο της αυταπάρνησης και της συναίσθησης του καθήκοντος που αποτυπώνεται στα χαμογελαστά πρόσωπα και με επίγνωση πως σε κάθε λεπτό караδοκεί το βόλι του εισβολέα.

Σήμερα σε αυτούς τους γενναίους τι μπορούμε να αποθανατίσουμε για τους επιγενόμενους, τις ανοικτές παλάμες των υποκριτικά αγανακτισμένων προς τη Βουλή των Ελλήνων;

Μια ανοικτή παλάμη είναι αρκετή να απενοχοποιήσει τον καθένα μας για το κατόντημα της Πατρίδας.

Ζήτησα την άποψη φίλου μου για τη φωτογραφία. Μου απάντησε μονολεκτικά αλλά επιτυχώς «Άλλες εποχές». Όντως συμφώνησα πως οι εποχές εκείνες ήταν για ανθρώπους που δάμαζαν τη φωτιά και το ατσάλι.

Σήμερα εμείς απλά καλούμαστε να δαμάσουμε τα χρέη και τα ελλείμματα, απότοκα της κακώς εννοούμενης ευδαιμονίας μας.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Καλαμάς-Καλπάκι-Κόνιτσα

«ΟΧΙ βροντοφωνάζτε πάλι
Ελλήνων φύτρα ιερή,
ψηλά κρατάτε το κεφάλι,
ψηλά τα λάβαρα, ψηλά...».

Με την ευκαιρία των επετειακών Μεκδηλώσεων για το έπος του 1940 χρήσιμο και αναγκαίο είναι να θυμηθούμε τις ξεχασμένες από το επίσημο κράτος γωνίες της ακριτικής Ελλάδας που σημάδεψαν τη νεότερη ιστορία μας.

Καλαμάς-Καλπάκι-Κόνιτσα! Τόποι που ποτίστηκαν με πολύ αίμα και κράτησαν όρθια και υπερήφανη τη σημαία της αντίστασης στους εισβολείς.

Τόποι που αναμετρήθηκε η δύναμη της ψυχής ενάντια στις σπηροφρακτες ορδές των επιδρομέων.

Τόποι που έδειξαν το μέτρο και το ύψος της αρετής. Το ηρωικό ΟΧΙ στο Καλπάκι, στον Καλαμά και στην περιοχή της Κόνιτσας ανάδειξαν το μεγαλείο του λαού της ακριτικής περιοχής που αφήφισε το θάνατο υπερασπίζοντας το πατρίο έδαφος, τα ιερά και τα όσια.

Τιμή και Δόξα σε όσους αγωνίστηκαν και σε όσους έπεσαν μαχόμενοι.

Όμως Τιμή και Δόξα στα λόγια αποτελούν φτηνή ρητορεία και εμπαιγμό στο λαό που επιβιώνει τώρα στην ακριτική περιοχή κάτω από αντίξοες συνθήκες. Χρειάζεται έμπρακτη εκδήλωση του σεβασμού και του ενδιαφέροντος της πολιτείας με έργα και πολιτική αναπτυξιακή με στόχο να αναδειχθούν οι φυσικές ομορφιές και να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που προσφέρονται για τη γεωργία, την κτηνοτρο-

φία, τη μελισσοκομία και τον αγροτικό τουρισμό.

Οι ακρίτες μας χρειάζονται στήριξη, βοήθεια υλική και ηθική και συμπαράσταση.

Οι Ηπειρώτισσες μάνες, αδελφές και σύζυγοι που στάθηκαν στο πλευρό των ηρωικών μας μαχητών προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες, όπως και οι σκληροτράχηλοι βοσκοί και αγρότες που αναδείχθηκαν πρότυπα ανδρείας και αρετής, αποκτούν αναγνώριση της προσφοράς και των θυσιών με έργα και θέσεις δουλειάς για τα τέκνα τους που μεταναστεύουν με αποτέλεσμα την ερήμωση της περιοχής μας.

Ερμηώνει με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το μέλλον της χώρας.

Αγωνίστηκαν, πάλεψαν, σκληρά και μάτωσαν για μια Ελλάδα ελεύθερη και υπερήφανη. Για μια ζωή με αξιοπρέπεια και κοινωνική δικαιοσύνη.

Οι πολιτικοί μας που πήραν στα χέρια τους τις τύχες της χώρας, με τις πράξεις και τις παραλείψεις τους έχουν μεγάλη ευθύνη για το κατόντημα της Ελλάδας και την παράδοσή της στις αρπακτικές διαθέσεις των Γερμανών ρεβανσιστών και των λοιπών τοκογλύφων.

Η ιδιοτέλεια, ο καιροσκοπισμός και η ανεπάρκεια των διαχειριστών της εξουσίας θα κριθούν αυστηρά από την ιστορία.

Καιρός να συνέλθουμε!

Η πλήρης υποταγή στους δανειστές ακυρώνει την αγωνιστική μας ιστορία και προσβάλλει βάναυσα την εθνική μας αξιοπρέπεια.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Οι Ηπειρώτισσες κατά τον πόλεμο του 1940-41

Αν και έχουν γραφτεί πολλά για τις ηρωίδες Ηπειρώτισσες κατά τον πόλεμο του '40-41, εν τούτοις με την ευκαιρία της γιορτής της 28ης Οκτώβρη του '40 θα αναφερθούμε σ' αυτά τα γεγονότα.

Η βοήθεια των Ηπειρωτισσών είναι μεγάλη και γράφτηκαν τότε πολλά από τους απεσταλμένους του Τύπου στο μέτωπο και οι ζωηρές εντυπώσεις διατηρήθηκαν πολύ στη μνήμη ώστε να μαθαίνουν οι νεώτεροι και να θυμούνται οι παλιότεροι γιατί η γνώση της ιστορίας είναι πολύτιμη, για όλους και καθώς έλεγαν οι αρχαίοι «Όλβιος όστις της ιστορίας έσχε μάθησιν» (ευτυχής είναι εκείνος που γνωρίζει την Ιστορία). Οι μαρτυρίες είναι πολλές και η μνημόνευση και η αναφορά τους, όπως ελέχθηκε είναι διδακτική και χρήσιμη, για όσους έζησαν αυτά τα γεγονότα από κοντά (αν και σήμερα λίγοι έμειναν και τότε ήταν μικρά παιδιά) αλλά πολύ χρήσιμη και διδακτική, επαναλαμβάνω η αναφορά στα γεγονότα για όλους τους μεταγενέστερους.

Θ' αναφερθούμε λοιπόν σε καθαρή αντιγραφή από το βιβλίο του Κ.Δ. ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ υπ' αριθμ. Βιβλίου 29 της Βιβλιοθήκης της Ηπειρωτικής Εταιρείας Αθηνών με θέμα:

«ΑΙ ΗΠΕΙΡΩΤΙΣΣΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ» Αθήνα 1970.

Η γλώσσα βέβαια είναι καθαρεύουσα αλλά κατανοητή. Ας το παρακολουθήσουμε.

Οι απεσταλμένοι των εφημερίδων, κυρίως των Αθηνών, χρησιμοποιούν δια τας ανταποκρίσεις των τίτλους συντόμους, ως «Η δράσις της Ελληνίδος εις την πρώτην γραμμήν» ή μακρούς, ως «Μία άγνωστη πλευρά του πολέμου. Οι γυναίκες και τα παιδιά πήραν μέρος στη μάχη. Το Ζάλογγο και το Σούλι αποκτούν και πάλι σάρκα και οστά. Οι μικροί αφανείς ήρωες. Αι ανταποκρίσεις αταί δεν εξαίρουν αορίστως την συμβολήν των γυναικών αλλά και συγκεκριμένα περιστατικά, δυνάμενα να ταξινομηθούν εις διαφόρους τομείς.

Χωρίς διάθεσιν αξιολογήσεως αναφέρεται πρώτη η προσφορά φιλοξενίας εις τον στρατόν. Εις το Τσεπέλεβον φιλοξενούνται τριακόσιοι άνδρες, ανά δέκα έως δέκα πέντε εις κάθε οικίαν. Αι γυναίκες επιδίδονται εις το στέγνωμα των ενδυμάτων, εις το πλύσιμον και το μαντάρισμα. Προσφέρουν ομοίως τρόφιμα, «ψωμί, φασόλια, πατάτες, καρύδια, σφάγια», όταν δε ο στρατός εστάλη εις τα υψώματα της Γκαμήλας, έδωσαν από μίαν βελέντζαν και δυο σακκιά εις κάθε στρατιώτην δια την προφυλάξιν από το δριμύ ψύχος. Τόσον μεγάλη είναι η προσφορά των χωρικών, ώστε δεν έμειναν εις το Ζαγόρι τρόφιμα και το χόρτον όλον διετέθη δια τα κτήνη του στρατού, ο δε πληθυσμός δια να συντηρηθή έσφαζε τα ζώα του, αποτελούντα δι' αυτόν το «παραγωγικό κεφάλαιο». Όταν ο εχθρός απεμακρύνθη αρκετά, εις το βορειοπρωτικόν έδαφος και δεν διεξήγοντο πλέον επιχειρήσεις εις την περιοχήν των, αι γυναίκες των χωριών της ελευθέρας Ηπείρου, «λησμονώντας τις ανάγκες τους, στρώθηκαν στη δουλειά και πλέκουν κάλτσες για τους ελευθερωτάς».

Άλλος τομεύς είναι η επισκευή ή η κατασκευή οδών και γεφυρών. Γυναίκες, γέροντες, παιδιά, ιερείς επεσκεύασαν οδόν μήκους έξ χιλιομέτρων εις το τέρμα του χωρίου Καπεσόβου. Επίσης και εννέα ετών παιδιά βοήθησαν εις την κατασκευήν της γέφυρας Κοκόρου, ενώ άλλα πέντε ετών, μετέφερον χαλίκι.

Ιδιαίτερος ποικίλη είναι η εκτέλεσις μεταφορικών αποστολών, εξαιρετικώς επειγουσών και επικινδύνων και πολυώρων.

Ως προς την μεταφορά τροφίμων και ειδών ιματισμού και υποδήσεως αναφέρεται ότι, όταν τμήμα στρατού επολέμει παρά το Τσεπέλεβον, οι άνδρες αυτού είχαν μείνει νηστικοί επί τέσσαρας ημέρας και τα υποδήματά των είχαν σχισθή, ο επί κεφαλής αξιωματικός Ρ.... εζήτησε τηλεφωνικώς άρτον και άρβυλα. Αλλά δυσχερώς θα έφθαναν αυτά από τα Ιωάννινα. Ο τηλεφωνητής του Τσεπελόβου ειδοποίησε τους κατοίκους και αι γυναίκες φορτωθείσα εις την πρώτην γραμμήν, όπου τα παρέδωσαν εις το μαχόμενον τμήμα. Επίσης μαρτυρείται ότι γυναικόπαιδα και γέροντες, άλλοι φορτωμένοι οι ίδιοι και άλλοι με τα ζώα, μετέφερον συνεχώς εις το Καπέσοβον και το Βρυσσοχώρι όλα τα πολεμοφόδια και τα τρόφιμα, περιπατούντες επί δύο ημέρας εις δρόμους δυσβάτους.

Εις τα μεταφερόμενα είδη περιλαμβάνονται και πυροβόλα. Ο σταθμάρχης Δοβράς κ. Σ.... και αι γυναίκες του χωρίου εδέθησαν με τριχιές και εζεύχθησαν τα κανόνια, τα οποία ανεβίβασαν εις απόκρημνα υψώματα, τον τόπον του προορισμού των.

Η διαμετακόμισις τραυματιών κλείει τον

τομέα αυτόν συμβολής των Ηπειρωτισσών. Εις ανταπόκρισίν του ο Π. Παλαιολόγος γράφει χαρακτηριστικώς ότι «στην αγκαλιά τους μετέφεραν τραυματίας οι γυναίκες. Στη ράχη των ζώων τοποθετούσαν τους αιχμαλώτους τραυματίας και τους συνώδευαν από το πεδίο του πολέμου στα μετόπισθεν». Ένα από τα πολυάριθμα παραδείγματα μου έγινε τυχαίως γνωστόν κατά την προ δύο ετών οργανωθείσαν από ηπειρωτικήν αδελφότητα εορτήν. Η ζωηρά εικόν του συνομιλητού μου δια την συμβολήν των Ηπειρωτισσών εις τον πόλεμον εσχετίζετο με τον βαρύν τραυματισμόν τον οποίον εδέχθη ο αδελφός του εις το ύψωμα 731 της Τρεμπεσίνας, ως ήρωος πολεμών, κατά την εαρινήν επίθεσιν των Ιταλών το 1941. Δια το επείγον της διαμετακομίσεως εις το χειρουργείον της Κούταλης, ευρισκόμενον ικανάς ώρας από το σημείον της παραλαβής, προσεφέρθησαν οι βραχίονες των γυναικών. Το έργον αυτό επετέλεσαν υπό καταιγισμόν οβίδων ταχύτατα, με επίγνωσιν της αποστολής των. Έκδηλον ευγνωμοσύνην εξέφραζε το πρόσωπον του συνομιλητού μου, ασχέτως αν από την φύσιν του τραύματος δεν επετεύχθη τελικώς η ποθητή διάσωσις του αδελφού του, του υπολοχαγού Χρίστου Βαρδάκου.

Ως μοναδική περίπτωση αναφέρεται επίθεσις Ηπειρωτισσών κατά του εχθρού εις το χωρίον Λίμνην την 20ήν Νοεμβρίου 1940. Ενώ οι Ιταλοί ωδήγουν εις το σχολείον περί τα δέκα κορίτσια, επρόβαλαν εύζωνοι εις την ράχιν. Αι γυναίκες, αρπάσασαι ξύλα και τσεκούρια, ήρχισαν να κυνηγούν τους Ιταλούς, τα δε παιδιά, συλλέξαντα ιταλικά τουφέκια, τους επυρο-

βόλουν. Το αποτέλεσμα ήτο να συλληφθούν από αυτούς είκοσι πέντε αιχμάλωτοι και περί τους δέκα να φονευθούν.

Τα μνημονευθέντα περιστατικά είναι, ως φυσικόν, ελάχιστα έναντι του μεγάλου πλήθους αυτών. Οι ασχοληθέντες με το θέμα γενικώς της συμβολής των γυναικών εις τον αγώνα του 1940-41, έχοντες ως βάση τα έντονα και πολλά παραδείγματα, επροχώρησαν και εις γενικούς χαρακτηρισμούς. Κατά τον Χρίστον Κολιάτσον αι «Ηπειρώτισσες Ελληνίδες της δοξασμένης Πίνδου, των Τζουμέρκων και του Πωγωνίου ανεδείχθησαν γνήσιοι απόγονοι των Σουλιωτισσών». Κατά τον Θεοφύλακτον Παπακωνσταντίνου «η πρόθυμος και αβίαστος συμμετοχή του αμάχου πληθυσμού της Πίνδου – γερόντων, γυναικών, κοριτσιών και παιδιών – εις την υπερτάτην προσπάθειαν εφοδιασμού των μαχομένων είναι μία από τας ωραιότερας εκδηλώσεις της εθνικής ανατάσεως κατά τας δραματικές αυτάς ημέρας. Αι φάλαγγες των Ελλήνων αυτών, που φορτωμένοι με πυρομαχικά και τρόφιμα ανερχόντο τα απότομα φαράγγια (υψόμετρον 2000-2500 μέτρων), ενώ υπό τους πόδας των έχαιεν η άβυσσος και κατήρχοντο εις τας δυσβάτους και δασώδεις χαράδρας της Πίνδου, απετέλουν το υποβλητικώτερον και συγκινητικώτερον θέαμα του όλου αγώνος.

Κ.Δ. Στεργιόπουλος και για την αντιγραφή
Σ. Οικονόμου. Ας είναι το παρόν μικρό μας άρθρο, ένα πολύ απλό μνημόσυνο για όλες τις ηρωϊκές Ηπειρώτισσες γυναίκες, μάνες, συζύγους και αδελφές.

Σ.Ο.

ΚΟΝΙΤΣΑ 28-10-2012

28η Οκτωβρίου 1940 (Μεγάλη Εθνική γιορτή)

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

Αντί οποιουδήποτε άλλου γραπτού ακειμένου για τη μεγάλη μας Εθνική γιορτή της 28ης Οκτωβρίου 1940, προτιμάσαν επίκαιρο θέμα του πολέμου που η Ιταλία επετέθη κατά της Ελλάδος, στη μνήμη των πεσόντων εκείνων που θυσίασαν για την Πατρίδα μας, την Ελλάδα μας, ό,τι πολυτιμότερο είχαν, τη ζωή τους, να παρουσιάσω ή πιο σωστά, να αντιγράψω από το εξαίρετο βιβλίο του αειμνήστου Γιώργη Σ. Οικονόμου, αυτόπτη και αυτήκοο καταγομένου από το Βρυσοχώρι-Ζαγορίου, με τον τίτλο «ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ '40», ένα απόσπασμα που επιγράφεται «ΤΣΑΡΤΣΟΒΑ». Ένα βιβλίο που θα πρέπει όλοι οι Ηπειρώτες και ΟΧΙ μόνον να το διαβάσουν, γιατί οπωσδήποτε κάποιον δικό τους θα βρύνε που αγωνίστηκε ή και να θυσιάστηκε για την πατρίδα μας, και να το έχουν στο εικόνισμα του σπιτιού τους, δίπλα στην καντήλα.

«ΤΣΑΡΣΟΒΑ»

Δεν θυμάμαι ακριβώς ημερομηνία, που με το απόσπασμα Αώου και μαζί του το τάγμα Κονίτσης, μπήκαμε στην Αλβανία περνώντας από την «Μέρτζανη» στο ποτάμι του Σαρανταπόρου, όπου το Μηχανικό είχε στήσει μια πρόχειρη γέφυρα για πεζούς κατ' αρχήν. Έχε όμως ζωνρότατο στη μνήμη τούτο το περιστατικό, σαν φτάσαμε στο πρώτο χωριό, την Τσαρτσόβα (βλ. χάρτη).

Ο Ανθυπίατρος Κώστας Λ. Λαμπρίδης, αργότερα Διεθντής Υγιεινής του Υπουργείου Βορείου Ελλάδος μας λέει σε μένα

και στον γαμπρό του επ' αδερφή Δημήτριο Μπιζακίδη Ανθυπολοχαγό Υπασπιστή του Τάγματος Κονίτσης, γεωπόνο, χωριανό μου, συνομήλικο και χρυσό μου γείτονα: «Παιδιά, εγώ θα πάω μια επίσκεψη σε μια φιλική μου οικογένεια». Βεβαίως πολλοί κάτοικοι του χωριού καλωσόρισαν τον γιατρό, όπως και όλους τους Έλληνες στρατιώτες, αλλά ο γιατρός ήταν ιδιαίτερος γνώριμος, γιατί πολλές φορές νύχτα «και λαθρομετανάστης» επισκέπτονταν τα Ελληνικά χωριά της μεθορίου. Έρχονταν και τον έπαιρναν με τα άλογά τους οι κάτοικοι για τους αρρώστους τους. Του είχαν πολύ εμπιστοσύνη σαν γιατρό. Και επιπλέον γιατί είχε και τις τσάντες γεμάτες φάρμακα. Έτσι του είχαν μεγάλη εμπιστοσύνη και εκτίμηση. Γύρισε ο γιατρός σε μισή περίπου ώρα και μας λέει, στον γαμπρό του και σε μένα: «Παιδιά, το μεσημέρι θα φάμε σε κάποιο φιλικό μου σπίτι. Τώρα που πήγα, με κάλεσαν για τραπέζι εμένα και δυο τρεις φίλους. Θα πάμε οι τρεις μας».

Πήγαμε. Στη σάλα στρωμένο το τραπέζι με άσπρο λινό τραπεζομάντηλο και ίδιες πετσέτες. Στη μέση του τραπεζιού σουπιέρα, άχνιζε η σούπα και μοσχοβολούσε ντόπιο βούτυρο. Δίπλα μια πιατέλα γεμάτη τεμαχισμένο κόκορα, θα ήταν δυο τρεις οκάδες: καβουρδισμένος κι αυτός πάλι με βούτυρο. Πιατέλα άλλη με χόρτα βουνού, αγριοράδικα, πικροράδικα και στη μέση μια κανάτα μαύρο κρασί.

Καθίσαμε όλοι μαζί με την οικογένεια, σαν να γνωριζόμασταν από πολλά χρόνια.

Εξαιρετικά ευχάριστη, εγκάρδια η ατμόσφαιρα, ήρεμα τράβαγε η συζήτηση, τι άλλο για τον πόλεμο. Οπότε, πώς μου ήρθε εμένα και πετάω στη συζήτηση μια παρατήρηση: «Παράξενο πράγμα, τόσο εγκάρδια μας υποδέχτηκαν και μας ευχαρίστησαν οι κάτοικοι του χωριού. Μας ενθουσίασαν, αλλά ελληνική σημαία δεν είδα σε καμιά πόρτα σε κανένα παράθυρο». Δεν πρόφτασα να τελειώσω και η σπιτονοικοκυρά, σβέλτη και πανέξυπνη, πετάγεται και πηγαίνει στην άκρη της σάλας, του δωματίου, σηκώνει το καπάκι από μια καρσέλα μπαούλο. Άναυδοι παρακολουθούμε και οι τρεις μας. Ανασηκώνει τα καλωστρωμένα μέσα στο μπαούλο ρούχα και από το βάθος ανασύρει μια Ελληνική Σημαία της ξηράς, των φρουρίων, με τον πάλλευκο Σταυρό στον γαλάζιο φόντο κι έναν μπρούτζινο

Σταυρό, η Σημαία με θαυμάσια κρόσσια και κορδόνια, και χαρούμενη μας λέει: «Όλοι έχουμε τις Σημαίες μας, αλλά πώς να τις βγάλουμε στις πόρτες και στα παράθυρα; Αν εσείς φύγετε και μας αφήσετε στα χέρια των Αρβανιτών, όπως μας αφήσατε και άλλοτε τι θα γίνουμε; Πόσο προφητικά μίλησε η γυναίκα και πόσο δίκιο είχε!».

Αιωνία η μνήμη, πρώτα υπέρ Πατρίδος μας, της πολυβασανισμένης Ελλάδος μας κι έπειτα όλων των άλλων ηρωϊκῆς καθ' οιονδήποτε τρόπον αγωνισαμένων, Αξιωματικών, οπλιτών και του Ανωύμου Λαού, καθώς και του συγγραφέως του ανωτέρω προαναφερθέντος βιβλίου Γιώργη Σ. Οικονόμου.

Με τέτοιους αγωνιστάς, «Η Ελλάδα ποτέ δεν πεθαίνει, μόνο λίγο καιρό ξαποσταίνει και ξανά προς τη δόξα τραβά:».

Κόνιτσα 28-10-1960. Είκοσι χρόνια μετά το έπος του 1940, στρατιωτικό άγημα του ιστορικού 583 τ.π. σχηματίζει το ΟΧΙ στο παλιό γήπεδο υπό το παιάνισμα της 16μελούς μπάντας του πάλαι ποτέ Ορφανοτροφείου, υπό τη διεύθυνση του μαέστρου αείμνηστου Παγγέ. Φωτ. αρχείο Η. Ανδρέου

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ*

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Τοπική ανάπτυξη και τοπική ιστορία

Λέγοντας «ανάπτυξη» ή «εκσυγχρονισμός», εννοούμε την διαδικασία που πρέπει μια τοπική κοινωνία να τηρήσει συνειδητά για να κατακτήσει το επίπεδο ωριμότητας, στο οποίο έφθασαν άλλες τοπικές κοινωνίες τηρώντας την ίδια διαδικασία.

Η απουσία ενδιαφέροντος για ανάπτυξη ή εκσυγχρονισμό υποδηλώνει μοιρολατρεία.

Σήμερα, η τοπική ανάπτυξη σχεδιάζεται και εποπτεύεται από κρατικές και αυτοδιοικητικές υπηρεσίες, πραγματώνεται δε δια της συνεργασίας των υπηρεσιών αυτών με ενδιαφερόμενους ιδιώτες και δια της χρήσης μέτρων, μέσων και μηχανισμών προβλεπομένων από τον σχεδιασμό ανάπτυξης του συγκεκριμένου τόπου. Η οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου θεωρείται ότι επιτυγχάνεται όταν: συνδυάζεται με την κοινωνική και την πολιτιστική ανάπτυξή του, αξιοποιεί αποδοτικά τους παραγωγικούς πόρους του, δεν παραβλέπει το παρελθόν και τις παραδόσεις του, διευρύνει τις αγορές που ενδιαφέρονται για τα προϊόντα του και τις υπηρεσίες που αυτός παρέχει, ενισχύει την τοπική επιχειρηματικότητα και συγκρατεί την μετανάστευση των κατοίκων επειδή πείθει ότι το εφαρμοζόμενο αναπτυξιακό πρόγραμμα είναι μελετημένο, φιλικό και αποτελεσματικό.

Οι συνεπαρχιώτες που ποθούν την ανάπτυξη του τόπου μας και που σπέρνουν σχετικές ιδέες πρέπει να ξέρουν ότι το ποθούμενο θα το δουν να υλοποιείται προοδευτικά, εφ' όσον συντρέξουν δύο προϋποθέσεις: Πρώτον, εφ' όσον πεισθούν οι ίδιοι για την αναγκαιότητα και την δυνατότητα της ανάπτυξης του τόπου μας και επιμείνουν στην ιδέα τους και στην επιθυμία τους για την ανάπτυξή του, έστω και αν θεωρηθούν από κάποιους ως ουτοπιστές και ανεξαρτήτως αν προσδοκούν ή όχι προσωπικά κέρδη από την ανάπτυξή του. Δεύτερον, εφ' όσον κατορθώσουν να πείσουν τις αυτοδιοικητικές και τις κρατικές Αρχές να καταρτισθεί και να εφαρμοσθεί αναπτυξιακό πρόγραμμα κατάλληλο και ρεαλιστικό.

Μέχρι τώρα, εξ όσων γνωρίζω, η μόνη περίπτωση υπαγωγής της επαρχίας μας σε κρατικό αναπτυξιακό πρόγραμμα είναι εκείνη κατά την οποία το 1957 η περιοχή μας, το Ζαγόρι και η περιοχή Παρακάλαμου εντάχθηκαν στην «Ζώνη Πειραματισμού και Επίδειξης Προγράμματος Ανάπτυξης της Ηπείρου». Όμως, το 1964 διαπιστώθηκε ότι η εφαρμογή του προγράμματος τούτου απέτυχε και έτσι η εν λόγω Ζώνη εγκαταλείφθηκε. Οι αιτίες της αποτυχίας δεν δημοσιοποιήθηκαν.

Επί τρουρκοκρατίας και μετέπειτα, η οικονομική και η πολιτιστική πρόοδος που συντελέσθηκε στην επαρχία Κόνιτσας, κατά περιόδους, οφείλεται όχι στην εφαρμογή κρατικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, αλλά κατά το πλείστον, σε ιδέες, σε πρωτοβουλίες και σε δραστηριότητες μεμονωμένων συνεπαρχιωτών και ομάδων συνεπαρχιωτών. Πολλοί από αυτούς είχαν ταξιδεύσει σε άλλες ελλαδικές περιοχές ή στο εξωτερικό, για να εργασθούν εκεί επαγγελματικά, επιστρέφοντας δε στους οικισμούς καταγωγής τους, μετά από μεγάλα ή μικρά χρονικά διαστήματα, μετέφεραν και προσάρμοζαν σε αυτούς κάποιες από τις προοδευτικές ιδέες και πρακτικές που είχαν γνωρίσει στους τόπους εκείνους. Τα οικονομικά και τα πολιτιστικά επιτεύγματα των προγόνων μας ήσαν

* Εισήγηση στο επιστημονικό συνέδριο: «Ανάπτυξη και προοπτικές περιοχής Κόνιτσας», 11 και 12 Αυγούστου 2012. Παραλείπεται το εισαγωγικό μέρος.

κατά το πλείστον παρόμοια με τα επιτεύγματα που συντελέστηκαν τότε σε γειτονικές μας περιοχές (Ζαγόρι Πωγώνι, Γρεβενά) και δεν υστερούσαν έναντι εκείνων.

Η τοπική ανάπτυξη συνδέεται στενά με την γνώση και την χρήση της τοπικής ιστορίας για τους εξής λόγους: α) Γνωρίζοντας την τοπική ιστορία, εξευρίσκομε τις αιτίες των επιτυχιών και των αποτυχιών του τόπου και έτσι μπορούμε, κατά τον σχεδιασμό της τοπικής ανάπτυξης, να μεθοδεύσουμε αντιστοίχως την διατήρηση ή την εξάλειψη των ευμενών ή των δυσμενών συνεπειών που έχουν επιφέρει οι εν λόγω ιστορικές αιτίες. β) Με την γνώση της τοπικής ιστορίας, αποφεύγουμε την παγίδα της στατικής θεώρησης των σημερινών δεδομένων του τόπου, όταν μάλιστα αυτά είναι απογοητευτικά. Διότι συνειδητοποιούμε ότι συνήθως η τοπική δυσπραγία δεν είναι αιώνια, αφού, στο παρελθόν, τις αποτυχίες ενός τόπου τις διαδέχθηκαν επιτυχίες, όταν οι περιστάσεις επέτρεψαν να ενεργοποιηθούν οι αναπτυξιακές δυνατότητές τους. γ) Η γνώση των επιτευγμάτων των πρόγνων μας γεννά ευλόγως την καύχησης μας γι' αυτούς και για τον τόπο μας, τον σεβασμό μας στις δημιουργικές παραδόσεις του, την αυτοεκτίμησή μας και την φιλοτιμία μας να μην υστερήσουμε έναντι των προγόνων μας, αλλά να εκμεταλλευτούμε τις σημερινές αναπτυξιακές ευκαιρίες, δ) Η τουριστική ανάπτυξη ενός τόπου, ακόμη και αν συνίσταται κυρίως στην αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντός του, προϋποθέτει ότι οι εν δυνάμει επισκέπτες του μπορούν να βρουν (σε πηγές έντυπες ή ηλεκτρονικές) επαρκείς πληροφορίες για την τοπική ιστορία (και μάλιστα την πολιτιστική), αλλιώς ο τόπος αυτός φαίνεται στους επισκέπτες απολίτιστος και χωρίς ενδιαφέρον.

Ωστόσο, μέχρι πρόσφατα, οι γνώσεις μας για την ιστορία της επαρχίας μας ήσαν μόνον λίγες και ασυστηματοποίητες. Άλλωστε, το ίδιο συνέβη και με άλλες τοπικές ιστορίες (για το Ζαγόρι, το Πωγώνι, την Ήπειρο γενικά, την Δυτ. Μακεδονία κλπ.). Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Ιστορικό Τμήμα του, δυστυχώς, ελάχιστα μόνο ασχολήθηκε με τις τοπικές ιστορίες της Ηπείρου.

Μετά το 1927, δημοσιεύθηκαν πολλά ανέκδοτα ιστορικά έγγραφα, καθώς και κάμποσες μικρές μελέτες, για λαογραφικά ή για ειδικά ιστορικά θέματα του τόπου μας, από συνεπαρχιώτες λόγιους, όπως οι εξής: Ευρ. Σούρλας, Χαρ. Ρεμπέλης, προσβ., Γεωρ. Παΐσιος, Αναστ. Ευθυμίου, Γιάννης Λυμπερόπουλος, Στ. Γκατσόπουλος, προσβ. Διονύσιος Τάτσης κ.ά. Κατά την τελευταία δεκαετία, επιχειρήθηκε η συνθετική παρουσίαση μερικών περιόδων της ιστορίας της επαρχίας μας (όλης της επαρχίας ή μερικών περιοχών της), σε 4 βιβλία, εκ των οποίων: ένα έγραψε ο Λυμπερόπουλος, ένα εκδόθηκε από τον Δήμο Μαστοροχωρίων και δύο εκδόθηκαν από την εταιρία «Αναπτυξιακή Ηπείρου». Όμως, οι νέες γνώσεις που κόμισαν τα βιβλία αυτά ήσαν κατά το πλείστον λίγες, πρόχειρες και περιπτωσιολογικές.

Την ίδια εποχή, μπόρεσα να βρω χρόνο ώστε να επεξεργασθώ συστηματικά τις πληροφορίες για το παρελθόν της επαρχίας μας, τις οποίες είχα αποδελτιώσει από ποικίλα έντυπα κατά τα φοιτητικά μου χρόνια και μετέπειτα. Έτσι, αναδημοσίευσα στο περιοδικό «Κόνιτσα» παλαιά κείμενα, σχετικά με την επαρχία μας (δυσεύρετα συνήθως), προς εμπλουτισμό του ιστορικού αρχείου της, ανέλυσα ειδικά ιστορικά θέματα του τόπου μας σε διάφορα περιοδικά και ακολούθως κατάρτισα ένα πρώτο συστηματικό περίγραμμα ιστορίας της επαρχίας μας για τους αιώνες 13ο μέχρι και 19ο. Η μετά το 1913 περίοδος δεν έχει περιγραφεί και αξιολογηθεί, συνολικά ή τμηματικά, στην υπάρχουσα βιβλιογραφία, γι' αυτό στην παρούσα εισήγηση θα παραλειφθεί.

Ετεροχρονισμοί

Θα επισημάνω και εδώ δύο γενικότερα ιστορικά ζητήματα της περιοχής μας, για τα οποία επικρατούν γνώμες που πάσχουν από ετεροχρονισμό, ο οποίος συνεπάγεται εσφαλμένες ιστορικές ερμηνείες ως προς

τα ζητήματα αυτά και ως προς συναφή γεγονότα.

1. Θεωρείται αυτονόητο ότι η επαρχία μας, ανέκαθεν, όπως συμβαίνει και σήμερα, επικοινωνούσε με την Κεντρική Ήπειρο κυρίως. Πρόκειται για ετεροχρονισμό που είναι αδικαιολόγητος. Διότι στο παρελθόν δεν υπήρχαν πάντοτε γεφύρια στον Αώο και στον Βοϊδομάτη και γι' αυτό η επικοινωνία με την Κεντρική Ήπειρο δεν ήταν πάντοτε εφικτή. Επί πλέον δε διότι τα Γιάννενα (που είχαν μόνον 6.500 κατοίκους το 1550) άρχισαν να αναπτύσσονται ως εμπορικό κέντρο μόλις τον 17ο αιώνα. Ένεκα τούτων, επί αιώνες, η επαρχία μας σχετιζόταν περισσότερο με την Δυτική Μακεδονία (Γρεβενά, Κοζάνη, Κορυτσά) και με την Βόρειο Ήπειρο (Αυλώνα, Μπεράτι, Αργυρόκαστρο). Άλλωστε η Μεσογέφυρα και η Μέρτζανη αποτελούσαν ανέκαθεν σπουδαίο οδικό κόμβο, όπου συναντιούνταν 5 κεντρικοί δρόμοι, οι οποίοι έρχονται α) από την Αυλώνα μέσω Τεπελενιού ή Μπερατιού, β) από τα Γιάννενα ή το Ζαγόρι ή το Πωγώνι, γ) από την Κόνιτσα, δ) από την Δυτ. Μακεδονία μέσω των κοιλάδων Σαραντάπορου και Βουρκοπόταμου και ε) από την Κορυτσά μέσω του Λεσκοβικιού.

2. Υποστηρίζεται ότι η επαρχία μας, ανέκαθεν, όπως και σήμερα, ήταν κυρίως κτηνοτροφική, ελάχιστα δε γεωργική, και ότι παλαιότερα οι κάτοικοί της ήσαν κατά το πλείστον κτηνοτρόφοι. Τούτο συνιστά ετεροχρονισμό που παραποιεί την ιστορική αλήθεια, για τους εξής λόγους: Μέχρι τον 19ο αιώνα οι κάτοικοι ήσαν πολύ λιγότεροι και συνεπώς είχαν διαθέσιμες πολλές εύφορες γεωργικές εκτάσεις, δίπλα στα ποτάμια, αλλά και στις πλαγιές, όπου συνήθως υπήρχαν και πηγές νερού. Αποκλειστικώς κτηνοτρόφοι ήσαν μόνον οι βλάχοι, που έρχονταν στα βουνά μας το θέρος, και οι νομάδες κάτοικοι λίγων χωριών μας. Οι άλλοι κάτοικοι βιοπορίζονταν κυρίως με την γεωργία, τα τεχνικά επαγγέλματα, το εμπόριο το κυνήγι κλπ., έτρεφαν δε λίγο μόνον ζώα τους προς αυτοκατανάλωση των προϊόντων που αποκόμιζαν από αυτά, όπως έπρατταν και οι μοναχοί των 30 μονών της επαρχίας μας. Είναι χαρακτηριστική η μαρτυρία ότι το 1806 οι κάτοικοι παρήγαγαν ποικίλα γεωργικά προϊόντα, εξήγαγαν δε μόνον δέρματα άγριων ζώων (όχι δέρματα ποιμνίων). Άρα, δεν ήσαν κυρίως κτηνοτρόφοι.

Ακολουθώς, να αναφερθώ συνοπτικά στα κυριότερα περιστατικά της ιστορίας της περιοχής μας μέχρι το 1913 (κυρίως δε στις περιόδους ακμής του τόπου).

Αρχαίοι χρόνοι

Περίπου το 2.200 π.Χ., οι Πρωτο-έλληνες, προερχόμενοι από τον βορρά, εγκαταστάθηκαν γύρω από τον Γράμμο (που τον ονόμασαν Βοΐο όρος), καθώς και σε άλλες περιοχές της Ηπείρου. Μετά από αιώνες, μετακινήθηκαν σταδιακά, προς τον νότο, μερικά φύλα τους, όπως οι Βοιωτοί και οι Ευβοείς (αμφότεροι από το Βοΐο), οι Δωριείς, οι Έλληνες και οι Γραικοί. Επομένως, τόπος προέλευσης των Ελλήνων είναι η επαρχία μας (και γενικότερα η Ήπειρος).

Κοντά στο χωριό Πουρνιά, υπήρξε πιθανότατα η κώμη Τράμπυα, την οποία επισκέφθηκε ο Οδυσσέας μετά την επάνοδό του στην Ιθάκη (περίπου το 1.200 π.Χ.). Εκεί πλησίον ο Οδυσσέας ίδρυσε το πρώτο ελληνικό μαντείο, που λεγόταν Βούνειμα (από τη λέξη βους, όπως και οι ονομασίες Βοΐον, Βοιωτοί, Ευβοείς).

Ακολουθώς, η επαρχία μας αποτέλεσε τμήμα της Μολοσσίδας. Τότε αυξήθηκε η πρωτογενής παραγωγή της, ενώ από το 420 π.Χ. άρχισε και η πολιτιστική ακμή της. Η Ολυμπιάδα, μητέρα του Μ. Αλεξάνδρου, ήταν κόρη βασιλιά της Μολοσσίδας, όταν δε ο Αλέξανδρος βρισκόταν στην Ασία, αυτή επέστρεψε από την Μακεδονία και εβασίλευσε εδώ 12 έτη (331-319).

Ο Πύρρος, που ήταν ο σημαντικότερος Μολοσσός βασιλιάς επί 25 έτη (297-272), διεύρυνε την επικράτεια του και εξεστράτευσε στην Ιταλία, φιλοδοξώντας να κατακτήσει την Ευρώπη (όπως ο Αλέξανδρος την Ασία).

Από τα κάστρα που έκτισε στην περιοχή μας, σώζονται ίχνη τους στην Αρτσίστα, στην Κόνιτσα, στην Κουτσούφλιανη, στην Μεσογέφυρα και στην Φούρκα.

Ήταν η πρώτη φορά που η Ήπειρος διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στον ελλαδικό χώρο. Μετέπειτα, συνέβη το ίδιο δύο ακόμη φορές: την εποχή του Δεσποτάτου της Ηπείρου και την εποχή του Αλή Πασά. Ας σκιαγραφήσουμε πρώτα την εποχή του Δεσποτάτου.

Εποχή του Δεσποτάτου

Το 1204 μ.Χ., οι Λατίνοι σταυροφόροι κατέκτησαν την βυζαντινή αυτοκρατορία και διόρισαν στην νέα επικράτειά τους δικούς τους ηγεμόνες. Η Ήπειρος περιήλθε στους Βενετούς, αλλ' αυτοί προτίμησαν να αναθέσουν την διοίκησή της σε εποπτευόμενο από αυτούς βυζαντινό πρίγκιπα. Όμως, εκείνος εξελίχθηκε σε αυτόνομο ηγεμόνα (Δεσπότη) και έτσι ιδρύθηκε το Δεσποτάτο της Ηπείρου, το οποίο έδρευε στην Άρτα και από το 1367 στα Γιάννενα, μετά δε από εδαφικές αυξομειώσεις του καταλύθηκε από τους Τούρκους (πτώση Ιωαννίνων το 1430, πτώση Άρτας το 1449).

Σύμφωνα με παλιά χειρόγραφα, μετά το 1204, η κοιλάδα της Μεσογέφυρας, το Πωγώνι και το Δ. Ζαγόρι «ήκμαζον επί πολυανθρωπία, πλούτω και ευημερία». Αλλά και ο υπόλοιπος χώρος της επαρχίας μας ευημερούσε τότε, όπως προκύπτει και από τα εξής περιστατικά:

Από την Μεσογέφυρα, την Κόνιτσα και τις κοιλάδες του Σαραντάπορου, διέρχονταν και τότε οι προαναφερθείσες οδικές αρτηρίες. Σε καίριες θέσεις των δρόμων αυτών, υπήρχαν μικρά κάστρα (Λιτονιάβιστα, Λιατοβούνι, Κόνιτσα, Καστάνιανη, Φούρκα). Συνεπώς η επαρχία μας δεν ήταν απομονωμένη οικονομικώς και πολιτιστικώς.

Τουλάχιστον τα Καβάσιλα, η Βράνιστα και τα Σέρβενα είχαν παραχωρηθεί τότε σε βυζαντινούς άρχοντες, προς αγροτική εκμετάλλευση, δύο δε χωριά στις πλαγιές Λεσκοβικιού τα εκμεταλλεύονταν ο ανεψιός και ο γαμβρός του αυτοκράτορα Ανδρόνικου Πλαιολόγου.

Το 1336, οπότε ο αυτοκράτορας επισκέφθηκε πολλές περιοχές της Ηπείρου για να τις πείσει να αποσχισθούν από το Δεσποτάτο, ίδρυσε την διοικητική περιφέρεια Πωγωνίου και την αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής, καθιέρωσε δε ή ενίσχυσε την εμποροπανήγυρη της Διπαλίτσας. Οι καινοτομίες αυτές υποδηλώνουν ότι ο αυτοκράτορας αξιολόγησε την κοιλάδα της Μεσογέφυρας ως ιδιαίτερας σημαντική.

Η επαρχία μας, που λεγόταν Λιβίσδα, είχε οικονομικές συναλλαγές με τους Βενετούς, ενώ παράλληλα οι Βενετοί φρουρούσαν το κάστρο της Κόνιτσας, το οποίο είχε κτισθεί επί Ιουστινιανού και χρησίμευε έκτοτε ως καταφύγιο εκείνων που κατοικούσαν στις παρυφές του κάμπου.

Τον 14ο αιώνα υπήρχαν μοναστήρια στην Διπαλίτσα, στην Αϊδονολαλούσα, στην Λιτονιάβιστα, στα Καβάσιλα και στην Μόλιστα. Επίσης υπήρχαν τουλάχιστον οι σωζόμενες εκκλησίες Αγίου Δημητρίου στην Διπαλίτσα, Κόκκινη Παναγιά στα Σέρβενα, Αγίου Νικολάου στην Παλαιογορίτσα και Αγίων Αποστόλων στην Κόνιτσα.

1430-1680, περίοδος ακμής

Μετά την υποταγή της περιοχής μας στους Τούρκους το 1430 και μέχρι το 1680 περίπου (δηλαδή επί 250 έτη), συνεχίστηκε εν πολλοίς η ευημερία των δύο προγενέστερων αιώνων (μολονότι συνέβησαν και αρνητικά γεγονότα), όπως προκύπτει από τα ακόλουθα περιστατικά:

Ο καζάς της επαρχίας μας (όπως και άλλες περιοχές της Πίνδου) κατά μεν τα πρώτα 50 έτη είχε τα προνόμια της αυτοδιοίκησης και της φοροαπαλλαγής επειδή υποτάχθηκε εκουσίως και επειδή φρόντιζε για

την φύλαξη των δερβενιών, κατά δε τα επόμενα έτη μέχρι το 1612 τελούσε σε ειρήνη κατά το πλείστον.

Οι κάτοικοι αυξήθηκαν προοδευτικά, λόγω και της προσέλευσης εποίκων, βιοπορίζονταν δε με την γεωργία, την κτηνοτροφία, την μεταξοκαλλιέργεια, την βυρσοδεψία, την υφαντουργία και με τα επαγγέλματα του εμπόρου, του αγωγιάτη, του οικοδόμου, του ξυλουργού, του αγιογράφου, του αργυροχρυσόχου κλπ.

Η Διπαλίτσα, μαζί με τα γειτονικά της χωριά, είχε 10.000 κατοίκους, 74 εκκλησίες, 43 βρύσες, βυρσοδεψεία και αρχοντόσπιτα. Στην εμποροπανήγυρή της προσέρχονταν έμποροι ακόμη και από την Ευρώπη. Μερικοί από τους κατοίκους της περιοχής της σχετίσθηκαν με ξένους και μετανάστευσαν σε παραδουνάβιες χώρες, όπως αναδείχθηκαν ως μεγαλέμποροι ή και ως κυβερνητικοί αξιωματούχοι. Από εκεί έστελναν οικονομική βοήθεια στα χωριά τους και στα γειτονικά μοναστήρια, τα οποία αποτελούσαν τότε και εστίες εκπαίδευσης, καθώς και κέντρα αντιγραφής χειρογράφων.

Η Κόνιτσα, μαζί με τα χωριά της κοιλάδας της, είχε 7.000 κατοίκους, οι οποίοι ασχολούνταν κυρίως με την καλλιέργεια του κάμπου και με την γουνοποιΐα. Εδώ έδρευαν: διοικητής του καζά, κατής και τιμαριούχοι που ήσαν άλλοι χριστιανοί και άλλοι μουσουλμάνοι.

Λόγω της ισχύουσας τότε ανεξιθρησκείας, ιδρύθηκαν ή ανακαινίσθηκαν 26 τουλάχιστον μικρές μονές, δίπλα στις οποίες διέμεναν αγρότες εξαρτημένοι από αυτές. Από τον 17ο αιώνα τουλάχιστον, υπήρχαν τα περισσότερα από τα σημερινά χωριά μας, καθώς και άλλα 7 που αργότερα αφανίσθηκαν.

Αλλά κατά την ίδια εποχή συνέβησαν στον τόπο μας και περιστατικά βιαιοτήτων και καταστροφών, όπως τα ακόλουθα:

Το 1458 οι Τούρκοι κατεδάφισαν τα κάστρα στην επαρχία μας (και γενικά στην Ήπειρο) για να μην επεκταθεί εδώ από την Αλβανία η εξέγερση του Σκενδέρμπεη.

Το 1540 οι Αλβανοί μουσουλμάνοι της περιοχής Λεσκοβικιού, με αρχηγό τον Καρα Μουράτ, αποσκοπώντας στον εξισλαμισμό της επαρχίας μας, προξένησαν πολλές ζημιές στην περιοχή της Διπαλίτσας και στην κοιλάδα της Κόνιτσας, κατεδάφισαν δε δύο εκκλησίες, μία στην Μεσαριά (δίπλα στην Διπαλίτσα) και μία στην Κόνιτσα, και έκτισαν στις θέσεις τους μικρά τζαμιά. Ωστόσο, ο εξισλαμισμός απέτυχε.

Μετά το 1630, οι συντοπίτες του Καρα-Μουράτ (οι λεγόμενοι Καραμουρατάτες), επιδιώκοντας να γίνουν έμμισθοι προστάτες των χωριών του καζά ή τσιφλικάδες τους, τρομοκρατούσαν τους κατοίκους, προξένησαν δε οικονομική δυσπραγία στις μονές και στις επισκοπές.

Όμως, μόνον πολύ αργότερα κατάφεραν να γίνουν τσιφλίκια τους μερικά χωριά.

Το 1656 οι Καραμουρατάτες διεκδίκησαν ενόπλως από συντοπίτες τους Αλβανούς την έμμισθη προστασία της εμποροπανήγυρης και προξένησαν σκοτωμούς και καταστροφές στην Διπαλίτσα και στα γειτονικά χωριά. Οι κάτοικοι μετοίκησαν σε άλλα χωριά του καζά, στην Βλαχιά και αλλού, ενώ οι ευκατάστατοι μουσουλμάνοι προτίμησαν την Άνω Κόνιτσα, όπου έκτισαν και τζαμί. Την εμποροπανήγυρη εκείνη την διαδέχθηκαν τα παζάρια που ιδρύθηκαν στα Γιάννενα και στην Κόνιτσα.

1680-1787, υπό την εξουσία ημιανεξάρτητων Αλβανών.

Ακολούθησε η περίοδος 1680-1787, κατά την οποία ο καζάς της Κόνιτσας τελούσε υπό την εξουσία ισχυρών Αλβανών μουσουλμάνων, που λέγονταν μπέηδες. Αυτοί κατάγονταν κυρίως από την Καραμουρατατιά, τη Φράσαρη της Πρεμετής και την Κολώνια (πίσω από τον Γράμμο). Μερικοί από αυτούς ισχυρίζονταν ότι είχαν ελληνική καταγωγή, διέμεναν δε, στην Κόνιτσα, σε μεγάλα σπίτια με ψηλούς μανδρότοιχους και με πολυάριθμο υπηρετικό προσωπικό, και έστελναν τα παιδιά τους σε ελληνικά σχολεία. Ήσαν ημιανεξάρτητοι από τις οθωμανικές Αρχές και συχνά διέπρατταν αυθαιρεσίες ως τιμαριούχοι, τσιφλικάδες, έμμισθοι

προστάτες χωριών ή φοροεισπράκτορες. Λόγω των αυθαιρεσιών τους, μερικοί ευκατάστατοι χριστιανοί Κονιτσιώτες μετοίκησαν στα Γιάννενα ή αλλού. Το 1717 οι χριστιανοί της Κάτω Κόνιτσας εξισλαμίσθηκαν ομαδικά, για να μην τιμωρηθούν επειδή είχαν εξοντώσει μουσουλμάνους Λεσκοβικινούς ληστές.

Την ίδια εποχή ο καζάς δεινοπαθούσε και από ληστείες, καταλήψεις κτημάτων και καταστροφές που ενεργούσαν Κολωνιάτες κυρίως. Αφανίσθηκαν τα χωριά Δοβρά (πλησίον του Ίσβορου), Λιάσκα (πλησίον της Φούρκας), Λούψικο και άλλα. Τσιφλικοποιήθηκαν τα χωριά Σαναβό, Μάζι, Πεκλάρι, Κορτίνιστα, Στράτσιανη, Φετόκο, Μπλίσδιανη, Κεράσοβο και άλλα. Καταστροφικές ήσαν και οι ληστρικές επιδρομές του πατέρα του Αλή πασά το 1743, καθώς και του ίδιου του Αλή το 1780, πριν να γίνει πασάς.

Ωστόσο, η οικονομική ύφεση που επήλθε ένεκα των αυθαιρεσιών δεν μπορεί να θεωρηθεί καταλυτική. Πρώτον, διότι γνωρίζουμε ότι τότε κατασκευάσθηκαν κάμποσα μεγάλα κτήρια (όπως οικίες και ναοί). Και δεύτερον, διότι ο Πουκεβίλ παρατήρησε τότε ότι οι κάτοικοι είναι φιλότιμοι, παράγουν σιτάρι, καλαμπόκι, λινάρι, κρασί, καρύδια και βελανίδια και εξάγουν από την Αυλώνα τα δέρματα άγριων ζώων που κυνηγούν. Αλλά και ο κίνδυνος εξισλαμισμού των χωριών ανασχέθηκε, ένεκα και των επισκέψεων που έκαμε σε αυτά ο Κοσμάς Αιτωλός, ο οποίος συνετέλεσε και στην αναβάθμιση της εκπαίδευσης.

1788-1821, ηγεμονία του Αλή πασά

Επακολούθησαν τα 33 έτη ηγεμονίας του Αλή πασά (1788-1822), κατά τα οποία οι αυθαιρεσίες των μπέηδων και οι ληστείες ελαχιστοποιήθηκαν, το εμπόριο ενισχύθηκε, τα δημόσια έργα αυξήθηκαν και η εκπαίδευση βελτιώθηκε, ενώ αντίθετα η γεωργία και η βιοτεχνία ατόνησαν (λόγω και της ανόδου της φορολογίας).

Ο Αλής έκαμε τσιφλίκια του δέκα χωριά της επαρχίας μας και έκτισε σεράγια του αφ' ενός στην Κόνιτσα, στην θέση του πυρπολημένου σπιτιού της μάνας του (όπου ασφαλώς θα είχε φιλοξενηθεί ως παιδί), και αφ' ετέρου στην Φούρκα. Διόρισε Κονιτσιώτες μουσουλμάνους ως διοικητές περιοχών της επικράτειάς του και προσέλαβε ως γραμματικούς τους τρεις εγγράμματους χριστιανούς, καταγόμενους από χωριά μας. Είχε και πολλούς άλλους φίλους του στην επαρχία μας, πλὴν όμως δεν φαίνεται να έδειξε κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον γι' αυτήν.

1822-1913, ύστερη τουρκοκρατία

Μετά τον θάνατό του, επανεμφανίσθηκαν Αλβανοί έμμισθοι προστάτες, τσιφλικάδες, φοροεισπράκτορες και ληστές. Οι Καραμουρατάτες οπλαρχηγοί πολέμησαν ως μισθοφόροι εναντίον των Ελλήνων επαναστατών, αλλά ήθελαν να ανεξαρτητοποιηθούν από την Τουρκία. Κάμποσοι χριστιανοί πήγαν στην ελεύθερη Ελλάδα ως αγωνιστές ή ως πρόσφυγες. Μέχρι το 1845, λόγω της διοικητικής αρρυθμίας, η εξουσία στον καζά περιήλθε εν πολλοίς στους προεστούς 5 χωριών μας.

Έκτοτε, έγιναν σημαντικές διοικητικές και άλλες θεσμικές αλλαγές, οι οποίες ήσαν ευνοϊκές για τους ραγιάδες, τουλάχιστον θεωρητικώς. Όμως, ο πληθυσμός αυξανόταν συνεχώς και για τον λόγο αυτό κυρίως η μετανάστευση εντάθηκε, ιδίως προς την Βλαχία, αργότερα δε προς την ελεύθερη Ελλάδα, την Αίγυπτο και την Αμερική. Με τα εμβάσματα των αποδήμων, κτίσθηκαν πολλά νέα σπίτια και έγιναν ποικίλα κοινωφελή έργα. Το 1870, σε όλα σχεδόν τα χωριά λειτουργούσε ένα τουλάχιστον σχολείο, με χρήματα προερχόμενα από ευεργεσίες ή από την εκμίσθωση εκκλησιαστικών κτημάτων ή κοινοτικών βοσκοτόπων.

Κάμποσοι μαθητές της επαρχίας μας σπούδαζαν στην Ζωσιμαία σχολή ή σε εκπαιδευτήρια της Αθήνας κλπ. Τα τσιφλικοχώρια εξαγόρασαν τους τόπους τους στην περίοδο 1850-1930. Από το 1875 αυξήθηκαν οι επιδρομές ληστών, Αλβανών ή και Ελλήνων που είχαν μετάσχει ως αντάρτες σε κινήματα απελευθέρωσης

της Ηπείρου, γι' αυτό οι ευκατάστατες οικογένειες μερικών χωριών μετοίκησαν τότε στην Κόνιτσα. Επιπρόσθετα, την ίδια εποχή, οι Τουρκικές Αρχές συμπεριφέρονταν στους χριστιανούς πιο σκληρά, ενώ ανέχονταν την προπαγάνδα και τις προκλήσεις των Αλβανών εθνικιστών και των Ρουμάνων πρακτόρων. Για τον λόγο αυτό, τον Φεβρουάριο του 1913 και ενωρίτερα οι άνδρες μερικών χωριών μας συνέπραξαν πρόθυμα με τον ελληνικό στρατό για την απελευθέρωση της επαρχίας μας.

Διακριθέντες Κονιτσιώτες

Θα συμπληρώσω την περιοδολόγηση της κοινωνικής και οικονομικής εξέλιξης της περιοχής μας, μνημονεύοντας μερικούς από τους συνεπαρχιώτες μας, οι οποίοι γεννήθηκαν μέχρι το 1900 και διακρίθηκαν επί τουρκοκρατίας για την δράση τους στην οικονομική ή την πολιτική ή την πνευματική ζωή. Από τις περιπτώσεις τους προκύπτει ότι προήλθαν κάμποσες διακεκριμένες προσωπικότητες και από την επαρχία μας (όχι μόνον από το Ζαγόρι, το Πωγώνι, την Β. Ήπειρο και την Δ. Μακεδονία). Διευκρινίζω ότι ως Κονιτσιώτες θεωρούνται, ανάλογα με τα συμφραζόμενα υπό στενή μεν έννοια οι καταγόμενοι από την κώμη της Κόνιτσας, υπό ευρεία δε έννοια οι καταγόμενοι από την επαρχία της.

1. Κατά την περίοδο 1500-1700, οπότε η περιοχή της Διπαλίτσας βρισκόταν σε ακμή, εγκαταστάθηκαν σε παραδουνάβιες χώρες κάμποσοι έμποροι της, οι οποίοι αναδείχθηκαν εκεί ως επιχειρηματίες αλλά και ως κυβερνητικοί αξιωματούχοι, όπως ήσαν οι εξής: Ιωάν. Γκιόρμας, μπάνος και μέγας ποστέλνικος, Ίσαρης Γκιόρμας, λογοθέτης, Ιωάν. Καλογεράς, πρωτοβεστιάριος (υπουργός οικονομικών). Δόνος Πεπανός, μέγας καμινάρης (αρμόδιος για την φορολογία). Μάνθος Ιωάννου, καμαράσης. Την ίδια εποχή (1550) έγινε πασάς της Ηπείρου ο Κονιτσιώτης μουσουλμάνος Λουφτή.

Ο Αλη πασάς ήταν Κονιτσιώτης κατά το ήμισυ, αφού η μάνα του ήταν Κονιτσιώτισσα. Μεταξύ άλλων, διόρισε τον εξάδελφό του Ισμαήλ Κονίτσα ως διοικητή του καζά, τον Αλή Κονιτσιώτη ως βοεβόδα της Αταλάντης και τον Γιουσούφ Δεβένη (από το χωριό Δερβένι) ως διοικητή του Λιδωρικιού.

Μετέπειτα, κατέλαβαν υψηλούς διοικητικές θέσεις οι εξής Κονιτσιώτες μουσουλμάνοι, (μεταξύ άλλων): Σουλεϊμάν Κονίτσας και Λιατίφ Κονιτσιώτης, αναπληρωτές πασάδες της Ηπείρου, Ισμαήλ πασάς, υπουργός Δικαιοσύνης περί το 1900. Μεχμέτ και Φαϊκ Σίσκο, πρεσβευτές της Αλβανίας, στην Αγγλία ο ένας και στις ΗΠΑ ο άλλος.

Στην Ρουμανία έγιναν υπουργοί ο Χαβέλης και ο Μακάριος, ενώ το 1909 ο Πυρσογιαννίτης Κων. Σούρλας έγινε βουλευτής στην τουρκική Βουλή. Μετέπειτα εκλέχθηκαν ως βουλευτές της Ελληνικής Βουλής οι: Παν. Φλώρος, Σπύρος Σούρλας, Σωκ. Δημάρατος (υφυπουργός Στρατιωτικών), Μπάρκης και Φρόντζος. Ο Κων. Δόβας διετέλεσε υπηρεσιακός πρωθυπουργός.

2. Κάμποσοι Κονιτσιώτες προσλήφθηκαν ως γραμματικοί ή ως πληρεξιούσιοι υψηλών αξιωματούχων όπως οι εξής: Του Αλή πασά: Κώστας Βουρμπιανίτης, Νικόλας Καστανιανίτης και Χατζηκωνσταντής (από τη Ζέρμα). Του Βελή πασά (γιού του Αλή): Δημ. Παπαϊωάννου (Βουρμπιανίτης) και Μουσταφά μπέης Κονιτσιώτης. Του Μαλίκ πασά (εγγονού της Χάμκως): Κων. Δημάρατος (Βουρμπιανίτης). Του πασά του Αργυροκάστρου και έπειτα του μητροπολίτη Ιωαννίνων: Δημ. Ηγουμενίδης (από την Κόνιτσα). Του οπλαρχηγού Γερο Δήμου Τσέλιου: Παν. Χρηστίδης (από Σταρίτσανη). Του Δημ. Υψηλάντη: Ρίζος Δημάρατος (Βουρμπιανίτης). Του Καποδίστρια: Γεώρ. Τζούνης (από Σταρίτσανη).

3. Μεταξύ των διακεκριμένων στρατιωτικών της επαρχίας μας, περιλαμβάνονταν οι εξής: Γούσιας Σδούκος, από το Λούψικο, ταγματάρχης του τουρκικού στρατού, τιμήθηκε επειδή ανδραγάθησε στην Ουκρανία το 1790. Νικόλας Φουρκιώτης, τζοχαντάρης του Αλή πασά, Γεωρ. Δερβένας (από το Δερβένι) και Γεωρ.

Φουρκιωτάκης, οπλαρχηγοί στο αρματολίκι Κόνιτσας και Σαμαρίνας, 1822-24. Καραμήτσης Λέζης, Βουρμπιανίτης, οπλαρχηγός στην Βέροια και στην Ρούμελη, 1822-27. Νικ. Τσάκας, από την Κόνιτσα, σωματάρχης του Καραϊσκάκη. Γιαννούλης Ζέρμας, οπλαρχηγός το 1878. Ζεκή πασάς, από την Κόνιτσα, στρατηγός, διοικητής στρατιάς το 1912. Κων. Δόβας και Σωκρ. Δημάρατος, στρατηγοί.

4. Ως κληρικοί, διακρίθηκαν οι εξής κυρίως Κονιτσιώτες: Ματθαίος και Ιωαννίκιος, τιτουλάριοι μητροπολίτες και ηγούμενοι σε μονές της Βλαχιάς, τον 17ο αιώνα, κατάγονταν από την περιοχή της Μεσογέφυρας-Γκίνος Νικολάου και Άνθιμος Γκιανάτης, αρχιεπίσκοποι Πωγωνιανής, κατάγονταν από την ίδια περιοχή, όπως και ο Παΐσιος Πωγωνάτος, μητροπολίτης Πατρών, Διονύσιος Γοβδελάς, από την Ζέρμα, μητροπολίτης Πλαταμώνος, συνετέλεσε στην ίδρυση του συνεταιρισμού Αμπελακίων, Ιερόθεος Μπάνιος, από την Οστανίτσα, επίσκοπος Σμύρνης, Νικόδημος και Ιάκωβος, από το Λούψικο, κτίτορες και ηγούμενοι μονών ο ένας στο Ζαγόρι, ο άλλος στο Βοΐο, Χρύσανθος Λαϊνάς, από την Κόνιτσα, ιερομόναχος με φιλανθρωπική δράση, φρόντισε πρώτος για την απεικόνιση και την εξύμνηση του αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων, Αθηναγόρας, οικουμενικός πατριάρχης, Κονιτσιώτης από την μητέρα του. Συναφώς, ας αναφερθεί και ο Άγιος Ιωάννης ο εκ Κονίτσης, που μαρτύρησε το 1814.

5. Στην Βλαχιά και σε γειτονικές της χώρες, διέπρεψαν κάμποσοι Κονιτσιώτες ως επιχειρηματίες (έμποροι, τραπεζίτες, γαιοκτήμονες κλ.π.). Τέτοιοι ήσαν: Κατά τους αιώνες 16ο έως 18ο, οι προαναφερθέντες ως κυβερνητικοί αξιωματούχοι, καθώς και οι καταγόμενοι από την περιοχή της Μεσογέφυρας Αρσενίου, Δαμαλίδης, Γκρέτσης, Ίσαρης, Πεπανός και Βέργος. Αργότερα δε οι καταγόμενοι από την Κόνιτσα Χατζηνίκος, Ζαΐρας Τατζέτας, Μάνθου, Καραπάνος, Δερδέκης, καθώς και ο Φουρκιώτης Έξαρχος, ο Πεκλαρίτης Καραγιάννης κ.ά.

Προερχόμενοι από την Κόνιτσα, διακρίθηκαν ως επιχειρηματίες: στα Γιάννενα οι Μπέρκος, Λιάμπεης, Σκουμπουρδής, Μακαριάδης, Χαρισιάδης κ.ά., στην δε Αθήνα ο Ρωμαΐδης και ο Λιάμπεης ως εργοστασιάρχες. Ο καταγόμενος από την Σταρίτσανη Βασ. Έξαρχος ήταν ιδιοκτήτης πολλών καταστημάτων στην περιοχή της Αθήνας που ονομάστηκε «Εξάρχεια» για τον λόγο αυτόν.

6. Αλλά και σε άλλα επαγγέλματα διακρίθηκαν συμπατριώτες μας. Έτσι, ο Βουρμπιανίτης Στράτος εκπόνησε τα σχέδια ύδρευσης της Αθήνας και τα σχέδια πολεοδομίας άλλων πόλεων. Η Χρυσοσπηλιώτισσα και άλλα κτήρια της Αθήνας και το Παπάφειο Θεσσαλονίκης σχεδιάστηκαν από τους Βουρμπιανίτες Ζούμη και Παπαδάκη. Η Ακαδημία Βουκουρεστίου είναι αρχιτεκτόνημα του Φουρκιώτη Έξαρχου.

Ο Βουρμπιανίτης Αλέξιος Τράντας ήταν οφθαλμολόγος διεθνούς φήμης. Ο Μολιστινός Τζαλόπουλος διηύθυνε την παθολογική κλινική της Πόλης. Ο Λισκασιίτης Χρήστου έγινε ονομαστός ακτινολόγος στην Αθήνα.

Ως νομικοί διέπρεψαν: ο Βουρμπιανίτης Χαρισιάδης στην Πόλη, ο Χιονιαδίτης Ζωγράφος στην Αμερική και οι Πυρσογιαννίτες Κίμων Σούρλας (καθηγητής της Νομικής Σχολής Αθηνών) και Άγγελος Ιατριδής (πρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας). Στους αξιόλογους εκπαιδευτικούς, περιλαμβάνονται: Ο Σίψας από την Κόνιτσα, δάσκαλος στην Ζωσιμαία, ο Τζούνης από την Σταρίτσανη, δάσκαλος στην Αίγινα και στο Ναύπλιο, και οι Βουρμπιανίτες Ζωσιμάς και Βασίλειος Δημάρατος, διεθυντές γυμνασίων στο Βουκουρέστι και στην Αθήνα αντιστοίχως.

Τέλος, αξιομνημόνευτοι είναι οι εξής λόγιοι: Διπαλιτσιώτες βιβλιογράφοι Ματθαίος, Λουκάς και Γκίνος, οι ποιητές από την Κόνιτσα Ναμίκ Κεμάλ και Καζινιέρης, και οι Βουρμπιανίτες λογοτέχνες Έξαρχου και Άγρας.

7. Οι περισσότεροι από τους προαναφερθέντες έδρασαν και διακρίθηκαν εκτός του χώρου της επαρχίας μας. Ας ελπίσουμε ότι σε επόμενες εποχές (διότι «έχει ο καιρός γυρίσματα») θα υπάρξουν και συνεπαρχιώτες, οι οποίοι θα εξελιχθούν σε διακεκριμένες προσωπικότητες με έργα που θα επιτελέσουν μέσα στην επαρχία μας.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Δημοτικό Συμβούλιο Κόνιτσας, την Πέμπτη, 6-9-2012, σε τακτική συνεδρίασή του, αποφάσισε (αρ. απόφ. 196) ομόφωνα, να αποστείλει ψήφισμα διαμαρτυρίας, προς όλους τους αρμόδιους φορείς, βουλευτές, ΜΜΕ, κατά της σχεδιαζόμενης εκτροπής των πηγών του ποταμού Αώου (Αρκουδόρεμα της Βάλια Κάλντα) και τη μεταφορά υδάτων προς τη λίμνη Παμβώτιδα. Αποφάσισε επίσης τη συγκρότηση Επιτροπής Αγώνα για την παρακολούθηση του θέματος και το συντονισμό των δράσεων. Η διαμαρτυρία μας είναι έντονη για τους εξής λόγους:

- Η εκτροπή θα επιφέρει το τελικό πλήγμα στην περιοχή της Κόνιτσας, η οποία οικονομικά, αναπτυξιακά και πολιτισμικά συνδέεται με τη ροή του ποταμού Αώου. Το περιβαλλοντικό, το αναπτυξιακό, και το οικονομικό μέλλον της περιοχής ακυρώνεται.

- Το πρώτο πλήγμα το υπέστη η περιοχή μας τη δεκατεία του '80, όταν μεγάλο μέρος των Πηγών Αώου, στις Πολισιές Μετσόβου, εξετράπη προς τον Άραχθο. Αποτέλεσμα αυτής της εκτροπής ήταν η δραματική μείωση των νερών του Αώου, ο οποίος τους θερινούς μήνες δεν επαρκεί για την άρδευση του κάμπου της Κόνιτσας. Ως γνωστό τον Αύγουστο και το Σεπτέμβριο η κοίτη του Αώου δεν διαθέτει ούτε σταγόνα νερού, στο σημείο που σμίγει με τον Βοϊδομάτη. Η αιώνια συμβολή του Αώου με το Βοϊδομάτη αποτελεί παρελθόν.

- Η εκτροπή αυτή αντίκειται στην Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, δεδομένου ότι οι πηγές Αώου βρίσκονται εντός του Πυρήνα του Εθνικού Δρυμού Βάλια Κάλντα και εντός του Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου. Επίσης απαγορεύεται η εκτροπή νερού από τη μία υδρογεωλογική λεκάνη στην άλλη, με απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Υδάτων.

Επειδή η ανάπτυξη της περιοχής μας και η επιβίωσή της εξαρτάται άμεσα από τα νερά του ποταμού Αώου, και επειδή το σχεδιαζόμενο έργο είναι εγκληματικό, δεν θα επιτρέψουμε σε κανέναν να σχεδιάζει για μας χωρίς εμάς.

Όχι μόνο δεν συναινούμε στη μείωση των νερών του Αώου με την εκτροπή της Βάλια Κάλντα, αλλά δηλώνουμε ρητά, απερίφραστα και δυνατά προς κάθε κατεύθυνση:

Ότι ως Δήμος και ως λαός της Κόνιτσας είμαστε αποφασισμένοι να αγωνιστούμε με όλες μας τις δυνάμεις και με κάθε μορφή αγώνα, από τον πιο ήπιο ως τον πιο δυναμικό, για να κρατήσουμε τον τόπο μας, ο οποίος ως ορεινός και απομακρυσμένος, πλήττεται περισσότερο από κάθε άλλο από την οικονομική κρίση, και να παραδώσουμε με κάθε τρόπο και μέσο τον Αώο ως ποτάμι στις νεότερες γενιές.

**Ο Δήμαρχος
ΠΑΝΑΠΩΤΗΣ ΓΑΡΓΑΛΑΣ**

Το ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου

Το Δημοτικό Συμβούλιο σε έκτακτη συνεδρίασή του, που πραγματοποιήθηκε σήμερα στις 24/9/2012, ημέρα Δευτέρα και ώρα 20:00 μ.μ, με θέμα: **την απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών για το κλείσιμο της ΔΟΥ Κόνιτσας**, με την παρουσία και σύμφωνη γνώμη των φορέων της περιοχής αποφάσισε ομόφωνα την αποστολή του ακόλουθου ψηφίσματος:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Διαμαρτυρόμαστε εντόνως για την απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών να προβεί στο κλείσιμο της ΔΟΥ Κόνιτσας, που εξυπηρετεί μία ορεινή, δυσπρόσιτη και επιμεθόριο περιοχή.

Μας καταδικάζετε σε αφανισμό. Το κλείσιμο της ΔΟΥ θα επιφέρει ένα ισχυρό και οριστικό πλήγμα στην οικονομική και κοινωνική ζωή της ακριτικής μας επαρχίας.

Η ΔΟΥ Κόνιτσας εξυπηρετεί σαράντα δύο (42) Τοπικές Κοινότητες, καθώς και την έδρα του Δήμου, οι οποίες απέχουν εκατόν πενήντα (150) χιλιόμετρα από τα Ιωάννινα όπου προορίζεται να λειτουργήσει η μία και μοναδική ΔΟΥ στο νομό Ιωαννίνων.

Διερωτώμεθα απλά. Δεν ενδιαφέρει την πολιτεία η εξυπηρέτηση των κατοίκων που ζουν σε τόσο ακριτικές περιο-

χές;

Στο βωμό δηλαδή των οποιονδήποτε εκάστοτε πολιτικών σκοπιμοτήτων δεν σας ενδιαφέρει η διατήρηση και βιωσιμότητα της υπαίθρου;

Κρίνουμε αδιανόητη την αδιαφορία σας για τον μαρασμό της υπαίθρου, την οποία δικαιολογείτε με την επίκληση προσχηματικών οικονομικών σκοπιμοτήτων.

Ακόμη και αν δεχτούμε ότι, γνώμονας των εν λόγω ενεργειών σας είναι και η μείωση του κόστους λειτουργίας της συγκεκριμένης Υπηρεσίας, εμείς, ως Δήμος Κόνιτσας υποβάλλουμε επίσημα την ακόλουθη πρόταση:

ΠΑΡΑΧΩΡΟΥΜΕ ΔΩΡΕΑΝ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΔΟΥ

Έχουμε καταδικαστεί ως πολίτες από τις συνεχείς οριζόντιες και άδικες περικοπές. Μην μας στερείτε το δικαίωμα και μην αγνοείτε την υποχρέωσή σας να λαμβάνετε υπόψη σας την καλύτερη και απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των φορολογουμένων.

Η επαρχία πρέπει να ζήσει. Γίνεται αντιληπτό ότι οι κάτοικοι της περιοχής μας δεν θα μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους ως συναλλασσόμενοι φορολογούμενοι, μεταβαίνοντας στα Ιωάννινα.

Ως Δήμος Κόνιτσας, δεν είμαστε διατεθειμένοι να συναινέσουμε ή να ανεχτούμε τον μαρασμό της ορεινής και δυσπρόσιτης περιοχής μας.

Για όλα τα παραπάνω αποφασίζουμε:

Α) την αποστολή ψηφίσματος σε όλους τους αρμοδίους φορείς, βουλευτές του Νομού, κ. Περιφερειάρχη και Περιφερειακό Συμβούλιο.

Β) παράσταση διαμαρτυρίας στον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας.

Γ) Συμβολική κατάληψη της ΔΟΥ Κόνιτσας

Καλούμε την Πέμπτη 27/9/2012 σε Γενική Απεργία όλων των Υπηρεσιών, Σχολείων και Εμπορικών Καταστημάτων.

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Η Πανελλήνια Λαμπαδηδρομία, που διοργανώνουν οι Εθελοντές Αιμοδότες Ελλάδας, σε συνεργασία με τους τοπικούς Δήμους, συνέχισε τη διαδρομή της στην Κόνιτσα, την Παρασκευή, 21 Σεπτεμβρίου 2012.

Στόχος της είναι η διάδοση της ιδέας της εθελοντικής αιμοδοσίας, κάτι που έχει τόσο ανάγκη η χώρα μας.

Κεντρικό σύνθημα είναι:

«Αιμοδοσία-Πολιτισμός ακολούθησε το μονοπάτι της καρδιάς σου»

Η εκκίνηση της Λαμπαδηδρομίας στην Κόνιτσα έγινε στις 6.30 το απόγευμα, της Παρασκευής, από τη θέση «Δέντρο» και κατευθύνθηκε στην κεντρική Πλατεία, όπου την υποδέχτηκαν οι αρχές και οι κάτοικοι. Ακολούθησε η αφή της φλόγας και η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τα χορευτικά συγκροτήματα των νέων της Κόνιτσας.

Η Λαμπαδηδρομία τελεί υπό την αιγίδα και την υποστήριξη του Δήμου Κόνιτσας, ο οποίος, εδώ και δύο δεκαετίες περίπου, διαθέτει Τράπεζα Αίματος.

ΚΟΝΙΤΣΑ
**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ο λαός της Κόνιτσας σε παλλαϊκή συγκέντρωση στην πλατεία, στις 28-9-2012, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30, αποφάσισε να συνεχίσει τον αγώνα κατά της απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών για το κλείσιμο της ΔΟΥ Κόνιτσας, αλλά και κατά της επιχειρούμενης απογύμνωσης της περιοχής από υπηρεσίες και να αποστείλει το ακόλουθο ψήφισμα:

Εμείς, ο λαός της Κόνιτσας, με επικεφαλής το Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτισης, το Δήμαρχο, σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο και τους φορείς, συνεχίζουμε τον αγώνα διαμαρτυρόμενοι έντονα κατά της απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών να προβεί στο κλείσιμο της ΔΟΥ Κόνιτσας αλλά και συνολικά κατά της πολιτικής, που οδηγεί στην ερήμωση της περιοχής.

Οι πολιτικές επιλογές της εκάστοτε κεντρικής εξουσίας απογύμνωσαν και εξακολουθούν να απογυμνώνουν από ζωτικές υπηρεσίες έναν ορεινό, μεθόριο, δυσπρόσιτο, και μακριά από τις οδικές αρτηρίες, τόπο.

Μας καταδικάζουν σε αφανισμό. Η ΔΟΥ, καθώς και άλλες υπηρεσίες, που, από πολλές δεκαετίες καθιστούσαν την Κόνιτσα οικονομικό, πολιτιστικό και κοινωνικό κέντρο της περιοχής, εξυπηρετούν την κωμόπολη και σαράντα δύο (42) χωριά. Πολλά από αυτά απέχουν εκατόν πενήντα (150) χιλιόμετρα από τα Ιωάννινα, όπου προορίζεται να λειτουργήσει η μία και μοναδική ΔΟΥ στο νομό Ιωαννίνων. Ως εκ τούτου η ταλαιπωρία και η οικονομική επιβάρυνση των κατοίκων, καθιστούν το μέτρο εξοντωτικό.

Εμείς, οι Κονιτσιώτες αγωνιζόμαστε για να μείνουμε στον τόπο μας που είναι παραγωγικός, με αξιόλογη γεωργία, κτηνοτροφία και προοπτικές ανάπτυξης. Δυστυχώς οι κατέχοντες την εξουσία, αγκιστρωμένοι στα αστικά κέντρα και τους υψηλούς θώκους, επιμένουν να αγνοούν τη φωνή του Λαού:

«Μη μας διώχνετε απ' τον τόπο μας»

Αυτό είναι το σύνθημα που έγραψαν τα παιδιά μας και εμείς είμαστε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε και να κλιμακώσουμε τον αγώνα μας, ενωμένοι, μακριά από παρατάξεις, με τη δύναμη που μας δίνει η πεποίθηση, πως πρέπει να επιβιώσει ο τόπος μας, τα παιδιά μας, ο πολιτισμός μας, η ιστορία μας.

Ομιλία του Δημάρχου Κόνιτσας, κ. Γαργάλα Παναγιώτη, στην παλλαϊκή συγκέντρωση του λαού της Κόνιτσας κατά της συρρίκνωσης των Υπηρεσιών του Δήμου

Φίλες και φίλοι αγαπητοί συνδημότες

Ως Δήμαρχος, εκπροσωπώντας σύσσωμο το Δ.Σ. αλλά και τους φορείς της περιοχής μας, χαιρετίζω το σημερινό αγωνιστικό ραντεβού και σας καλωσορίζω στη σημερινή συγκέντρωση.

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να διατρανώσουμε την αντίθεσή μας και τη διαφωνία μας με την άδικη και αυθαίρετη απόφαση του Υπ. Οικονομικών για το κλείσιμο της ΔΟΥ Κόνιτσας.

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να διαδηλώσουμε την αντίθεσή μας αλλά και την αντίστασή μας σε κάθε επιχειρούμενη προσπάθεια αποδυνάμωσης του τόπου μας από υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Φίλες και φίλοι

Είναι αλήθεια ότι η περίοδος, την οποία διανύουμε, είναι αρκετά δύσκολη για τη χώρα και τους πολίτες. Η οικονομική κρίση αποτελεί μια πραγματικότητα με σοβαρές επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία και την κοινωνική συνοχή. Όλοι μας αντιμετωπίζουμε μια νέα καθημερινότητα πιο δύσκολη και εντελώς διαφορετική σε σχέση με το παρελθόν.

Αποτελεί, πλέον, κοινή παραδοχή ότι η κρίση και οι πολιτικές που υιοθετήθηκαν για την αντιμετώπισή της, έχουν δεινές συνέπειες για την κοινωνία, και μάλιστα, για τα πιο αδύναμα μέλη της.

Παράγουν μαζικά την ανέχεια, εντείνουν τις ανισότητες, δημιουργούν νέες μορφές φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Διαμορφώνουν ένα νέο, άγνωστο μέχρι σήμερα, περιβάλλον ακραίας αβεβαιότητας και ανασφάλειας. Ανατρέπουν όλες τις σταθερές του βίου των ανθρώπων, τους ίδιους τους όρους της ύπαρξής τους.

Πιστεύω επίσης ότι η παθητική αποδοχή όλων των μέτρων που μας πλήττουν, πρέπει να σταματήσει.

Επίσης είναι αλήθεια ότι η Τ.Α. δοκιμάζεται πολύ σκληρά αυτά τα χρόνια, με τις περικοπές να αγγίζουν το 80%.

Εμείς από την ημέρα της ανάληψης των καθηκόντων μας είχαμε επί πλέον να ασχοληθούμε και με την επιχειρούμενη αποδόμηση και αποδυνάμωση της περιοχής μας από υπηρεσίες.

Το 583 Τ.Π, το Τελωνείο της Μέρτζιανης, το ειρηνοδικείο, το ΙΚΑ, θυμάστε ότι όλα έκλειναν. Ο Δήμος με συνεχείς παραστάσεις στους αρμοδίους, με έγγραφα, με διαβουλεύσεις προσπαθούσε να πείσει για την αναγκαιότητα του αντιθέτου.

Έτσι μετά την υπογραφή από τον Υπουργό Οικονομικών για την αναστολή λειτουργίας της ΔΟΥ Κόνιτσας, συγκαλέσαμε έκτακτο Δ.Σ. με την παρουσία των φορέων της περιοχής την 24/9/2012 και αποφάσισε ομόφωνα

Α) την αποστολή ψηφίσματος σε όλους τους αρμοδίους φορείς, βουλευτές του Νομού, κ. Περιφερειάρχη και Περιφερειακό Συμβούλιο.

Β) Παράσταση διαμαρτυρίας στον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας.

Γ) Συμβολική κατάληψη της ΔΟΥ Κόνιτσας

Καλούμε σήμερα, 27/9/2012 σε Γενική Απεργία όλων των Υπηρεσιών, Σχολείων και Εμπορικών Καταστημάτων.

Σε μια εποχή που απαιτείται η στήριξη της επιχειρηματικότητας και η διευκόλυνση της εξυπηρέτησης του πολίτη από το κράτος, οποιαδήποτε απόφαση μείωσης των υποστηρικτικών λειτουργιών του δημοσίου προς τους πολίτες, οφείλει να είναι απόλυτα τεκμηριωμένη και κοινωνικά δίκαιη.

Καθίσταται σαφές ότι η συγκεκριμένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κ. Γ. Στουρνάρα, για την αναστολή λειτουργίας ορισμένων ΔΟΥ της χώρας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η ΔΟΥ Κόνιτσας, είναι νομικά και ηθικά ανατιολόγητη. Πλέον το Κράτος καθίσταται εχθρός του πολίτη. Οι κάτοικοι του Δήμου μας θεωρούνται επισήμως ως «μη προνομιούχοι». Και όλες αυτές οι ενέργειες γίνονται ερήμην των τοπικών κοινωνιών και των δημοτικών αρχών. Δίχως διάλογο, αλλά με μέτρα διοικητικού καταναγκασμού. Η επαρχία απερημώνεται και αποψιλώνεται από Υπηρεσίες με κεντρικό σχεδιασμό του Κράτους και οι κάτοικοι της

Κόνιτσας καλούνται να διανύσουν μεγάλες αποστάσεις με τεράστια απώλεια χρόνου και χρημάτων για τις φορολογικές τους υποθέσεις.

Καταργούνται Ειρηνοδικεία, ΔΟΥ, υποκαταστήματα ΙΚΑ, αποδυναμώνονται τα Αστυνομικά Τμήματα, υπολειπόμενα τα σχολικά συγκροτήματα.

Δηλώνουμε απερίφραστα ότι θα αντιδράσουμε με κάθε νόμιμο τρόπο στην κατάργηση των υπηρεσιών. Η διογκούμενη αποψίλωση του τόπου μας από Δημόσιες Υπηρεσίες σε περίοδο οικονομικής κρίσης οδηγεί στην απερήμωση της Κόνιτσας και στην απομόνωσή της και είναι εύλογο ότι σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο και η τοπική κοινωνία θα αντιδράσουν σφόδρα.

Καλούμε, έστω και την ύστατη ώρα, την πολιτική ηγεσία των Υπουργείων να επανεξετάσουν την στάση τους και να μην προβούν σε ένα τέτοιο σφάλμα και ζητάμε άμεσα από τους αρμόδιους Υπουργούς την ανάκληση των σχετικών αποφάσεων, διαφορετικά θα βρουν απέναντί τους σύσσωμη την τοπική κοινωνία.

Ζητάμε από τα επιστημονικά σωματεία, τα πολιτικά κόμματα και τους κοινωνικούς φορείς να δηλώσουν την συμπαράστασή τους εμπράκτως στα δίκαια αιτήματά μας.

Λέμε «ΝΑΙ» στην μεταφορά υπηρεσιών σε κρατικά κτίρια για μείωση λειτουργικών δαπανών. «ΟΧΙ» όμως σε ενέργειες που συνεπάγονται ΤΑΛΑΙ-

ΠΩΡΙΑ και ΚΟΣΤΟΣ, ενίοτε δυσβάστακτο για μεγάλη μερίδα πολιτών, μεταξύ αυτών και του επιχειρηματικού κόσμου, που επιμένει με την παραμονή του και τη διατήρηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του στην Ελληνική επαρχία, να δίνει ζωή και προοπτική σε τόπους, που διαφορετικά θα είχαν ήδη ερημώσει.

Λέμε «ΟΧΙ» στο ΜΑΡΑΣΜΟ της περιοχής μας. Λέμε «ΟΧΙ» στην απομόνωση και στην αδικία της ταλαιπωρίας των πολιτών. Λέμε ΟΧΙ στην αποστέρηση από δημόσιες υπηρεσίες, τις οποίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν στον τόπο τους, όσοι πιστά παραμένουν και στηρίζουν τις τοπικές κοινωνίες.

Μη φοβάσαι

Μη φοβάσαι ζωή μου
θάμαι πάντα κοντά σου εγώ
ακόμα και στον ύπνο και τα όνειρά σου
θα σου ψιθυρίζω (είμαι δώ).

Και ό,τι και να γίνει
θάμαι αλήθεια αυτό
ο,τι κι αν σου συμβεί
εγώ θα σου συμπαρασταθώ.

Όλα κάποτε τελειώνουν
τα κακά και τα καλά
μα μη φοβάσαι καρδιά μου
θάμασε μαζί αγκαλιά.

Ο κόσμος με αποφεύγει
μα δεν του δίνω κι εγώ αξία

τώρα ζω και παλεύω για το τώρα
αυτό μόνο έχει σημασία.

Για μένα μια ανάμνηση να γίνει
όλα αυτά που περνάω
αν τα σκέφτομαι θα με καίνε
αν τα ξεχάσω θα πονάω.

Θάμασε μαζί μέχρι το τέλος
μετά το τέλος πάλι μαζί σου
θάμαι και στον ουρανό.
και πάντα θα σου ψιθυρίζω

Ότι καρδιά μου δεν μπόρεσα
να σε αποχωριστώ
σε σένα ζωή μου οφείλω
ένα ευχαριστώ

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΝΑΤΣΗ

Πρόγραμμα-Πρόσκληση

Σας προσκαλούμε στη διημερίδα για την Ανάπτυξη των Ιαματικών Πηγών Καवासίων και Αμαράντου με θέμα:

**ΘΕΡΜΑΛΙΣΜΟΣ: ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ- ΥΓΕΙΑ -ΕΥΕΞΙΑ**

που θα πραγματοποιηθεί στην Κόνιτσα στις 19-20 Οκτωβρίου 2012 με το παρακάτω πρόγραμμα:

Παρασκευή, 19 Οκτωβρίου

10.00 Έναρξη στο Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας

10.30 Επιβίβαση στο λεωφορείο, επίσκεψη στα Λουτρά Καवासίων και εν συνεχεία στα Λουτρά Αμαράντου για ανάγνωση τοπίου και συζήτηση

15.00 Γεύμα

Σάββατο, 20 Οκτωβρίου

Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας, Συνάντηση Εργασίας

Προεδρείο: Κουσκούκης Κωνσταντίνος, Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας των Ιαματικών, Φυσικών Πόρων

09.30 Χαιρετισμοί

Έναρξη εργασιών από τον κ. Περιφερειάρχη

09.30-10.00: Ζαφειρίου Παναγιώτης, Αντιπρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Ιαματικών Πηγών, Οι ενέργειες του Συνδέσμου στην Ανάπτυξη του Ελληνικού Θερμαλισμού

10.00-10.30: Αγγελίδης Ζήσης, Δρ

Υδρογεωλόγος Α.Π.Θ., Επιστημονικός Σύμβουλος Συνδέσμου, Ο Θερμαλισμός Προβλήματα Προοπτικές- Τοπικό Θερμαλιστικό Σύστημα Κόνιτσας

10.30-11.00: Νικολάου Ευάγγελος, Δ/ντής Περιφερειακής Μονάδας Ηπείρου του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών και Μελετών (ΙΓΜΕΜ), Το Γεωθερμικό Πεδίο της Κόνιτσας

11.00-11.15: Διάλειμμα-καφές

11.15-11.45: Λευτέρης Μπάδας, Πρόεδρος της Αναπτυξιακής Εταιρίας Αγκίστρου Σερρών, Ανάπτυξη Ιαματικών Πηγών- το Παράδειγμα του Αγκίστρου

11.45-12.15: Κουσκούκης Κωνσταντίνος, Καθηγητής Δερματολογίας της Ιατρικής Σχολής του Δημοκρίτειου Παν/μίου, Τουρισμός Υγείας

12.15-14.00: Συζήτηση: Προοπτικές Ανάπτυξης των Ιαματικών Πηγών Καवासίων και Αμαράντου

Συμμετέχει και η Δ/ντρια Διαχείρισης Εταιρείας Ακινήτων του Δημοσίου κ. Φαλτσέτα Σοφία

Η παρουσία σας θα μας τιμήσει ιδιαίτερα και θα δώσει την ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη των Ιαματικών Πηγών Κόνιτσας.

**Ο Δήμαρχος
Παναγιώτης Γαργάλας**

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ**ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ**

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«ΚΑΒ3132» ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΤΟΥ
ΝΤΟΥΜΠΡΟΒΝΙΚ ΣΤΗΝ ΚΡΟΑΤΙΑ

Με ιδιαίτερη χαρά σας ενημερώνουμε ότι η ταινία «ΚΑΒ3132» διάρκειας 5 λεπτών των νέων της Κόνιτσας, περνάει τα σύνορα και ταξιδεύει στον κόσμο. Η ταινία, που δημιουργήθηκε τον Ιούνιο του 2011 στα πλαίσια κινηματογραφικού εργαστηρίου και διοργανώθηκε από την Κοινοφελή Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας, επελέγη για το διαγωνιστικό τμήμα του Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Ντουμπρόβνικ, στην Κροατία.

Στο εργαστήριο κινηματογράφου της Κόνιτσας, δίδαξε ο κ. Νίκος Θεοδοσίου, σκηνοθέτης και συνεργάτης του ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΥ, στα πλαίσια του προγράμματος “Μαθήματα στο σκοτάδι”.

Συντελεστές της ταινίας είναι:

ΝΟΥΤΣΟΥ ΜΑΡΙΑΝΘΗ
ΚΗΤΤΑ ΑΦΡΟΔΙΤΗ
ΠΑΓΑΝΙΑ ΜΑΡΙΚΑ
ΤΣΙΝΑΣΛΑΝ ΕΛΕΝΗ
ΡΟΜΠΟΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΒΑΡΝΑ ΗΛΙΑΝΝΑ
ΕΞΑΡΧΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΝΤΟΝΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΑΚΗΣ
ΧΡΗΣΤΙΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΚΑΡΑΦΕΡΗΣ ΘΩΜΑΣ
ΚΥΡΤΖΟΓΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΦΡΥΝΗ

Στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Ντουμπρόβνικ επελέγη και μια άλλη ταινία από την Ελλάδα. Πρόκειται για την ταινία TV(an)aesthetic που δημιουργήθηκε από την κινηματογραφική ομάδα του 2ου Πειραματικού Λυκείου Αθήνας, με υπεύθυνο σκηνοθέτη το συνεργάτη του Νεανικού Πλάνου, Δαμιανό Βογανάτση.

Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Ντουμπρόβνικ είναι ένα διεθνές Φεστιβάλ για παιδιά και νέους των Μεσογειακών χωρών και θα πραγματοποιηθεί από τις 18 ως τις 21 Οκτωβρίου 2012.

Ευχόμαστε καλή επιτυχία στις συμμετοχές από την Ελλάδα!

ΠΙΝΔΟΣ

Των προγόνων βλαστοί, μ' αισαλένια κορμιά,
του πολέμου περνώντας τη φρίκη,
της καρδιάς μας τη φλόγα την εφέραμε μιά
ως εκεί που μας πρόσμενε η Νίκη.

Με τη λόγχη χαράξαμε αδρό στα βουνά
τ' όνομά μας - γαλάζιο λουλούδι -
να το πάρει ως τα πέρατα ο θρύλος ξανά,
στους λαούς να το κάνει τραγούδι.

Προσταγή στη φυλή μας, σαν νόμος βαριά,
το παλιό ν' αναστήσουμε θάμα.
Να'ναι αιώνια σε τούτη τη γη η Λευτεριά,
κάποιας μοίρας ορίζει το τάμα.

Μάνα Ελλάδα, δική σου μια σάλπιγγα ηχεί,
μέσ' ακόμα στις Πίνδου μια κόχη,
στους λαούς να θυμίζει γεμάτο ψυχή
το τρανό, που ξεσιόμισες, «ΟΧΙ» .

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Προς:

Κο Σταύρο Καλογιάννη, Αναπληρωτή Υπουργό Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Βουλευτή Ιωαννίνων, Ιωάννινα

Κύριε Υπουργέ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου μας αισθάνεται την μεγάλη υποχρέωση να σας ευχαριστήσει θερμά για δύο λόγους:

1ον) Παρά τον φόρτο της υπουργικής εργασίας σας προθύμως δεχθήκατε και παρευρεθήκατε στην Κόνιτσα και κηρύξατε στις 11-8-2012 την έναρξη των εργασιών του Αναπτυξιακού συνεδρίου με θέμα «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ», που έγινε με πρωτοβουλία και ευθύνη του Συνδέσμου μας

2ον) Διότι εξαγγείλατε από το βήμα του Συνεδρίου μας, και αυτό αποτέλεσε ιδιαίτερη τιμή για μας και το Αναπτυξιακό μας Συνέδριο, την κατάρτιση μελέτης για την βελτίωση του αυτοκινητόδρομου από Καλπάκι μέχρι Κόνιτσα, δοθέντος ότι μέχρι το Καλπάκι θα φθάσει η Ιονία Οδός. Το έργο αυτό για το οποίο θα συνταχθεί η μελέτη θα είναι το σπουδαιότερο για την ανάπτυξη της περιοχής Κόνιτσας, αφού θα φέρει πολύ κοντά την πόλη των Ιωαννίνων, μεγάλο επαρχιακό κέντρο, με την Κόνιτσα. Οι θετικές του συνέπειες θα είναι ανυπο-

λόγιστες και σε όλους τους τομείς της οικονομίας, της κοινωνίας και της ζωής όλων μας. Ελπίζομε ότι παρότι ο αυτοκινητόδρομος από Καλπάκι μέχρι Κόνιτσα, μετά την βελτίωσή του, δεν θα έχει τα προσόντα της Ιονίας Οδού, θα είναι επί νέας χαράξεως και θα έχει αποφύγει την σημερινή θέση «Βίγλα» με τις πολλές στροφές.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Σπύρος Γκότζος

* * * * *

Προς:

Κο Σταύρο Καλογιάννη, Υπουργό Ανάπτυξης και Υποδομών, Βουλευτή Ιωαννίνων, Ιωάννινα

Κο Κώστα Τασιούλα, Βουλευτή Ιωαννίνων, Ιωάννινα

Κα Άννα Ασημακοπούλου, Βουλευτή Ιωαννίνων, Ιωάννινα

Κο Μιχάλη Κασσή, Βουλευτή Ιωαννίνων, Ιωάννινα

Κο Χρήστο Μαντά, Βουλευτή Ιωαννίνων, Ιωάννινα

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αθήνα

Κο Γενικό Γραμματέα Αυτόνομης Διοίκησης Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας, Ιωάννινα

Κο Περιφερειάρχη Ηπείρου, Ιωάννινα
Διοίκηση «ΔΕΗ-ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ»,
Αθήνα

Κοινοποιείται: Δήμο Κόνιτσας, Κόνιτσα

Ως κεραυνός εν αιθρία ακούσθηκε στην Κόνιτσα ότι μελετάται η κατασκευή φράγματος πλησίον της Βωβούσας με νερά από την υδρολογική λεκάνη του ποταμού Αώου με σκοπό την λειτουργία υδροηλεκτρικών έργων της ΔΕΗ και τον εμπλουτισμό της λίμνης των Ιωαννίνων για άρδευση του λεκανοπεδίου Ιωαννίνων και ύδρευση των Ιωαννίνων. Είμαστε κάθετα αντίθετοι σε κάθε μεταφορά νερού από τον ποταμό Αώο και τους παραποτάμους του, διότι:

α) Από ετών νερά από τον ίδιο ποταμό μεταφέρονται στο φράγμα των Πηγών Αώου και οι εναπομείνουσες ποσότητες την θερινή περίοδο είναι ελάχιστες

β) Καινούρια εκτροπή νερών του Αώου θα ανατρέψει την φυσική ισορροπία στην διαδρομή του από τις πηγές του μέχρι την εκβολή του και θα βλάψει ανεπανόρθωτα το οικοσύστημα της χαράδρας Αώου και το ευρύτερο πανέμορφο ορεινό περιβάλλον της περιοχής, που στην ανάδειξή τους και στην ήπια ανάπτυξή τους βλέπουμε το μέλλον του Δήμου Κόνιτσας

γ) Κινδυνεύει η άρδευση των κάμπων Κόνιτσας, Καλλιθέας και Κλειδωνιάς, μάλιστα δε τώρα που αναμένεται να δημοπρατηθεί το μεγάλο έργο της αλλαγής του τρόπου άρδευσης του κάμπου Κόνιτσας, εκτάσεως πλέον των 20.000 στρεμμάτων, με το σύγχρονο σύστημα «σταγόνα-σταγόνα», προϋπολογισμού περίπου 16.000.000 ευρώ,

χρηματοδοτούμενο εξολοκλήρου από το αγροτικό σκέλος του ΕΣΠΑ

δ) Ο Αώος ποταμός υποχρεωτικά θα είναι ο τελικός αποδέκτης των λυμάτων του αποχετευτικού δικτύου Κόνιτσας και σε περίπτωση μείωσης των νερών του θα καταστήσει να είναι μόνο αποδέκτης λυμάτων.

Υποσχόμαστε ότι με κάθε νόμιμο μέσο θα ματαιώσουμε το σχεδιαζόμενο φαραωνικό έργο που καταστρέφει την περιοχή μας και θα αποτρέψουμε το οικολογικό και οικονομικό έγκλημα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Σπύρος Γκότζος

* * * * *

Προς:

α) Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου, οδός Κολοκοτρώνη 1 και Σταδίου, 105.62 ΑΘΗΝΑ

β) Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου, Άρτα

γ) Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, οδός Τσόχα 24 και Σούτσου, 115.21 Αμπελόκηποι-Αθήνα

δ) Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας, Ιωάννινα

ε) Περιφερειάρχη Ηπείρου, Ιωάννινα

στ) Βουλευτές Νομού Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ζ) Δήμο Κόνιτσας, με την παράκληση να διανεμηθεί το υπόμνημα σε όλους

τους Δημοτικούς Συμβούλους

Α. Η Ελλάδα είναι μία από τις πλουσιότερες χώρες με φυσικές πηγές θερμομεταλλικού νερού. Το νερό αναβλύζει από 752 διαφορετικά γεωγραφικά σημεία. Ο Νομός Ιωαννίνων διαθέτει μόνο δύο πηγές, τα λουτρά Αμαράντου και τα λουτρά Καβασίλλων και αυτό έχει την μεγάλη του σημασία για τον Δήμο Κόνιτσας και τον Νομό μας για την ανάπτυξη του «τουρισμού υγείας».

Στην Γερμανία, με επίσημα στοιχεία για το έτος 2005, τα έσοδα των 330 Λουτροθεραπευτικών Κέντρων υπερβαίνουν τον τζίρο ολόκληρης της γερμανικής βιομηχανίας, πραγματοποιήθηκαν 17,6 εκατομμύρια επισκέψεις και 98 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις, εργάζονται δε σ' αυτά 300.000 ειδικευόμενοι και μη εργαζόμενοι. Τα οικονομικά αυτά στοιχεία πρέπει να μας προβληματίσουν, περισσότερο στις σημερινές μέρες της βαθιάς οικονομικής κρίσης, της ανεργίας, και στα «καθ ημάς», της ερήμωσης της περιοχής μας. Η Ελλάδα με το άριστο κλίμα, την μεγάλη ηλιοφάνεια, με το γεωφυσική ποικιλία της και το θαυμάσιο φυσικό ιαματικό πλούτο μπορεί να αποτελέσει τον πιλότο συστηματικής τουριστικής αξιοποίησης με προοπτική αιώνα. Ο τουρισμός υγείας σε δωδεκάμηνη βάση μπορεί να γίνει ο σημαντικότερος τουριστικός κλάδος και να τονώσει θετικά όλους τους υπόλοιπους τουριστικούς κλάδους. Στην Ελλάδα σήμερα υπάρχουν 20 υπερσύγχρο-

να υποδειγματικά κέντρα θερμαλισμού και θαλασσοθεραπείας –αναζωογόνησης –spa με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η γεωθερμική ενέργεια και για την θέρμανση-ψύξη των υδροθεραπευτικών κέντρων αλλά και για καλλιέργειες σε θερμοκήπια.

Τα Λουτρά Καβασίλλων απέχουν 15 χιλιόμετρα από την Κόνιτσα και 5 χιλιόμετρα από το χωριό Καβάσιλλα, βρίσκονται στην αριστερή όχθη του ποταμού Σαραντάπορου, στις πλαγιές της Τύμφης. Τα νερά έχουν θερμοκρασία 30 βαθμούς κελσίου και χαρακτηρίζονται: υπόθερμα (υπόθερμα είναι τα νερά με θερμοκρασία μεταξύ 25 βαθμών κελσίου έως 34 βαθμούς, ομοίθερμα τα νερά με βαθμούς μεταξύ 34 έως 36 και υπέρθερμα με βαθμούς άνω των 36 βαθμών), θειούχα (ανάλογα με την προέλευση και την χημική τους σύσταση τα νερά διακρίνονται σε οξυανθρακικά, χλωριονατριούχα, θειϊκα και θειούχα), μεταλλικά (τα νερά από τους υπόγειους ταμιευτήρες κατά την διαδρομή τους προς την επιφάνεια περνάνε ή παραμένουν μέσα σε πετρώματα και διαλύουν ένα μέρος από τα συστατικά τους συσσωρεύοντας μεταλλικά ιόντα). Θεραπεύουν ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, μετατραυματικές παθήσεις, ραχίτιδες, νευραλγίες, δερματοπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις.

Τα σημερινά Λουτρά Καβασίλλων είναι ακριβώς απέναντι από τα Λουτρά Πυξαριάς, που το παλιό τους μεγάλο

κτίριο είναι σε ερειπιώδη κατάσταση. Η θεραπευτική δύναμη των πηγών είναι γνωστή από την μέση βυζαντινή εποχή. Φημίζονταν ανέκαθεν για την αποτελεσματικότητά τους στην αποκατάσταση καταγμάτων. Λένε πως παλιά τους ανήμπορους τους φέρνανε με τα κάρα, τους πετούσαν μέσα στο νερό και έβγαιναν μόνοι τους. Στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων λειτουργεί μικρό κέντρο αποκατάστασης τραυματιών αλλά και στην Πεδινή Ιωαννίνων λειτουργεί ιδιωτικό μεγάλο κέντρο αποκατάστασης τραυματιών. Τα κέντρα αυτά χρησιμοποιούν ως βασικό «εξοπλισμό» θερμαινόμενες ή όχι πισίνες γλυκού νερού. Ας σκεφθούμε και την λειτουργία ενός τέτοιου κέντρου στα Λουτρά Καβασιλλών ή την συνεργασία με τα υπάρχοντα κέντρα αξιοποιώντας τα ιαματικά και θερμά νερά των δεξαμενών. Η πηγή αναβλύζει σταθερά ολόκληρη την χρονιά 500 κυβικά την ώρα, σπάνια ποσότητα για λουτροπηγή. Μπορούν όμως να αντληθούν και άλλες ποσότητες. Οσοι επισκέφθηκαν την πηγή, ειδικοί επιστήμονες ντόπιοι και ξένοι, ομιλούν για αναξιοποίητο χρυσωρυχείο. Ομάδα Ιταλών ειδικών που επισκέφθηκαν την λουτροπηγή προ τετραετίας εξίσωσαν οικονομικά το ιαματικό νερό με το πετρέλαιο της Αραβικής χερσονήσου.

Β. Οι Ιαματικές Πηγές Καβασιλλών-Πυξαρίας παραχωρήθηκαν κατά χρήση με το από 13-5-1957 βασιλικό διάταγμα στον τότε Δήμο Κόνιτσας και στις τότε Κοινότητες Καβασιλλών και Πυξαρίας

για 25 χρόνια, κατά ποσοστό 60%, 20% και 20% αντίστοιχα, υποχρεουμένων των παραχωρησιούχων τα έσοδα από την εκμετάλλευση να δαπανούν για κατασκευή έργων και ανάπτυξη των. Με το με αριθμό 98/31-1-1972 βασιλικό διάταγμα παρατάθηκε ο χρόνος παραχώρησης κατά χρήση στους ίδιους παραχωρησιούχους για μια ακόμη δεκαετία ήτοι μέχρι και του έτους 1992 χωρίς αντάλλαγμα και με τους λοιπούς όρους της προηγούμενης παραχώρησης. Οι Ιαματικές Πηγές σύμφωνα με τον προηγουμένως ισχύσαντα νόμο με αριθμό 4086/1960 χωρίζονταν σε δύο κατηγορίες ανάλογα με την κίνηση των λουομένων σε ιαματικές πηγές τουριστικής σημασίας και ιαματικές πηγές τοπικής σημασίας οι δε Πηγές Καβασιλλών-Πυξαρίας ανήκαν στην δεύτερη κατηγορία. Με το καινούριο νόμο έπαυσε αυτή η διάκριση.

Το 1984 συστάθηκε με σκοπό την ανάπτυξη των Λουτροπηγών η ανώνυμη εταιρεία με το όνομα «ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ – ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ» με έδρα την Κόνιτσα με διάρκεια έως το έτος 2014, κεφάλαιο το ποσό των 5.000.000 δραχμών και μετόχους τον τότε Δήμο Κόνιτσας, την τότε Κοινότητα Καβασιλλών, την τότε Κοινότητα Αγίας Βαρβάρας και την Αναπτυξιακή Εταιρεία «ΗΠΕΙΡΟΣ». Λόγω οικονομικής αδυναμίας η συμβολή στην ανάπτυξη της λουτροπηγής ήταν μικρή.

Γ. Η υποδομή που υπάρχει σήμερα στον χώρο, είναι ένα μικρό κτίριο χωρίς

οικοδομική άδεια, που έχει στο πρώτο όροφο αναψυκτήριο και στο ισόγειό του δύο εσωτερικές πισίνες που έχουν ανακαινισθεί, μία μεγάλη πισίνα στον εξωτερικό χώρο ολυμπιακών διαστάσεων, που επίσης έχει ανακαινισθεί και πρόσφατα κατασκευάσθηκαν ακόμη στον εξωτερικό χώρο σε σχήμα μαργαρίτας 5 πισίνες οικογενειακού μεγέθους. Μηχανικοί εξοπλισμοί δεν έχουν εγκατασταθεί, παρότι έχουν αγορασθεί. Χώρος για διαμονή-διανυκτέρευση δεν υπάρχει, ούτε καν στο κοντινότερο χωριό τα Καβάσιλα. Οι λουόμενοι θα πρέπει να διανυκτερεύουν στην Κόνιτσα Υπό αυτές τις συνθήκες λειτουργούν στοιχειωδώς μόνο για λούσεις την θερινή περίοδο. Η προς αξιοποίηση παραποτάμια έκταση που υπάρχει ανέρχεται σε 100 περίπου στρέμματα, άσχετη και χωριστή από την κοίτη του ποταμού, και έχει τοπογραφηθεί από τον Δήμο Κόνιτσας. Ο χώρος της λουτροπηγής είναι ιδανικός γιατί είναι σε ιδανική φυσική θέση, ανάμεσα σε ποτάμι και σε δάσος, που σε περίπτωση σοβαρής αξιοποίησης των λουτρών θα έχουν την ιδιαίτερη συμβολή τους σ' αυτή.

Δ. Κάτω από τις σημερινές τραγικές οικονομικοκοινωνικές συνθήκες που ζούμε ως χώρα, ως λαός, ως Περιφέρεια Ηπείρου, ως Νομός Ιωαννίνων, ως Δήμος Κόνιτσας, ΚΑΙ επειδή «πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού», επειδή η σημερινή υποδομή της λουτροπηγής είναι κατώτερη και αυτής που υπήρχε

προπολεμικά στα απέναντι λουτρά της Πυξαριάς όπου υπήρχε λουτροθεραπευτήριο και δωμάτια σε ωραίο πετρόκτιστο κτίριο, επειδή υπάρχει αδυναμία του Δημοσίου και του Δήμου Κόνιτσας για αξιοποίηση, επειδή δεν μπορούμε να περιμένουμε αιώνια βλέποντας να χύνεται ο θειούχος χρυσός αναξιοποίητος στον Σαραντάπορο και η περιοχή μας καθημερινά να μιζεριάζει περισσότερο, επειδή τόσο η έκταση των 100 στρεμμάτων ανήκει στο Δημόσιο, όπως επίσης και η λουτροπηγή και κανένα ιδιοκτησιακό πρόβλημα δεν υπάρχει, επειδή «καθ' ημάς» η μόνη δυνατότητα αξιοποίησης που απομένει τώρα είναι να αναμιχθεί ιδιώτης επενδυτής με τον τρόπο που επιτρέπει ο νόμος ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου να επιληφθεί του θέματος. Ασφαλώς η πρότασή μας δεν είναι «δόγμα» και μπορεί να υπάρχουν άλλες καλύτερες προτάσεις. Η πρότασή μας ας γίνει αφορμή για συζήτηση, ας βάλουμε τέλος στην «μουγκαμάρα» και στην αδράνεια. Η σιωπή στην περίπτωση μας όχι μόνο δεν είναι χρυσός αλλά αχρηστεύει τον χρυσό. Γι' αυτό από όλους, που αποστέλλουμε το παρόν υπόμνημα, περιμένουμε τις απόψεις τους.

**Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ**

ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΠΛΗΣΤΟΥ ΑΓΡΙΑΣ ΦΥΛΗΣ ΟΙ ΑΦΡΙΚΑΝΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΔΙΔΑΞΟΥΝ ΠΩΣ ΝΑ ΣΚΟΤΩΣΟΥΜΕ ΜΕΣΑ ΜΑΣ ΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΗ!

Ένας ανθρωπολόγος πρότεινε το ακόλουθο παιχνίδι στα παιδιά μιας Αφρικάνικης φυλής: Τοποθέτησε ένα καλάθι γεμάτο ζουμερά φρούτα δίπλα σ' ένα δέντρο και είπε στα παιδιά

ότι όποιο από αυτά φτάσει πρώτο στο καλάθι θα πάρει όλα τα φρούτα.

Όταν τους έδωσε το σινιάλο για να τρέξουν, πιάστηκαν χέρι χέρι και ξεκίνησαν να τρέχουν όλα μαζί. Ύστερα κάθισαν σ' έναν κύκλο για να φάνε τα φρούτα.

Όταν ρώτησε τα παιδιά γιατί το έκαναν αυτό αφού κάποιο από αυτά θα μπορούσε να είχε καρπωθεί όλα τα φρούτα, τα παιδιά απάντησαν.

"UBUNTU" που σημαίνει «δεν μπορούμε να είμαστε χαρούμενοι αν έστω ένας από εμάς είναι στενοχωρημένος!»

Η λέξη "UBUNTU" στην γλώσσα τους σημαίνει «Υπάρχω γιατί υπάρχουμε»

Έγινε λοιπόν το αντίστοιχο παίγνιο και σε ένα Γυμνάσιο χώρας-μέλους της Ευρωζώνης με την διαφορά ότι το καλάθι δίπλα στο δένδρο περιείχε ένα γυαλιστερό iPod, ένα iPad και ένα iPhone, πάλι με την εξήγηση ότι ο πρώτος τα παίρνει όλα.

Όταν λοιπόν δόθηκε το σινιάλο για να τρέξουν, έπεσαν αγκωνιές, τρικλοποδιές, μπουνιές και τελικά το πιο μεγαλόσωμο παιδάκι έφτασε πρώτο και πήρε και τα τρία gadgets. Ύστερα, μερικά παιδάκια κάθισαν γύρω από τον μεγαλόσωμο συμ-

μαθητή τους και τον παρακολουθούσαν να χειρίζεται τα ηλεκτρονικά καλούδια με θαυμασμό, κάποια άλλα είχαν περικυκλώσει τον ανθρωπολόγο και διαμαρτύρονταν για τους άδικους κανόνες του παιγνίου απειλώντας τον ότι θα τον καταγγείλουν στον Διευθυντή του Σχολείου και στον τοπικό τηλεοπτικό σταθμό, ενώ κάποια άλλα δέχθηκαν μοιρολατρικά την τύχη τους, ψελλίζοντας ότι το όλο παίγνιο ήταν στημένο από ξένα κέντρα εξουσίας.

Όταν ο ανθρωπολόγος συνήλθε και επέβαλε την δέουσα τάξη, πλησίασε το παιδάκι που νίκησε και το ρώτησε γιατί κράτησε και τα τρία gadgets αντί να σκεφτεί να κρατήσει το ένα και να μοιράσει τα υπόλοιπα σε δυο φίλους του. Εκείνο, του απάντησε μονολεκτικά «@@@ @», που σημαίνει αυτό που καταλαβαίνουν όλοι στα ελληνικά (λίγο βλάχικα)

Η λέξη «@@@@@» στην γλώσσα της εν λόγω χώρας/φυλής ερμηνεύεται ως "υπάρχω για να ζω σε βάρος των υπολοίπων, συγγενών, συμμαθητών, ντόπιων ή ξένων και το βρίσκω απολύτως φυσικό".

Το σχολείο του πειράματος ήταν το και η χώρα του σχολείου, η Ελλάδα, έχει ήδη επίσημα χρεωκοπήσει από τις 19.05.2010. Πνευματικά δε, έχει χρεωκοπήσει πολλά πολλά χρόνια πριν.

Για την αντιγραφή Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Σχολιασμός στην «ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΟΝΟΥ» απολογία του Λυσία

ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΟ ΑΓΑΘΑΓΕΛΟ Γ. ΠΟΛΙΤΗ

Η έκδοση των έργων του Λυσία της Λειψίας 1913 έχει αυτό το έργο, πρώτο από τα διασωθέντα (35) έργα του. Παρ' όλα αυτά δεν είναι ευρύτατα γνωστό και ασφαλώς δεν διδάχτηκε ποτέ σε σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης. Όπως θα συμπεράνει ο υπομονητικός αναγνώστης, που θα διαβάσει το κείμενο που ακολουθεί, η απλή λογική δεν επέτρεπε να διδαχθεί σε τρυφερές και αθώες ηλικίες μια τέτοια υπόθεση.

Ο Ευφίλτος, ένας απλός αθηναίος πολίτης ασκώντας το επάγγελμα του γεωργού, όταν αποφάσισε, παντρεύτηκε μια ενάρετη, όπως ο ίδιος την αποκαλεί, συμπολίτισσά του. Αποκτήσας μάλιστα άρρεν τέκνον, ζούσε ευχαριστημένος και ευτυχισμένος, εφόσον οι θεοί ό,τι επιθυμούσε και ονειρευόταν για τη ζωή του, του έδωσαν.

Και ενώ τόσα όμορφα κυλούσε η ζωή τους, και το νήπιο με την παρουσία του έκανε ευτυχή την οικογένεια, πληροφορείται ο Ευφίλτος ότι η γυναίκα του ανέπτυξε και τηρεί ερωτικές σχέσεις με τον Ερατοσθένη. Η πηγή της πληροφορίας «το κάρφωμα» κατά το δη λεγόμενον, ήταν μια γειτόνισσα αλλά συνεργάτης της επ' αυτοφώρω σύλληψης ήταν η υπηρέτρια (δούλη) του σπιτιού,

που είχε μεσολαβήσει μεταξύ του εραστή και της κυρίας για τις ασφαλείς επισκέψεις.

Όταν η υπηρέτρια αναγκάστηκε, γιατί δεύτερη επιλογή ήταν βασανιστήρια, να ομολογήσει με λεπτομέρειες «τι συνέβαινε», ο Ευφίλτος, ευφυώς κινούμενος, οργάνωσε μέσω αυτής τη σύλληψη του Ερατοσθένη.

Αφήνοντας ανοικτή την πόρτα η υπηρέτρια, ο Ευφίλτος με 4-5 άλλους της γειτονιάς εισβάλλει στον γυναικωνίτη και βρίσκει, δίπλα στη συζυγική κλίνη γυμνόν τον παράνομο Εραστή. Εκείνος έντρομος τον παρακαλεί να μη τον φονεύσει και ότι έχει πολλά χρήματα να του δώσει. Ο Ευφίλτος του απήντησε ότι δεν τον σκοτώνει αυτός, αλλά ο νόμος και αμέσως τον εφόνευσε. «Καλά του έκανε» θα σπεύσατε μερικοί/ες, να πείτε. Ας σχολιάσουμε λοιπόν την όλη υπόθεση.

Η Ηλιαία, το μεγάλο δικαστήριο της Αθήνας, εκδίκασε υποθέσεις κακούρηματικές φόνου κ.λ. και άλλες μεγάλης πάντως παραβατικότητας. Οι με κλήρο καλούμενοι δικαστές, άκουαν αμίλητοι την απολογία του κατηγορούμενου και αναλόγως με τη δική τους κρίση αποφάσιζαν: Ο Ευφίλτος, γεωργός όπως προαναφέρθηκε ανέθεσε στο Λυσία να

του γράφει την απολογία για την κατηγορία που τον βάρυνε «φόνου εκ προμελέτης», «εν ψυχρώ». Ο Λυσίας ήταν περιζήτητος και φημισμένος για δικανικούς λόγους και ανέλαβε την υπόθεση. «Εφεξής όταν αναφέρεται ο Λυσίας, είναι ο Ευφίλτος, ο διαπράξας τον φόνο».

Ο Λυσίας μεγαλοποίησε το κακό, που προκάλεσε στο σπίτι του ο Ερατοσθένης, αναγάγοντάς το μεγαλύτερο και απ' εκείνο του φόνου. Στην αρχή εκθειάζει τις αρετές της γυναίκας του για να τεκμηριώσει το μέγεθος της διαφθοράς που προκάλεσε ο θάνατος στην ψυχή της συζύγου του, σε βαθμό που ενώ ήταν υπόδειγμα συζύγου και μητέρας να μεταμορφωθεί σε απίθανο μηχανοργάνο, που δε διστάζει να μετατρέψει την υπέρτατη αξία της Μητρότητας σε όργανο για τα όργιά της. (Επικαλούμενη δηλ. τον θηλασμό του βρέφους κατέβαινε στο ισόγειο του δίπατου σπιτιού τους).

Σ' αυτή την ηθική διαφθορά που διέπραξε ο Ερ. επιμένει ο Λυσίας, γιατί αντίθετα με την εποχή μας ο βιασμός εθεωρείτο λιγότερο ενοχοποιήσιμη πράξη από την αποπλάνηση. Γιατί στην πρώτη απέδιδε αυθορμητισμό και ένστικτο (σωματική αλλοτρίωση) ενώ στη δεύτερη υπολογισμό (ηθική αλλοτρίωση). Η αντίληψη της σύγχρονης δικαιοσύνης είναι ακριβώς αντίθετη. Είναι αυστηρή στο βιασμό και ελαστική στην αποπλάνηση, (πήγε με τη θέλησή της). Προκαλεί εντύπωση αν παρατηρήσουμε τη με-

γάλη σημασία που δίνει ο Λυσίας στην παράπλευρη συνέπεια που έχει η μοιχεία δηλ. στην αμφισβήτηση της αξίας της πατρότητας των τέκνων, γιατί καθώς αυτή καθίσταται ασαφής δεν κλονίζεται μόνο η συζυγική πίστη αλλά συντελείται αλλοτρίωση όλης της οικογένειας, όλης της οικίας δηλ. του κοινωνικού κυττάρου.

Ποια η πορεία της συμβίωσης του Ευφίλτου με την γυναίκα του μετά τη δίκη; Δεν θίγει το θέμα αυτό ο Λυσίας. Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι το αρσενικό παιδί (υπ' αριθ. 1 σκοπός του γάμου) για τους αρχαίους ενίσχυσε το δεσμό της συμβίωσης. Και καθώς τονίζει ότι χρειάστηκε καιρός για να ενδώσει η γυναίκα του στον φονευθέντα, αυτό τουλάχιστον μαρτυρεί, ότι δεν τρέφει μίσος εναντίον της. Υπολογίζουμε επομένως ότι μετά τη δίκη ο Ευφίλτος κυκλοφορεί με καθαρό το μέτωπό του. Και βασικά θεωρώ πως δεν τον εγγίζει το θρυλούμενο:

*ο Μελέτης, εμελέτα
κι ο Γρηγόρης εγρηγόρει
κι ο Γρηγόρης την επήρε
του Μελέτη τη γυναίκα*

Γιατί ο Ευφίλτος δεν φαίνεται ουδέ κατ' ελάχιστον ότι αδιαφορούσε για τη γυναίκα του.

Χριστιανισμός και μοιχεία

Πριν γράψω κάποια άποψη για το θέμα αυτό, θα ανατρέξω στα ομηρικά χρόνια. Ο Τρωικός πόλεμος τουλάχιστον κατ' επίφαση, έγινε για την απο-

κατάσταση της τρωθείσης τιμής των Ατρειδών γιατί ο Ασιάτης εραστής της γυναίκας του Μενέλαου Πάρις έκλεψε την «Ωραία Ελένη» από την Σπάρτη και την πήγε στα ανάκτορα του Πρίαμου, στην Τροία. Και ένα άλλο: Όταν ο Άρης συνελήφθη από τον Ήφαιστο να ερωτροπεί με την γυναίκα του την Αφροδίτη, το επεισόδιο δεν είχε συνέχεια γιατί κατά την αντίληψη των χρόνων εκείνων, οι θεοί μπορούν να τα γεύονται όλα και να είναι ευτυχείς στην αθανασία τους. Ενώ οι δύσμοιροι άνθρωποι δεν δικαιούνται αυτά, που οι θεοί τους χαίρονται στις πανύψηλες κορυφές του Ολύμπου.

Ο Χριστιανισμός καταδικάζει τη μοιχεία. Αν όλα τα αμαρτήματα συγχωρεί (εβδομηκοντάκις επτά) τούτο επ' ουδενί τρόπω δεν το συγχωρεί.

Ο Χριστός στη μοιχαλίδα, που είχε καταδικαστεί δια λιθοβολισμού σε θάνατο, ύψωσε την κορυφαία εκείνη κραυγή: «Ο αναμάρτητος, πρώτος τον λίθον βαλέτω».

Οι Ισλαμιστές, μέχρι και σήμερα, θανατώνουν δια λιθοβολισμού και σε δη-

μόσια θέση τις μοιχαλίδες (miserabile visu) που έλεγαν οι Λατίνοι (οικτρών ιδείν).

Μετά από 2.500 χρόνια διαφοροποιήθηκε ο άνθρωπος, ως προς τα θιγόμενα θέματα; Δυστυχώς οι βιολογικές συνιστώσες της κοινωνικής μας συμπεριφοράς, παραμένουν αναλλοίωτες.

Είναι πάντως ασταθής η ισορροπία μεταξύ ελευθερίας και συντροφικότητας, μεταξύ ηδονής και πίστης, μεταξύ ενστίκτου και ηδονής. Αυτό το τελευταίο, η πάλη μεταξύ ενστίκτου και αρετής, συνιστά το προπατορικό αμάρτημα, που με βαριά ποινή μας τιμώρησε ο Θεός, κάνοντάς μας έξωση από τον παράδεισό του.

Αν κάποιος-α, από όσους διαβάζουν την «Κόνιτσα» έχει τεκμηριωμένη απάντηση στο ερώτημα: αθώωθηκε η καταδικάστηκε ο Ευφίλητος: θα του χρεωστώ ευγνωμοσύνη να μου την στείλει στη διεύθυνση:

Ιοκάστης 45 Ζωγράφου Τ.Κ. 15-772

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτράγουδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιόδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ 2012

Στις 5 και 6 Αυγούστου γιορτάσαμε τη Μεταμόρφωση του Σωτήρος στο Μοναστήρι. Το καθιερωμένο πανηγύρι μας διεξήχθη σε πείσμα των καιρών με επιτυχία και φέτος.

Την παραμονή χόρεψαν τα παιδιά από το SUMMER SCHOOL του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Στο σημείο αυτό να ευχαριστήσουμε για τη συμβολή του το Δήμαρχο της Κόνιτσας, ωστόσο η απουσία του από τις εκδηλώσεις μας στενοχώρησε. Ευχαριστούμε και τους καθηγητές των παιδιών που κάθε χρόνο μας τιμούν με την παρουσία τους και τους χορούς τους. Αυτά τα παιδιά με το κέφι τους και τη ζωντάνια τους μας τονώνουν και μας ζωογονούν εμάς τους μεγαλύτερους.

Ανήμερα της γιορτής τελέστηκε αρχιερατική θεία λειτουργία στον Ι.Ν. του Αγίου Αθανασίου, παρουσία του Μητροπολίτη κ. Ανδρέα που μας τίμησε και λάμπρυνε τη γιορτή μας ξανά μετά την περσινή απουσία του. Μετά τη λειτουργία ο Σύλλογος πρόσφερε το πατροπαράδοτο λουκούμι και τσίπουρο σ' όλους τους συνεορτάζοντες στην πλατεία του χωριού.

Το βράδυ το γλέντι ήταν αυθόρμητο.

Συνέβαλε σ' αυτό και ο δεξιοτέχνης Κώστας Χαλκιάς που με το κλαρίνο του και τους άξιους οργανοπαίχτες που τον συνόδευαν, ξεσήκωσαν τους χωριανούς αλλά και όλους τους παρευρισκόμενους σε ένα ατελείωτο χορό, που σταμάτησε τις πρώτες πρωινές ώρες. Ακολούθησε το κατευόδιο με τα όργανα μέχρι την είσοδο του χωριού, ένα έθιμο που ξαναθυμηθήκαμε πέρσι.

Μας έλειψε φέτος η παρουσία της παρέας του κ. Παπαευαγγέλου από την Ελευθερούπολη της Καβάλας, θα τους περιμένουμε του χρόνου. Μας ευχαρίστησε ιδιαίτερα η παρουσία των παιδιών από τη Λευκάδα που μας επισκέφθηκαν ξανά μετά από περίπου 20 χρόνια. Και αυτούς όπως και άλλους καλούς φίλους θα τους περιμένουμε και του χρόνου.

Τέλος να ευχαριστήσουμε για την παρουσία τους όλους τους χωριανούς, τους συντοπίτες μας από γειτονικά χωριά και την Κόνιτσα.

Ανανεώνουμε το ραντεβού για το επόμενο πανηγύρι του χρόνου, με την ευχή να είμαστε όλοι καλά και παρόντες.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΑΓΩΤΟΥ
Πρόεδρος
Αδελφότητας Μοναστηριωτών

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Πραγματοποιήθηκαν χθες 24 Οκτωβρίου 2011 στο κτίριο των σχολών εκπαίδευσης Κόνιτσας τα εγκαίνια της έκθεσης “Προμαχούσα Ελλάς” με θέμα το έπος του 1940 που συνδιοργάνωσαν η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστάνιανης Πωγωνίου. Η έκθεση περιλαμβάνει τη συλλογή Ε.ΠΟ.Σ. (Έρευνα Πολέμου Σαράντα) του κ. Ευάγγελου Πριώνη, την οποία δώρησε μέσω του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστάνιανης στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας. Πρόκειται για περίπου 500 έντυπα τεκμήρια της ιστορικής περιόδου του Ελληνοϊταλικού Πολέμου. Εκτός από τα καθαρά ιστορικά έργα η συλλογή περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό απομνημονευμάτων, αυτογραφιών και ενθυμήσεων στρατιωτών και αξιωματικών του ελληνικού στρατού καθώς και απλών πολιτών που έζησαν τα γεγονότα. Αξιόλογα είναι τα δημοσιεύματα του περιοδικού τύπου της εποχής, λευκωμάτων αλλά και πρόσφατων βιβλίων που αναφέρονται στο Έπος του 1940. Η συλλογή περιλαμβάνει ένα πολύ μεγάλο αριθμό λογοτεχνικών έργων που σχετίζονται με την εποχή, όπως τα ποιήματα του Οδ. Ελύτη και άλλων, κάποια από τα οποία τυπώθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα με την περίοδο του Πολέμου. Περιέχει επίσης βιογραφίες των πρωταγωνιστών του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου (Χίτλερ, Μουσολίνι, Τσώρτσιλ) αλλά και των ελλήνων πρωταγωνιστών (Μεταξάς, Παπάγος, Δαβάκης, Κατσιμήτρος, Φρι-

ζής). Αναφορά γίνεται για τις απώλειες της Ελλάδας στο Β’ Παγκόσμιο πόλεμο σε έμψυχο και άψυχο υλικό καθώς και για τα κατοχικά δάνεια και τις πολεμικές αποζημιώσεις.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με αγιασμό που τελέστηκε από τον Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέα. Στη συνέχεια ο προϊστάμενος της Βιβλιοθήκης αφού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους κάλεσε στο βήμα τον κ. Μιχάλη Παντούλα, ο οποίος ανέγνωσε σελίδες από το “Ημερολόγιον Σωτηρίου Παπουτσή, ανθυπολοχαγού Πεζικού της εκστρατείας Ηπείρου κατά τον Ελληνοϊταλικόν Πόλεμον”.

Στη συνέχεια ανέβηκε στο βήμα ο κος Σωτήριος Τουφίδης, εκδότης του περιοδικού “Κόνιτσα” και αναφέρθηκε στα γεγονότα που συνέβησαν στην ευρύτερη περιοχή της Κόνιτσας. Η εκδήλωση έκλεισε με τη χορωδία παραδοσιακής μουσικής του Δήμου Κόνιτσας υπό τη διεύθυνση του κ. Χρήστου Οικονόμου με τραγούδια του 1940 αλλά και σύγχρονα αντιστασιακά.

Την εκδήλωση χαιρέτισε ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Παναγιώτης Γαργάλας, επησήμενε την σπουδαιότητα της έκθεσης και συνεχάρη τους διοργανωτές της έκθεσης τόσο τον Πολιτιστικό σύλλογο της Καστάνιανης Πωγωνίου και τον κ. Ευάγγελο Πριώνη για την δωρεά όσο και την Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας για την διοργάνωση της έκθεσης.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας ευχαριστεί θερμά τον Πολιτιστικό Σύλλογο της Καστάνιανης Πωγωνίου τον Πρόεδρο του κ. Δημήτριο Παπαγιάννη και ιδιαίτερα τον κ. Ευάγγελο Πριώνη για την μεγάλη τους προσφορά.

Η συλλογή αυτή θα παραμείνει στην Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας ως θεματική συλλογή θα καταλογογραφηθεί, θα γίνει βιβλιογραφική επεξεργασία σύμφωνα με τους κανόνες της βιβλιοθηκονομικής επιστήμης και θα επιχειρηθεί η ψηφιοποίηση του σπάνιου αυτού υλικού.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Καστάνιανης Πωγωνίου και ο κ. Ευάγγελος Πριώνης θα αναφέρεται πάντα ως υπό-

δειγμα προσφοράς εφάμιλλης των μεγάλων ευεργετών και δωρητών της Βιβλιοθήκης όπως οι κ.κ Νικόλαος Τσάκας, ο κ.Χριστοφόρος Επίσκοπος Κόνιτσας κ.α.λ

Ελπίζουμε η προσφορά τους να βρεί μιμητές για το καλό της κοινωνίας μας και την πρόοδο του Έθνους.

Η έκθεση θα παραμείνει ανοιχτή έως τις 7 Νοεμβρίου 2012 καθημερινά 10.00-16.00. Για προγραμματισμό επισκέψεων σχολείων παρακαλούμε επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 2655022298.

Με εκτίμηση
Ο Δ/ντής της Βιβλιοθήκης
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Φωτ.
Π. Τσιγκούλη

Περιήγηση στις Μουριές άνω Κόνιτσας

Καθισμένος στο «μπάσι» του μαγειριού, έβλεπα αραδιασμένα στα περβάζια του τζακιού πολλά από τα σύνεργα της νοικοκυράς (τώρα έγιναν αντίκες), όπως ένας μπακιρένιος νταβάς, ένα γουδί μπρούτζινο, καθώς κι ένα θυμιατήρι με χειρολαβή, μια χειρολάμπα, ένα παμπάλαιο ψαλίδι, που κόβαν τα φυτίλια από αναμμένα κεριά και τόσα άλλα μπιχλιμπίδια μ' έσπρωξαν πάλι στα παλιά χρόνια, σε μια γειτονιά, που συχνά φέρνω στη μνήμη μου, αφού κι εκεί κάναμε μερικές από τις παιδικές μας τρέλες. Τις 'Μουριές'. Ξεκίνησα πάλι τ' οδοιπορικό μου από τα Λουδαίικα. Ο παππούς μου Κων/νος Λούδας, είχε στον ίδιο χώρο δύο σπίτια. Στο ένα έμενε αυτός με την οικογένεια του και τ' άλλο το 'δώσε προίκα στην κόρη του Ουρανία, που είχε πάρει (δεύτερο) σύζυγο τον Κων/νο Κόκκινο. Κρητικός χωροφύλακας. Με την οικογένεια του παππού μου ασχολήθηκα άλλη φορά.

Ο Κόκκινος σαν χαρακτήρας ήταν άκακος και αμφιβάλλω αν κάποιος βρήκε το μπελά του εξαιτίας του. Άλλωστε φιλήσυχος λαός οι Κονιτσιώτες δεν δίνουν δικαιώματα. Γλεντζές. Τού άρεσαν τα δημοτικά τραγούδια και με την επιρροή του τσίπουρου οι οργανοπαίχτες τον είχαν τακτικό πελάτη. Τότε τα βράδια κάναμε επισκέψεις σε συγγενείς για να περνά η ώρα, ιδίως τον χειμώνα, με τις ατέλειωτες νύχτες. Πολλές φορές,

όταν είμαστε στο σπίτι του, ακούγαμε τον ήχο, πρώτα του ντεφιού και μετέπειτα του κλαρίνου και τα 'ώπα' του, να πλησιάζουν. Η γυναίκα του αναστατωνόταν, γιατί τον ήξερε. Θα ζητούσε ό,τι τού κατέβαινε, άσχετα αν υπήρχαν. «Ουρανία φέρε ...» και δως του να λικνίζεται στους ήχους του κλαρίνου. Τον αγριοκοίταζε εκείνη αλλά πού να πάρει χαμπάρι αυτός! Άλλα διέταζε το αλκοόλ.

Τού χτυπούσαν πού και πού κανά κρητικό και τότε τον έπιαναν τα κλάματα. Παρόλα αυτά, από τότε που έφυγε από την Κρήτη δεν είχε πάει ποτέ, παρά στα γεράματα, περίπου δυο χρόνια προτού πεθάνει. Είχε μια αδελφή και πολλά ανίψια στο χωριό του Σκαλάνι, κοντά στην Κνωσό. Όταν υπηρετούσα στην Κρήτη, πήγα και γνώρισα τους συγγενείς του. Καταπιεστική η φιλοξενία τους. Έφυγα φορτωμένος με όσα μπορούσα να σηκώσω, γιατί ήταν αδύνατο να πεις όχι.

Ας προχωρήσουμε όμως πιο πάνω, «στις Μουριές». Ένα μικρό ανάχωμα με 4-5 θεόρατες μουριές και μία 'άπλα' με πεζούλια ήταν η «παιδική και γεροντίστικη χαρά» της εποχής. Καθώς μπαίναμε στο 'χώρο', δεξιά το σπίτι του Τόλη Ζδράβου. Διορθωτής υποδημάτων στο επάγγελμα. Σύζυγος η Πάτρα και παιδιά τους ο Κώστας, ο Λάκης και η Πόπη. Ο Κώστας κλητήρας στο Γυμνάσιο. Ο πόλεμος τού άφησε μόνιμη την ανάμνησή του από μια χειροβομβίδα με συ-

νέπεια τον ακρωτηριασμό του χεριού του. Και όμως! Έκαμε και κάνει όλες τις δουλειές σαν να μη συνέβη τίποτε. Στο κυνήγι δεν τού ξέφευγε εύκολα θήραμα. Ο Λάκης ξυλουργός στην Αθήνα. Τώρα τον περισσότερο καιρό τον περνά στην Κόνιτσα. Πονιέται ο 'τόπος'.

Πιο μέσα με μισοτοιχία το σπίτι του Λάμπρου Ζδράβου. Παλιά τσαρουχάς στο επάγγελμα. Σύζυγος, η Γαλάτεια εκ Παπίγκου. Παιδιά τους ο Σπύρος, ο Κώστας, ο Βύρων και η Αγγελική. Περισσότερο θ' ασχοληθώ με τον Σπύρο, ο οποίος παντρεύτηκε τη γειτόνισσα μου Φιλομήλα Πήλια. Και οι δυο (σήμερα), ξυράφια στο μυαλό. Ο Σπύρος άρχισε με μία ταβέρνα περίπου εκεί που σήμερα είναι το καφενείο του Χαραμούζα. Μαθητές εμείς, θέλοντας να φανούμε μεγάλοι, περνούσαμε τα βράδια από κει και πίναμε από καμιά 'μπανάνα' ή 'μέντα'. Ήταν η εποχή που γίνονταν οι εκκαθαριστικές μάχες στο Γράμμο και είχε μαζευτεί πολύς στρατός στην Κόνιτσα. Έτσι η ταβέρνα ήταν πάντα γεμάτη. Αργότερα ασχολήθηκε με καφενείο. Ποιος δεν θυμάται το νοστιμότατο σπληνάντερο που έφτιαχνε στον νταβά! Με τον εξαιρετο αυτό μεζέ μπορούσε να φύγει κανείς, πίνοντας μόνο ένα τσίπουρο; Μια 'σειρά' από τον έναν, μια από τον άλλον κι άλλον, πήγαιναν χαμογελαστοί στα σπίτια. Όταν ήταν ο Σπύρος περίπου δεκαπέντε χρονών με τα δικά του γίδια έβγαζε και του παππού μου (του Κώστα Λούδα) στον Άη-Λια.

Ένα πρωινό με κοντό παντελόνι και

πουκάμισο ξεκίνησε για το ίδιο πρόγραμμα. Τον βλέπει ο παππούς μου και τού λέει: «Καλά δεν ξέρεις ότι ο τσιομπάνος δεν βγάζει την κάπα ούτε τον Αύγουστο;» Πήγε όπως ήταν τα γίδια στον Άη-Λια και τον πιάνει μια νεροποντή, άλλο πράμα. Θυμάται ακόμη τα λόγια του παππού μου. Με τον Κώστα είμαστε πολύ φίλοι. Πολύ συχνά πήγαινα στο σπίτι τους και καθόμασταν στην κρεβάτα. Δίπλα μια τεράστια 'δάφνη', καταφύγιο των πουλιών, ιδίως τον χειμώνα, μαζεύονταν τα κοτσύφια κι έτρωγαν κάτι μαύρους καρπούς μικρού μεγέθους. Στα χωράφια του Λούδα, στον Άη-Λια, στήναμε πλάκες για πουλιά όλα τα παιδιά της γειτονιάς μαζί και ο Βύρων.

Μετά τον πόλεμο όλος ο λάκκος ήταν γεμάτος από μπαρούτι κι άλλο πολεμικό υλικό των Ιταλών. Είχαμε βρει μια κάνη από μπροστογεμί όπλο και βαλθήκαμε να την κάνουμε 'κανόνι'. Βάλαμε αρκετό μπαρούτι και μετά μολύβια από σφαίρες. Τα πιέσαμε καλά. Δέσαμε την κάνη σ' ένα σιδερένιο σάγμα και ανέλαβε να πυροδοτήσει το 'κατόρθωμα' ο Βύρων, αφού απέναντι σε αρκετά μέτρα εκεί στα χωράφια της Τζιάτζιος τοποθετήσαμε για στόχο μια μεγάλη πλάκα. Κρυφτήκαμε όλοι πίσω από ένα ανάχωμα για προφύλαξη. Με το που έβαλε φωτιά ο Βύρων στο μπαρούτι ακούστηκε ένας κρότος κι ένα 'βζιντ' πάνω από τα κεφάλια μας. Αποτέλεσμα: κάνη και σάγμα μαζί, είχαν εκτοξευτεί πάνω από εκατό μέτρα, ο

στόχος είχε γίνει θρύψαλα και το χέρι του Βύρωνα σχισμένο κάτω από το μεγάλο δάχτυλο.

Ας προχωρήσουμε όμως παραπέρα. Με κοινή είσοδο τα σπίτια του Βασίλη Παπαϊωαννίδη και Μίχου Ντάφλη. Τον Παπαϊωαννίδη τον είχαν βγάλει (παρατσούκλι) Μπαουτσέρο. Κι αυτό, γιατί ασχολιόταν πολύ με την πολιτική και την εποχή εκείνη ήταν ένας πολιτικός στη Γαλλία φημισμένος ονόματι Μπαουτσέρης. Σύζυγος η Ελένη και κόρη τους η Ιφιγένεια, η οποία παντρεύτηκε τον χωροφύλακα Δημήτριο Καρακατσούλη. Με σκάλα ανέβαιναν στο 'μαντζάτο' και πάνω, ήταν κρεβατοκάμαρες. Σήμερα οι κοπέλες του Καρακατσούλη Ελένη και Κατίνα το ανακαίνισαν με πολύ γούστο. Πιο μέσα το σπίτι του Μίχου Ντάφλη. Χασάπης και αργότερα αγωγιάτης. Ταρσούλα η σύζυγος και Κώστας ο γιος. Κανείς δεν την φώναζε Ταρσούλα αλλά Μίχαινα. Η ανδροκρατία στο έπακρον! Στο βάθος σ' ένα χαμόσπιτο, καλύτερα 'καλύβα', ζούσε η Λένκω Τσέβους. Πώς και με τι πόρους τα 'φέρνε βόλτα δεν θυμάμαι. Λίγο άχαρη η περιγραφή με σπίτια και ονόματα, αλλά προς το τέλος κάπως θα ποικίλουμε το κείμενο.

Γυρίζουμε λοιπόν πίσω. Επάνω το σπίτι του Δημητρίου Μητσιάνη. Τώρα δεν υπάρχει τίποτε. Πιο πάνω της Ουρανίας Τζιάτζιους. Ο σύζυγός της καταγόταν από το Ελεύθερο. Παιδιά, ο Κώστας, ο Μήτσιος, η Ελένη, η Μαρίκα, η Ανδρομάχη. Ήταν και μία ακόμη. Με

τα παιδιά παίζαμε, αλλά μετά την Κατοχή εξαφανίστηκαν. Στο βάθος του λάκκου και δεξιά ήταν το σπίτι του Ιωάννη Αλεξίου με σύζυγο την Αθηνά και τέκνα η Κούλα, η Λόπη, η Σοφία κι ο Βασίλης. Στον πόλεμο του '40, όταν μπήκαν οι Ιταλοί στην Κόνιτσα, η δική μας γειτονιά κατέφυγε στην παλιά Κλειδωνιά. Ο Γιάννης Αλεξίου δεν θέλησε ν' ακολουθήσει. Μετά από μέρες, όταν υποχώρησαν οι Ιταλοί και γυρίσαμε, τον βρήκαν νεκρό μέσα στα χαλάσματα του σπιτιού του, που είχε πληγεί από βόμβα αεροπλάνου. Αριστερά του 'Λάκκου', ήταν τα Πηγαδαίικα. Στο ένα καθόταν ένας Πρίντζας, μετά το πήρε ο Τόλης Γάκης. Στο άλλο, έμεινε ο Γιώργος Πανταζής, κλητήρας στην κοινότητα. Τρεχάτος ο Γιώργης, αεικίνητος.

Τελευταίο της περιήγησης, το σπίτι του Βασιλείου Κωνσταντινίδη (γνωστός ως ο Λάκκας της Γιάγιους). Σύζυγός του η Ευανθία. Παιδιά ο Δημήτρης, η Αγγλαΐα και η Σάνα. Μετά η εξωτερική πόρτα του Τσίκα. Απέξω ένα μακρόστενο πεζούλι. Έχω μια εικόνα. Βραδάκι. Εκεί καθόταν πρώτα ο Νικόλας, μετά η γυναίκα του Ελένη και πιο πέρα η Βαγγελή. Κατάμαυρα ρούχα. Κι όπως είχε πέσει το σούρουπο, μόνο τ' ασπράδια των ματιών φαίνονταν κι ανθρώπινες αμίλητες σιλουέτες. Μια μέρα, ως συνήθως, η Βαγγελή περιφερόταν στον Πλάτανο. Τα παιδιά την πείραζαν (ως συνήθως) κι εκείνη, που δεν ήξευρες ποιον κοιτούσε, τους απαντούσε με χτυπήματα του πισινού της και βρομόλογα.

Εκείνη τη στιγμή περνούσε κάποιος δάσκαλος που πήγαινε προφανώς σε κάποιο χωριό. Έκανέ παρατήρηση στα παιδιά «ότι βοηθάμε τους έχοντας κάποιο ελάττωμα και ποτέ δεν κοροϊδευουμε». «Εσύ, Ευαγγελία», της λέει, «να μην εκφράζεσαι με τέτοια λόγια!» Γυρίζει η Βαγγελή προς αυτόν την πλάτη της, σκύβει, τού τραβάει κι αυτουνού κανά δυο χτυπήματα στον πισινό της και συγχρόνως τού λέει: «να κι εσύ». (Το όνομα της Βαγγελής το είχε ακούσει προφανώς από τα παιδιά). Δεν είπε τίποτε. Ανηφόρισε.

Θα πάρω αφορμή από τον δάσκαλο που προανέφερα και θα περιγράψω μια ιστορία ενός πρωτοδιορισμένου δασκάλου. Τού ήλθε λοιπόν ο διορισμός σ' ένα απομακρυσμένο χωριό της Μακεδονίας. Ετοίμασε τη βαλίτσα μ' όλα τα απαραίτητα ρούχα και μερικά βιβλία. Κλείδωσε τις δύο κλειδαριές, την έδεσε για κάθε ενδεχόμενο σταυρωτά με μια τριχιά, στερέωσε οριζόντια και τη μαύρη ομπρέλα (σήμα κατατεθέν) και φώναξε ένα ταξί το απόγευμα, να πάει στο χωριό. Νύχτωσαν όσο να φθάσουν, γιατί το ταξί έπαθε βλάβη. Έπιασε και μια βροχή και αναγκαστικά χτύπησε την πρώτη πόρτα που βρήκε μπροστά του (να που η ομπρέλα χρειάστηκε). Τού άνοιξε μια χήρα, ήταν δεν ήταν τριάντα χρονών. Τής είπε ποιος ήταν και ζήτησε να τού υποδείξει πού θα μπορούσε να διανυκτερεύσει. Τού είπε πως είναι δύσκολο να εξυπηρετηθεί, αφού και ο πρόεδρος και ο παπάς λείπουν. «Ελάτε

να σάς φιλοξενήσω». Πέρασε μέσα, απέθεσε τη βαλίτσα και η χήρα αμέσως του έβαλε να φάει ό,τι είχε βρεθεί. Τού πρόσφερε και αρκετό κρασί, φρούτα, στο τέλος, γλυκό του κουταλιού. Αφού έφαγε ο επισκέπτης, τον ρώτησε η γυναίκα «μήπως θέλετε και τίποτε άλλο;». «Όχι, ευχαριστώ πάρα πολύ». Τον οδήγησε στο στρωμένο κρεβάτι με καθαρά σεντόνια και τον ξαναρώτησε με νόημα «μήπως ήθελε και κάτι άλλο;». «Με έχετε σκλαβώσει, σάς ευχαριστώ χίλιες φορές». Κοιμήθηκε καλά. Πολύ πρωί άρχισαν τα κοκόρια να βαράν εγερτήριο, σηκώθηκε κι αυτός και η χήρα. Είχαν πολύ ώρα μπροστά τους. Πλήρες πρωινό. Γάλα, αυγό μελάτο, μαρμελάδα, παξιμάδια. Τελείωσε το φαγητό και τον ξαναρωτάει «μήπως μωρέ θέλεις και τίποτε άλλο; Έχουμε ώρα». Και πάλι ο δάσκαλος ευχαριστίες. Πήρε τη βαλίτσα και βγήκε στην αυλή. Απέναντι η χήρα είχε ένα κοτέτσι με είκοσι και πλέον κοκόρια και μια κότα. Απόρησε ο δάσκαλος και ρώτησε «Εγώ ξέρω ότι στα κοτέτσια έχουν περισσότερες κότες και λίγα κοκόρια, εδώ γιατί αυτό;». «Αα», τού λέει η χήρα, «απ' όλους αυτούς που βλέπεις μόνον ένας είναι κόκορας, οι άλλοι ... είναι... δάσκαλοι» και τον χτύπησε με χαμόγελο στην πλάτη. Πάντως ο δάσκαλος σάς βεβαιώνω δεν ήταν από την επαρχία της Κόνιτσας.

Θέλοντας να πειράξω έναν φίλο δάσκαλο (έρχεται εδώ και πολλά χρόνια στην Κόνιτσα) τού είπα την παραπάνω ιστορία και πρόσθεσα όμως εγώ «ότι

φεύγοντας ο δάσκαλος τάχα τον ρώτησε η χήρα από ποιο χωριό ήταν κι εκείνος απάντησε ότι καταγόταν από το χωριό του φίλου μου». Με πειράζει κι αυτός, προπαντός όταν περνάμε στην αγορά με τ' αυτοκίνητο, και δεν κάνουν μερικοί πιο πέρα, παρά βαδίζουν ανενόχλητοι στη μέση του δρόμου. Είχε υπηρετήσει κι αυτός αρκετά χρόνια στη Λάκκα Σουλίου, αλλά δεν είχε πάρει ποτέ του ομπρέλα. Να που επιβεβαιώνεται ο κανόνας «ότι υπάρχουν και εξαιρέσεις». Προτιμά να γίνει μούσκεμα. Κάποια χρονιά είχαμε πάει στο 'Παζαρόπουλο' στην Κόνιτσα. Δεν προλάβουμε να μπούμε στις μπαράγκες (κάτω από τον στρατώνα) και πιάνει μια βροχή, κατακλυσμός. Περιμέναμε να σταματήσει, τίποτε. Πήγαμε σ' έναν που πούλαγε ομπρέλες. Με κοίταξε. Εγώ έκανα τον αδιάφορο. Αγόρασε μία. Κακοφθασαμε στο καφενείο του Χαραμούζα. Με κόπο την έκλεισε. Πήραμε με την παρέα τα 'σκονάκια' και σηκωθήκαμε να φύγουμε. Η βροχή συνεχιζόταν. Προσπάθησε ν' ανοίξει την ομπρέλα. Πουθενά. Νευρίασε και την έ-

σπασε με τα πόδια. «Βλέπεις», μού λέει, «δεν τις θέλω εγώ, αλλά δεν με θέλουν κι αυτές».

Αρκετά βράδια πηγαίνουμε και καθόμαστε στο ζαχαροπλαστείο 'Διεθνές' στα Γιάννινα. Περνάει απ' εκεί τακτικά ένα μεσόκοπο ζευγάρι. Η σύζυγος με μια τεράστια δερμάτινη τσάντα με μεγάλα χερούλια. Μπροστά εκείνη, κρατώντας το ένα χερούλι και από το άλλο πίσω πιάνεται ο σύζυγος με τα δυο του χέρια, λες και κάνει σκι στη θάλασσα, σε απόσταση περί τα δύο μέτρα (είπαμε είναι μεγάλα τα χερούλια της τσάντας). Σημειωτέον ότι όταν περπατάει μόνος του βαδίζει καλά,, δεν φαίνεται να έχει κάποιο πρόβλημα. Όταν τους βλέπει ο φίλος μου, γίνεται έξαλλος. Με τι κοσμικά επίθετα τους στολίζει μην τα ρωτάτε. Κι αυτό, γιατί και οι δυο τους ήταν δάσκαλοι. Μια και οι καιροί είναι δύσκολοι, πιστεύω να διασκεδάσατε ολίγον με τα γραφόμενά μου, πάντα βέβαια, με διάθεση χιούμορ.

ΠΕΤΡΟΣ ΘΩΜΑ ΜΠΟΥΝΑΣ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός) Τρίτη έκδοση.
2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία) Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.
3. «Κι οι αργαλειοί δε δούλεψαν» εκδ. Ζαχαράκη Αθήνα. Τηλ. 210 8834329

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ ΤΗΛ. 26550 24574

Η Δροσοπηγή πρωτοπορεί σε εκδηλώσεις και εθελοντισμό!

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΝΝΑΒΟΥ

Στο χωριό μας τη Δροσοπηγή, πρώην Κάντισκο, το άλλοτε Δημοτικό σχολείο, που αποτελεί κι ένα κόσμημα αριστουργηματικής χριστικής τέχνης από τους φημισμένους πρωτομαστόρους μας, μετατράπηκε σε συνεδριακό κέντρο με αναπτυξιακά προγράμματα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητάς μας, με δαπάνες της, το διαμόρφωσε σε ένα υψηλών προδιαγραφών Πνευματικό Κέντρο, εξοπλίζοντάς το με κάθε σύγχρονο μέσο και όργανο που φέτος στο πατροπαράδοτο αντάμωμα του 15 Αυγούστου, πραγματοποίησε δύο λαμπρές εκδηλώσεις και ως εγκαίνια της ουσιαστικής διάστασης που πρέπει να αποκτήσει και του σκοπού δημιουργίας του.

Στη δεσπόζουσα θέση που κατέχει, γίνεται επίσημη μαγνητισμού η επίσκεψή του σε ένα «χάρμα ιδέσθαι», αγναντέματος θαυμασμού και εκστασιασμού ονειροπάρνησης του κάλλους και της μαγείας του μυροβόλου στεφανιού που το περιζώνει και του ανοιχτού ορίζοντα που το περιβάλλει απ' τις αιματοποτισμένες και αιώνιας κοίμησης παλικαριών, κορφές του Γράμμου ως τα βουνά του Βοΐου που νομίζεις πιάνεις ουρανό με τα περίτεχνα σκαλοπάτια τους. Εντυπωσιάζεσαι και απ' την αρχιτεκτονική

ανάπλαση των αύλειων χώρων του, με την επιλεγμένη δεντροφύτευση καλλωπιστικών και άλλων ανθεκτικών φυτών και άσβεστη σου μένει η ανάμνηση γυροφέρματός του.

Στις 9 Αυγούστου εγκαινιάσθηκε η φωτογραφική έκθεση «Μνήμες σε ασπρόμαυρο» του σπουδαίου γραφίστα και πολυτάλαντου καλλιτέχνη εικαστικών τεχνών και φωτογραφίας, συγχωριανού μας Κώστα Γ. Τζιμούλη, αφιερωμένη στον ωραίο φωτογράφο της πολιτικής προσφυγιάς στην Πολωνία και Ρουμανία κι αγωνιστή πατέρα του, που η Χούντα το 1967 τον συνέλαβε και τον καθαίρεσε από Πρόεδρο του χωριού μας. Μια έκθεση καλοστημένη σε πρότυπα αξιώσεων αιθουσών γκαλερί και άμεσης προβολής του χωριού μας. Σε ατμόσφαιρα γιορταστικής εισημότητας προλόγισε ο Πρόεδρος της Αδελφότητάς μας Γεώργιος Χ. Κοτολούλης και

σεμνά ευχαρίστησε ο καλλιτέχνης όλους τους παρευρισκόμενους.

Περιφέρεσαι συνεκτιμώντας το έργο της επίπονης και επιμελημένης δουλειάς και απολαμβάνοντας τα προσφερόμενα κεράσματα δεν αποφεύγεις φορτίσεις σε συγκινήσεις, σε μνήμες που ξυπνάνε και σε γυρίζουν πίσω, στα παιδικά σου χρόνια, στο χωριό που έσφυζε ζωής και αναστοχασμούς σε ό,τι θέλαμε να ξεχάσουμε απ' το μακρινό ΤΟΤΕ της φτώχειας και της δυστυχίας, που μας το φέρνουν πάλι, ΤΩΡΑ, να το ξαναζήσουμε, με τα σκληρά οικονομικά μέτρα σε βάρος μας οι τροϊκανοί συγκυβερνήτες μας, με τους εξωτερικούς τροϊκανούς «προστάτες» μας. Έκπληκτοι έμειναν και οι δεκάδες - εκτός χωριανών που την επισκέφθηκαν μέχρι 26 Αυγούστου που διατηρήθηκε και αυτό καταμαρτυρούν με τις καταγραφές τους στο βιβλίο παρουσίας ως και η αγορά του σχετικού λευκώματος.

Ειδικά για να επισκεφθούν την έκθεση ήρθαν απ' την Αθήνα ομότεχνοι, επιστήμονες και επαγγελματίες φωτογράφοι, φίλοι και συνεργάτες του καλλιτέχνη μας Κώστα Τζιμούλη, που γνώρισαν και το χωριό μας βολτάροντας και πίνοντας ντόπιο και γνήσιο οταφυλοτσίπουρο στον βαθύσκιωτο, αιωνόβιο πλάτανο της ωραίας μας πλατείας.

Στις 10 Αυγούστου έγινε η έναρξη του Διεθνούς Επιστημονικού Συμποσίου με θέμα: «Σεισμική Μηχανική και Δομική Διαρθρωτική Μηχανική». Η

πρωτοβουλία του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) της Αδελφότητας, να συνδιοργανώσει το Συμπόσιο με τον ομοχώριό μας καθηγητή στην Αμερική Νίκο Α. Σίμο, θεωρούνταν παράτολμο εγχείρημα και οι δυσκολίες φαίνονταν ανυπέρβλητες αφού το χωριό μας στερείται ξενώνα διαμονής και στοιχειώδους φροντίδας προσκεκλημένων. Το Δ.Σ. της Αδελφότητας με τόλμη και φαντασία σχεδόν ένα χρόνο πάλευε ακαταπόνητα εξαντλώντας δυνατότητες, γνώσεις και εμπειρίες για την τέλεια διοργάνωση κι απόλυτη επιτυχία. Απευθύνθηκε σε συγχωριανούς-ες, σε γαμπρούς και νύφες μας για κάθε είδους συμπαράστασης και βοήθειας. Αμέτρητα τα τηλεφωνήματα και με προσωπική τους χρέωση σε όποια πόλη ανθρώπων μας μπορούσαν να έχουν πρόσβαση συνομιλίας κι αποδοχή εκκλήσεών τους και σε διαρκή, στενή επαφή με τον καθηγητή μας στην Αμερική Νίκο Α. Σίμο για τις δικές του ενέργειες στην εξασφάλιση καθηγητών, επιστημόνων, συμμετοχής. Σα σε πείσμα κάποιων αρνητών κι επι-

κριτών κακεντρέχειας, η ανταπόκριση ανδρών και γυναικών, να συνδράμουν, να συνεισφέρουν σε κάθε μορφής βοήθειας αναπτέρωσε τη θέληση και τις προσπάθειες του.

Η ανάδειξη, προβολή κι ανάπτυξη του χωριού μας προτάσσονταν ως κοινή υπόθεση τιμής και υπερηφάνειας για όλες-ους τους. Πρόσχαλα προσφέρθηκαν να φιλοξενήσουν στα σπίτια τους, τους αφιχθέντες καθηγητές, αποδεικνύοντας για μια ακόμη φορά πως τα πατροπαράδοτα αισθήματα φιλοξενίας στη Δροσοπηγή παραμένουν θερμά, αναλλοίωτα κι απaráμιλλα ισχυρά ανθρωπιάς.

Περίπου 30 κοπέλες, γυναίκες και νύφες του χωριού μας με αμίμητο φιλότιμο, άφταστη καλοσύνη μεγαλοκαρδίας κι αστείρευτο χαμόγελο αυτοοργανώθηκαν και αυτοσυντονίστηκαν σε ρόλους και ευθύνες που συντέλεσαν πιο αποτελεσματικά στην καλύτερη περιποίηση, στην πιο άριστη φροντίδα για τους καλεσμένους μας και τα μέλη των οικογενειών τους.

Κατέδειξαν γυναίκες και άντρες πως ο εθελοντισμός είναι ανεκτίμητη δύναμη προσφοράς σε έργο συλλογικού και συνολικού καλού. Όλες και όλοι κέρδισαν τη γενικότερη εκτίμηση κι αγάπη ως και το θαυμασμό για την επιτυχή διεκπεραίωση της αυτόβουλης, ευγενικής αποστολής τους. Κι αυτό το διαπίστωνες και ανυπόκριτα χαιρόσουν με την κατάμεστη αίθουσα που άρχιζε

το Συνέδριο, με τους αφιχθέντες καθηγητές και εισηγητές ενοτήτων, απ' την Αμερική, την Τουρκία, την Ιταλία, την Κύπρο και από τα Ελληνικά Πανεπιστήμια των Ιωαννίνων και της Πάτρας, που διανύοντας χιλιάδες χιλιόμετρα αιθέρων, θαλασσών και ξηράς, δαπάνώντας πανάκριβο χρήμα υστερημάτων τους και εγκαταλείποντας πολυτιμότερο χρόνο ξεκούρασής τους, φτάσανε εδώ, μερικοί με τις γυναίκες και τα παιδιά τους, στο χωριό μας, στα κράκουρα της Πίνδου και στο ιστορικό Ταμπούρι που το 1940, ο στρατός μας και ο Δαβάκης, δόξασαν την πατρίδα πολεμώντας τους εισβολείς του Ιταλικού φασισμού.

Πολλοί οι επίσημοι προσκεκλημένοι Δημοτικών Αρχών, παρατάξεων και παραγόντων κι ενθουσιασμένοι συγχωριανοί μας που προσήλθαν σα να θέλανε όχι απλώς να ακούσουν και να μάθουν, αλλά να συγχαρούν τους διοργανωτές και να περιβάλλουν με αισθήματα άπειρης αγάπης και ευγνωμοσύνης τους διακεκριμένους συνέδρους καθηγητές, που συνέργησαν σε ένα αφάνταστο δυσκολιών και πρωτοποριακό επίτευγμα, υψίστης τιμής για το όμορφο χωριό μας που δοκιμάζεται η επιβίωση τους απ' την καταφρόνηση Πολιτείας και αρμοδίων αρχών.

Απ' το Δ.Σ. της Αδελφότητας κι όσους-ες στάθηκαν αλληλέγγυοι-ες στήριξης, βοήθειας, ευθυνών και εργάστηκαν με πάθος για την άψογη, πετυχημένη διοργάνωση, πραγμάτωση και

διεξαγωγή του Συνεδρίου, επισημάνθηκε αναντίρρητα πως είχαν προσέξει και τις παραμικρές λεπτομέρειες που θα ζήλευαν και περισπούδαστοι ειδήμονες. Είχαν μεριμνήσει και κατασκευάσει ευφάνταστα και πολυτελείας ντοσιέ και ως αναμνηστικά τσαντάκια, με το λογότυπο της Αδελφότητας μας για όλους τους συνέδρους και προσκεκλημένους και για τους άντρες, κοπέλες και γυναίκες δημοσίων σχέσεων και κάθε ευγενικής και εθελοντικής 'εργασίας και εξυπηρέτησης προγραμμάτων ειδικές, διακριτικές κι ομοιόμορφες μπλούζες, ποδιές και καπελάκια με το λογότυπο της Αδελφότητας μας, δίνοντας ξεχωριστή διάσταση και τόνο συνταιριαζόμενο με το χαρακτήρα επισημότητας και ιστορικής καταγραφής που είχε η σύγκληση του τόσο αξιόλογου Συνεδρίου για όλους και το χωριό μας. Στην πίσω πλευρά του σχολείου και στο διαμορφωμένο γήπεδο μπάσκετ είχαν φτιάξει ένα ζηλευτό (και για επαγγελματίες) ανοιχτό καφέ-εστιατόριο με ειδικής παραγγελίας τραπέζια, καρέκλες, καφετιέρες, ψυγεία κι άριστης ποιότητας οικοσκευές σε πιάτα, κουταλομαχαιροπήρουνα και γυάλινα ποτήρια. Ένα πλούσιο νοικοκυριό περιουσίας της Αδελφότητας και μόνιμης κάλυψης αναγκών λειτουργικής άνεσης και επάρκειας του Συνεδριακού Πνευματικού μας Κέντρου. Ήταν εντυπωσιακά σχεδιασμένο, καλαίσθητο και όλα σε άρτια σειρά τοποθετημένα για την εξυπηρέτηση και

περιποίηση, πρωινών, διαλειμμάτων και γευμάτων των συνέδρων και προσκεκλημένων. Οφείλω να εξάρω τη σημαντική προσφορά του επιχειρηματία Δημήτρη Σδούκου, μίας τέντας - άνευ αμοιβής - με τη μεταλλική της κατασκευή επικάλυψης όλου του χώρου που καταλάβανε το εκπληκτικό υπαίθριο καφέ-εστιατόριο.

Οι εθελόντριες, αξιέπαινες θυγατέρες και νύφες του χωριού μας με αδελφική συνεργασία διαμοιράζονταν και συναποφάσιζαν το τι χρειάζονταν να κάνουν, να μην παρουσιαστούν κενά και παραλείψεις. Εναλλασσόμενες σε ώρες και «πόστα» ευθύνης των, ακούραστες κι ασυναγώνιστες προθυμίας, δημιουργικής συμμετοχής κι εντατικότητας μελισσών δίνανε τον καλύτερο εαυτό, λες και ξεφαντώνανε με αφάνερωτα χαρίσματα κι επιδεξιότητες, με αποθησαύριση φιλότιμου κι αβροφροσύνης, με λεβεντιά και προίκα ευψυχίας, με περίσσευμα πλούτου καρδιάς και γενναιοδωρίας.

Μαγείρευαν σπίτια τους χωρίς να νοιάζονται κόστος ποικιλίας φαγητών, ειδών ζαχαροπλαστικής ως και παραδοσιακά φαγητά των γάμων και γιορτών μας και κυρίως μπληγούρι που όλοι το προτίμησαν σαν εξαιρετικό και ευγευστότατο έδεσμα. Επιθυμώντας να περιποιηθούν περισσότερο τους φιλοξενούμενους και να τους μείνουν καλές αναμνήσεις απ' το χωριό μας, γέμιζαν πλουσιοπάροχα το μπουφέ στα πρωινά, στα διαλείμματα και στα γεύματα με ό,τι με κέφι, μεράκι, υπομονή και δεξιότητες είχαν φτιάξει που άνοιγε την όρεξη η νοστιμιά τους κι αυξάνονταν η περιέργεια δοκιμής κι απόλαυσης καθώς με σελφ-σέρβις επιλέγανε λίγο απ' όλα και τρώγανε παρεϊοτικά στα καλοστρωμένα τραπέζια. Πόσο άλλαξε κι ομόρφυνε το χώρο το καταπληκτικό αυτό καφέ-εστιατόριο! Και πότε άραγε θα ξαναστηθεί για άλλες υπέροχες και πρωτοποριακές εκδηλώσεις;

Το συνέδριο ήταν αφιερωμένο στον ομότιμο μας και Έλληνα καθηγητή Δρ. Αριστόδημο (Μάκη) Φιλιππακόπουλο που είχε διαπρέψει σε μελέτες θεματολογίες του συνεδρίου και νεότατος είχε εγκαταλείψει τα εγκόσμια. Την απουσία του κάλυπτε φωτογραφία του σε γιγαντοαφίσα, στο πάνελ της αίθουσας και στις αφίσες της Αδελφότητας μας. Παραβρέθηκε η εξ Αμερικής σύζυγός του που απηύθυνε θερμό χαιρετισμό βαθειάς συγκίνησης και δακρύων ευγνωμοσύνης για τη μεγάλη τιμή που

γινόταν στον άντρα της στο όμορφο χωριό μας.

Στο προεδρείο ήταν ο καθηγητής μας στην Αμερική Νίκος Α. Σίμος, που ήταν κι ο μεταφραστής χαιρετισμών και ομιλιών, ο πρόεδρος της Αδελφότητάς μας, εμπνευστής και ως η ψυχή των εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων της Γεώργιος Χ. Κοτολούλης και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Ιωάννης Α. Τσιγκούλης που αμέριστα βοήθησε το Δ.Σ. της Αδελφότητας για την επιτυχία κι αυτής της εκδήλωσης.

Η θεματολογία του συμποσίου χωρίζονταν σε πέντε (5) ενότητες:

1. Ταξίδι στη ζωή, το έργο και την προσφορά του Δρ. Αριστόδημου Φιλιππακόπουλου.

Εισαγωγή -παρουσίαση: Νίκος Σίμος
2. Μελέτες σεισμών και ασφάλεια πυρηνικών αντιδραστήρων.

3. Σεισμικά κύματα, απόκριση στο χώρο και αλληλεπίδραση εδάφους - κατασκευής.

4. Φυσική - Γεωθερμική - Άνεμος.

5. Η εξέλιξη των εμπειρικών τεχνικών των αρχιμαστορων της πέτρας και ο επιτυχημένος ανθεκτικός αντισεισμικός σχεδιασμός των κατασκευών τους.

Το βράδυ της έναρξης του Συνεδρίου παρασχέθηκε σε συνέδρους και προσκεκλημένους επίσημος δείπνος στο κατάστημα «Αμπηλιακό» στην κεντρική πλατεία. Χορωδία από γυναίκες και άνδρες του χωριού μας καλωσόρισαν τους προσκεκλημένους με τα παραδοσιακά μας χορωδιακά τραγούδια, «Φίλοι μ' καλοσωρίσατε, φίλοι μ' κι αγαπημένοι...» κ.ά.

Ακολούθησε τελετουργικό πολιτιστικό δρώμενο του γάμου, παίρνοντας το νερό από τη κεντρική βρύση της «Χώρας» «για να λούσουν τον Γαμπρό».

Αυτόχθονη κομπανία οργανοπαιχτών και καλλίφωνων, απ' τα παιδιά κι εγγόνια του αείμνηστου Νίκου Τσιγκούλη, παίζανε και τραγουδούσανε παραδοσιακά τραγούδια της τάβλας, τιμής ένεκεν, για τους συνέδρους χορεύοντας συγχρόνως το εφηβικό χορευτικό του χωριού μας.

Και μετά στήθηκε τρανός χορός μέχρι βαθειά μεσάνυχτα που στις αλυσίδες του μπήκαν και οι ξένοι φίλοι μας δημιουργώντας τόσο ευχάριστη και ζεστή ατμόσφαιρα και ενθουσιασμό που από κανέναν δεν θα λησμονηθεί.

Ο αποχαιρετιστήριος δείπνος δόθηκε στον περιβάλλοντα χώρο του Συνεδριακού κέντρου με εδέσματα που ετοίμασε η ψησταριά της Ροϊδούλας

Πατσιωτού. Λαϊκή μουσική ορχήστρα διασκέδασε τους επίσημους προσκεκλημένους και επισκέπτες με έντεχνα λαϊκά τραγούδια. Το κέφι ήταν μεγάλο με την συμμετοχή στο χορό και των ξένων επισκεπτών μας.

Μοιράστηκαν κι αναμνηστικά δώρα που είχε φροντίσει η Αδελφότητα και συσκεύασαν καλλιτεχνικά εθελόντριες γυναίκες. Ένα ως κομψοτέχνημα βεργόπλεκτο καλάθι το γέμισαν με μία δέσμη τσάι του βουνού, ένα σακουλάκι μπληγούρι, δυο φιγουράτα μπουκαλάκια με αγνό τσίπουρο του χωριού (προσφορά του καταστήματος του χωριού «Το Ταμπούρι» του Χρήστου Κοτολούλη) και με ποτό από κράνια, καθώς και ένα βάζο με παραδοσιακό γλυκό κουταλιού παρασκευής και φιλικής προσφοράς του καταστήματος παραδοσιακών προϊόντων «μαρμελωδία» της Κόνιτσας, της Ελένης Παπαμιχαήλ.

Όλοι τους με συγκίνηση χαράς και με αισθήματα αγάπης εκφράσανε εγκάρδιες ευχαριστίες σε όσους-ες του φιλοξένησαν στα σπίτια τους, σε όσους είχαν την πρωτοβουλία της διοργάνωσης του Συνεδρίου, να φτάσουν και να γνωρίσουν το χωριό μας που δεν θα ξεχάσουν και νοσταλγικά θα το θυμούνται.

Ευχαρίστησαν θερμά για την πλούσια περιποίηση τους και υποσχέθηκαν πως όπου βρεθούνε θα μιλάνε με θαυμασμό και εγκωμιαστικά για το χωριό μας για την ευγένεια και την φιλοξενία των ανθρώπων του.

Τόσο για την έκθεση φωτογραφίας ως και για το Διεθνές Συνέδριο που διοργάνωσε η Αδελφότητα μας γράψανε και Αθηναϊκές εφημερίδες προβάλλοντας ανά την Ελλάδα το χωριό μας.

Στις 9 Αυγούστου η ΑΥΓΗ και στην καλλιτεχνική της σελίδα είχε ειδικό αφιέρωμα στην έκθεση φωτογραφίας του καλλιτέχνη μας Κ. Τζιμούλη καταχωρώντας και τη σχετική αφίσα διαφήμισης της.

Στις 9 Αυγούστου η εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ» σελ. 56 με τίτλο «Σεισμική μηχανική» και «Μνήμες σε Άσπρο - Μαύρο» έκανε παρουσίαση των εκδηλώσεών μας. Στις 9 Αυγούστου η εφημερίδα «ΝΕΑ» στη σελίδα της «καλοκαίρι 2012» με τίτλο . «Έκθεση» έκανε αναφορά και για τις δύο εκδηλώσεις μας.

Στις 10 Αυγούστου ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ της Κυριακής, σε σαλονάτο δισέλιδο έκανε εκτενή αναφορά στις δραστηριότητες αυτές, στην προβολή κι ανάδειξη του χωριού μας και με φωτογραφίες συμβολικών οικοδομημάτων και τοπίων του.

Οι εφημερίδες σε ανατύπωση είχαν αναρτηθεί στο Συνεδριακό Κέντρο που αντικρίζοντάς τις ρίγη συγκίνησης διαπερνούσαν όλους μας, που χιλιάδες θα διαβάζανε τα δρώμενα στο χωριό μας και θα αποχτούσαν πρώτη γνωριμία μαζί του.

Πολλοί δημοσιογράφοι εφημερίδων, ραδιοφώνων και τηλεοράσεων πήραν συνεντεύξεις απ' τον πρόεδρο

της Αδελφότητας κι απ' άλλους υπευθύνους και στα διαθέσιμα περιθώρια τους, γνωστοποίησαν τις πρωτοποριακές εκδηλώσεις του χωριού μας.

Νιώθω υποχρέωση να συγχαρώ και να ευχαριστήσω το γιατρό Θανάση Κουβάτση που πριν δεκαετίες είχε υπηρετήσει ως αγροτικός γιατρός στο χωριό μας και στην πρόσκληση της Αδελφότητας μας διέκοψε τις διακοπές για να παραβρεθεί στις εκδηλώσεις μας διαθέτοντας και 1.000 ευρώ για την κατασκευή ΞΕΝΩΝΑ της Αδελφότητας. Να ευχαριστήσω για την παρουσία τους το Δήμαρχο Κόνιτσας κο Παναγιώτη Γαργάλα και τους αντιδημάρχους του κι ως μην διαθέσανε μίτε 1,00 ευρώ για τις εκδηλώσεις μας, ως και τους αρχηγούς των δημοτικών παρατάξεων κ.κ. Παπασπύρου Ανδρέα και Νίκο Εξάρχου με τους συμβούλους τους καθώς και τον πρώτο δήμαρχο Μαστοροχωριών Γρηγόρη Παπανώτη. Τιμητικές ήταν και οι επισκέψεις του διευθυντή και εκδότη του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» κ. Σ. Τουφίδη, της λέκτορας ιστορίας Ρούλας Τσίου απ' το Κεφαλοχώρι, του γεωλόγου καθηγητή και συγγραφέα Μιχάλη Παγώνη απ' την Πλαγιά και άλλων παραγόντων της περιοχής μας.

Φωτογραφικά και σε βιντεοσκόπηση κάλυψε τις σπουδαίες εκδηλώσεις μας ο καλλιτέχνης και ως επαγγελματίας φωτογράφος Κυπαρίσσης Βαγγέλης.

Ο καθηγητής μας στην Αμερική Νίκος Α. Σίμος απέδειξε για μια ακόμη

φορά την αγάπη και λατρεία του για το χωριό μας. Έδωσε τον καλύτερο ψυχικό του κόσμο κι έτρεξε πολύ για να συγκροτηθεί η διαλεκτή ομάδα των καθηγητών και επιστημόνων για να συντελεστεί το Διεθνές αυτό Συμπόσιο στο χωριό μας σαν απίστευτο κι άπιαστο όνειρο. Του αξίζουν θερμότερα συγχαρητήρια κι ας τον συνοδεύουν οι καλύτερες ευχές μας να είναι πάντα καλά και να μένει άρρηκτα δεμένος με τις ρίζες και τα γενέτειρα χώματα μας δίνοντας ελπίδα και για άλλα ... απίστευτα επιστημονικά Συμπόσια που το σθένος αξιοσύνης του Δ.Σ. της Αδελφότητας, ο ζήλος και το πάθος τους για έργα προόδου κι ανάπτυξης του χωριού μας, με την αμέριστη βοήθεια των περι-

φημων γυναικών και ανδρών συνεργατών του εγγυώνται και μπορούν να τα κάνουν ΑΛΗΘΙΝΑ.

Η πλουσιότερη πλέον εμπειρία τους, δίδαξε πολλά και ως παρακαταθήκη διαβεβαιώνει την αισιοδοξία μας να χαρούμε τη συνέχεια πρωτοποριακών εκδηλώσεων ανάδειξης και προβολής του χωριού μας. Τους εμπιστευόμαστε και με τις ολόψυχες ευχές μας για παντοινή τους υγεία, αναμένουμε και του χρόνου να μας χαρίσουν εκπλήξεις, σίγουροι πως ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ των πρωτοστατριών και πρωτοστατών βοήθειάς τους θα έχει μιμητές και το θερμό αγκάλιασμά τους για νέες επιτυχίες και επιβράβευση καταξίωσης όλων τους.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ
ΤΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΦΝΗ

Οι ύμνοι και τα εγκώμια προς την Υπεραγία Θεοτόκο, αλλά και οι παρακλήσεις προς την χάρη της καθώς μεταδίδονταν από τα μεγάφωνα της Ιεράς Μονής, παρασύρονταν από τα εναέρια ρεύματα των δύο κοιλάδων Αώου και Σαρανταπόρου για να φθάσουν τάχιστα στην «Υψηλότερα των Ουρανών» λόγω του επείγοντος αφού η παρούσα κρίση που μαστίζει την χώρα μας, έχει φθάσει στο απροχώρητο.

Όλοι τους ήταν εκεί το διήμερο 14 και 15 Αυγούστου, Κλήρος, Λαός και Πολιτεία.

Από την πολιτική ο τ. Υπουργός Αντώνης Φούσας, εκπρόσωποι του Στρατού και Σωμάτων Ασφαλείας, και Τοπικής Αυτοδιοικήσεως ο Ταξίαρχος Στρατ. Δικαιοσύνης Κ. Δάφνης, ο ευεργέτης της περιοχής Κώστας Γκούμας και πλήθη πιστών όπως προαναφέραμε.

Το πρόγραμμα περιελάμβανε τον καθιερωμένο Εσπερινό μαζί με Επιμνημόσυνη Δέηση υπέρ του Μακαριστού Σεβαστιανού, το κήρυγμα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κόνιτσας κ. Ανδρέου, ο οποίος προεξήρχε της αγρυπνίας, τον Μεγάλο Παρακλητικό Κανόνα και την εωθινή θεία λειτουργία.

Ανήμερα της Παναγίας, Πανηγυρική Αρχιερατική θεία λειτουργία πρωτοστατούντος του Θεοφιλέστατου Επισκόπου Αντίδων Καναδά Κ. Χριστόφορου, συμπαραστατούμενου από τον ηγούμενο της Ιεράς Μονής Αρχιμανδρίτη κ. Θεόδωρο.

Στην αρχή του κηρύγματος ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης έπλεξε το εγκώμιο της Υπεραγίας Θεοτόκου που αποτελεί καταφύγιο όλων των Χριστιανών και την οποία οι πάντες επικαλούνται, ιδίως σήμερα και από τηλεοράσεως.

Στη συνέχεια, όπως κατά παράδοση γινόταν σ' αυτό τον χώρο από τον Σεβαστιανό και γίνεται και σήμερα ο νυν Δεσπότης εξέπεμψε μηνύματα σχετικά με τα εθνικά μας θέματα, αρχής γενομένης από το Βορειοπρωτοδικό για το οποίο έχουν μεν γίνει κάποιες βελτιώσεις, αλλά βασικά προβλήματα των ομογενών αδελφών μας εκεί, μένουν άλυτα, όπως η μη αναγνώριση της Χειμάρρας, Κορυτσάς και της πόλεως Αργυροκάστρου ως ελληνοφώνων μειονοτικών περιοχών, όπως προνοεί το πρωτόκολλο της Κερκύρας. Ο Μητροπολίτης κατηνείχε την νωθρότητα που δείχνουμε έναντι της Τουρκικής βουλιμίας σε όλα τα επίπεδα.

Ο Σεβασμιώτατος μίλησε με θερμά λόγια για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων της Χώρας και κάλεσε την πολιτεία να εγκύψει στα προβλήματα που απασχολούν το στελεχικό δυναμικό Στρατού -Ναυτικού - Αεροπορίας που μοχθεί για την ακεραιότητα της πατρίδας έναντι εξωτερικών απειλών, ιδία της εξ Ανατολών απειλής. Ο Θεοφιλέστατος κ. Χριστόφορος εστίασε το κήρυγμά του σε μία αρετή της Παναγίας αυτή της «σιωπής» και επισήμανε ότι «είναι προτι-

μότερο να σιωπούμε, όταν δεν έχουμε κάτι καλό να εκφράσουμε.

Και οι δύο Ιεράρχες λάμπρυναν με την παρουσία τους τις εορταστικές εκδηλώσεις του διημέρου.

Το βράδυ, ανήμερα της Παναγίας, με πρωτοβουλία του συγχωριανού μας Αντώνη Νάκου, πραγματοποιήθηκε στις πηγές στη θέση «Μπορόγια» πολιτιστική εκδήλωση με συμμετοχή κυρίως της νεολαίας του χωριού, Μολυβδοσκεπάστου.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δημοτικό Κατάστημα Αλληλεγγύης και το Ανταλλακτικό Παζάρι λειτουργούν κάθε Τετάρτη και Παρασκευή, από 10.00 ως τις 13.00 το μεσημέρι.

Ο σκοπός της λειτουργίας του Δ.Κ.Α. εντάσσεται στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης της Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου μας και έχει ως σκοπό την αλληλεγγύη, την προώθηση της κοινωνικής συνοχής, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Συγκεντρώνονται μη ευπαθή τρόφιμα, υλικά καθαριότητας, βρεφικά είδη, παιχνίδια, βιβλία, κλινοσκεπάσματα, υποδήματα σε καλή κατάσταση, είδη ρουχισμού πλυμένα και σιδερωμένα.

Τις εργάσιμες ημέρες και ώρες μπορούν επίσης όσοι επιθυμούν, να αφήνουν τα προσφερόμενα είδη στην Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας (τηλ. 26550 24144), τα οποία στη συνέχεια μεταφέρονται στο χώρο του Δημοτικού Καταστήματος Αλληλεγγύης.

Στα Σούπερ Μάρκετ της Κόνιτσας και στο ΚΑΛΑΘΙ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ συγκεντρώνονται επίσης οι προσφορές σας.

Όλα τα προσφερόμενα είδη καταγράφονται και προσφέρονται σε συμπολίτες μας που τα έχουν απόλυτη ανάγκη.

Κώστας Περρίκος, ήρωας της αντίστασης κατά του ναζισμού

α. Πλησιάζει η 72η επέτειος του «ΟΧΙ», που χωρίς κανένα δισταγμό και από καιρό προετοιμασμένος έκραξε τα χαράματα της 28ης Οκτωβρίου 1940 ο δικτάτορας Ιωάννης Μεταξάς, διερμηνεύοντας τα ομόθυμα αισθήματα του Ελληνικού Λαού, στο παμό τελεσίγραφο της φασιστικής Ιταλίας για άμεση και απόλεμη παράδοση της χώρας μας. Την ίδια μέρα εισέβαλαν από την Αλβανία οι μελανοχίτωνες του Μουσολίνι στην Ηπειρο. Οι Έλληνες φαντάροι πολεμώντας υπέρ βωμών και εστιών απέκρουσαν τον εισβολέα στα Ηπειρωτικά βουνά, σε λίγες εβδομάδες τον εκδίωξαν από τα πάτρια εδάφη και τον κατadίωξαν στα Αλβανικά βουνά. Με πράξεις θυσίας έγραψαν το ηρωϊκό «ΕΠΟΣ του 1940».

Στις 8-4-1941 εισβάλλουν στην Ελλάδα από τα βόρεια σύνορα οι σιδερόφρακτες μεραρχίες της ναζιστικής Γερμανίας και στις 27-4-1941 καταλαμβάνουν την Αθήνα. Ο βδελυρός ναζισμός επιβάλλει στην χώρα μας την βαρβαρότητα, την απανθρωπιά, την καταστροφή, την θηριωδία, τον εξευτελισμό, το σκοτάδι, την πείνα και τον θάνατο. Παντού κατοχή. Όμως «αυτές οι πέτρες δεν βολεύονται κάτω από ξένα βήματα». Παντού καταχνιά. Όμως «αυτές οι καρδιές δεν βολεύονται παρά μόνο στον ήλιο». Ο Ελληνικός Λαός ξεσηκώνεται και δημιουργεί ομάδες δολιοφθορών γερμανικών

στόχων και ανάρτικα σώματα, που πολεμούν τον κατακτητή στα βουνά και στους κάμπους, προσφέροντας ανυπολόγιστες υπηρεσίες στον συμμαχικό αγώνα. Από τις ηρωικότερες σελίδες της ελληνικής ιστορίας είναι η ματωμένη σελίδα της Εθνικής Αντίστασης εναντίον της απαίσιας ναζιστικής μπότας.

β. Στις 20-9-1942, ημέρα Κυριακή και ώρα 12.03, μια αποφασισμένη και παράτολμη ομάδα αποτελούμενη από τον Κώστα Περρίκο, απότακτο από την δικτατορία Μεταξά, λόγω των δημοκρατικών του φρονημάτων, αξιωματικό της Πολεμικής Αεροπορίας, τον τεχνικό τηλεπικοινωνιών Αντώνη Μυτιληναίο, τον φοιτητή της Νομικής Σπύρο Γαλάτη και την δασκάλα Ιουλία Μπίμπα, όλους μέλη της αντιστασιακής οργάνωσης «Πανελλήνιος Ένωσις Αγωνιζομένων Νέων (ΠΕΑΝ)», ανατινάσσει στο κέντρο της Αθήνας, γωνία Πατησίων και Γλάδστωνος, με βόμβα δέκα οκάδων το Γερμανικό Διοικητήριο της ναζιστικής και προδοτικής οργάνωσης «Εθνική Σοσιαλιστική Πατριωτική Οργάνωση (ΕΣΠΟ)». Το κτίριο σωριάζεται και στα χαλάσματά του θάβονται πολλοί Γερμανοί αξιωματικοί και «έλληνες» συνεργάτες τους. Ο ίδιος ο Χίτλερ είχε πει για τους δωσίλογους, ότι στις κατακτημένες χώρες οι Γερμανικές δυνάμεις θα συνεργάζονται με καθάρματα. Η ΕΣΠΟ προκαλώντας τους Έλληνες, φρόντιζε τότε,

να στρατολογήσει νέους για την «Ελληνική Λεγεώνα», που θα πολεμούσε στο πλευρό της Βέρμαχτ στο ανατολικό πόλεμο. Μετά την ανατίναξη της ΕΣΠΟ και τον θάνατο πολλών προδοτών και του αρχηγού της γιατρού Σπύρου Στεροδήμου η οργάνωση διαλύεται και ματαιώνεται η αποστολή ελλήνων στο ανατολικό μέτωπο.

Η ανατίναξη αυτή αποτελεί κορυφαία αντιστασιακή πράξη κατά των Γερμανών κατακτητών και αμέσως πέρασε τα ελληνικά σύνορα και υμνήθηκε από τους ραδιοφωνικούς σταθμούς του Λονδίνου και της Μόσχας, που την χαρακτήρισαν το μεγαλύτερο σαμποτάζ στην τότε κατεχόμενη Ευρώπη. Με την ανατίναξη του κτιρίου της δωσιλογικής οργάνωσης ΕΣΠΟ το αντιστασιακό φρόνημα των Ελλήνων βρήκε την εκδήλωσή του.

Η Γκεστάπο με την βοήθεια προδότη υπαξιωματικού της Χωροφυλακής στις 11-11-1942 συλλαμβάνει και βασανίζει φρικτά και τα τέσσερα παραπάνω μέλη της ΠΕΑΝ, τα οποία όμως δεν λύγισαν, μάλιστα δε ο Αντώνης Μυτιληναίος κατορθώνει να δραπετεύσει και διαφύγει στην Μέση Ανατολή. Οι υπόλοιποι καταδικάζονται από Γερμανικό στρατοδικείο πολλαπλάσις σε θάνατο. Ο Κώστας Περρίκος στο στρατοδικείο αναλαμβάνει όλη την ευθύνη της ανατίναξης και κατάμουτρα λέει στους στρατοδίκες **«Είμαι Έλληνας Αξιωματικός. Υπερηφανεύομαι για το χτύπημα που σας έδωσα. Το έκανα με την ιδέα πως έπρεπε να το κάνω χάριν της πατρίδας μου. Για το**

μεγαλείο της, δίνω την ζωή μου». Στον Σπύρο Γαλάτη, αφού η οικογένειά του έδωσε 1000 λίρες στον κατακτητή, χαρίζεται η ποινή του θανάτου και μεταφέρεται σε φυλακή της Γερμανίας. Η δασκάλα Ιουλία Μπίμπα μεταφέρθηκε σε στρατόπεδο στην Γερμανία και κατατομήθηκε δια πελέκεως. **Ο 37χρονος υποσημναγός Κώστας Περρίκος τουφεκίστηκε στην Καισαριανή στις 4-2-1943,** αφήνοντας πίσω του χήρα και τρία ανήλικα παιδιά. Στην αναφορά του ο ιερομόναχος Νικόδημος Γραικός, που συνόδευσε τον μελλοθάνατο Κώστα Περρίκο στον τόπο της εκτέλεσης γράφει ότι στο κελί του εξομολογήθηκε και κοινώνησε των ακράντων μυστηρίων και ήρεμος, άφοβος και ευθυτενής βάδισε μπροστά στις κάνες των ναζιστικών δολοφονικών τουφεκιών και προ της εκτελέσεως είπε τα εξής στους παριστάμενους Γερμανούς στρατιωτικούς: **«Δεν αισθάνομαι τίποτε εναντίον σας. Εσείς κάνατε το καθήκον σας. Ομοίως έκανα και εγώ το δικό μου. Είμαι Έλληνας Αξιωματικός της Αεροπορίας. Υποσημναγός. Σας ευχαριστώ πολύ».** Οι Γερμανοί αξιωματικοί χαιρέτισαν όλοι στρατιωτικά τον γενναίο άνδρα. Ολίγον προ της εκτελέσεως αναφώνησε «Ζήτω η Ελλάς». Όταν ο Γερμανός Επιθεωρητής του Στρατοδικείου μαζί με άλλους Γερμανούς αξιωματικούς ήρθε στις 5.20 πρωινή ώρα στο κελί των φυλακών «Αβέρωφ» να τον παραλάβουν για να τον οδηγήσουν στον θάνατο και την αθανασία, η νυχτερινή ψυχία των φυ-

λακών σχίσθηκε από την κραυγή του ήρωα προς τους συγκρατούμενούς του: **«Παιδιά με παίρνουν για εκτέλεση. Κουράγιο. Γρήγορα έρχεται η Νίκη και η Λευτεριά. Ζήτω η Ελλάς».** Όταν ο Έλληνας και γερμανομαθής δικηγόρος του παλικαριού λίγες ώρες μετά την εκτέλεση επισκέφθηκε τον Επιθεωρητή Λάγκε, ηλικιωμένο υπάλληλο του Γερμανικού στρατοδικείου, για να τον ρωτήσει για την τύχη του θανατοποινίτη, ο Γερμανός αυτός δεν μπορούσε να κρύψει την συγκίνησή του για το θέαμα, στο οποίο είχε παραστεί. **«Πέθανε ως ήρωας»** είπε. Η εκτέλεση του Κώστα Περρικού στις εφημερίδες της Αθήνας ανακοινώθηκε από την Γερμανική Διοίκηση ως εξής: **«Δι' αποφάσεως του παρά τω Στρατιωτικώ Διοικητή Νοτίου Ελλάδος Στρατοδικείου υπό ημερομηνίαν 31-12-1942 ο Κων/νος Περρικός, Αξιωματικός της Αεροπορίας γεννηθείς εν Χίω την 23-4-1905 κατεδικάσθη μεταξύ άλλων λόγω απαγορευμένης οπλοφορίας και κατοχής εκρηκτικών υλών, ως και λόγω συντάξεως και διαδόσεως προπαγανδιστικών εντύπων, εις θάνατον και 15ετή ειρκτήν. Ο καταδικασθείς ήτο εΐς εκ των ενόχων της δυναμιτιστικής αποπείρας της οδού Πατησίων, ως οργανωτής δε κόμματος εχθρικού προς τον Άξονα, προέτρεψεν εις απεργίας και εκδηλώσεις εναντίον των Γερμανών. Η απόφασις εξετελέσθη την 4-2-43 δια τυφεκισμού».**

Λίγες μέρες πριν από την εκτέλεση, και συγκεκριμένα στις 23-1-1943, οι

Γερμανοί επιτρέπουν στην οικογένειά του να τον επισκεφθεί και ήταν η τελευταία φορά που τον είδαν ζωντανό η γυναίκα του και τα ανήλικα παιδιά του. Τους παραδίδει γράμμα-διαθήκη για τα παιδιά του με το εξής περιεχόμενο: **«Ο Θεός θέλησε να μεγαλώσετε δίχως πατέρα. Σύμφωνα με την απόφαση του Στρατοδικείου ο πατέρας σας υπήρξε ένας εξαιρετικά επικίνδυνος εγκληματίας, ένας απαίσιος τρομοκράτης, αυτό όμως δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Ο πατέρας σας είχε άλλες επιδιώξεις. Επίστευε σε υψηλά ανθρωπιστικά ιδεώδη. Η σκέψη του ξεπερνούσε τα στενά όρια της πατρίδας μας. Εκείνο κυρίως που τον χαρακτήριζε ήταν η αγάπη του προς όλους τους ανθρώπους δίχως εξαίρεση. Βρέθηκε όμως στην δίνη ενός πολέμου και πιστεύοντας στα ιδανικά του ενόμισε πως θα μπορούσε να συμβάλει ακόμη και όταν ο πόλεμος βρισκόταν στο zenίθ του στην προπαρασκευή του κόσμου για την πραγματοποίηση της Διεθνούς Συνεργασίας που αποτελεί προϋπόθεση της Ειρήνης και ευημερίας ολόκληρης της ανθρωπότητας. Ο πατέρας σας έπεσε για την λευτεριά της πατρίδας μας. Έφυγε από τον κόσμο με την ικανοποίηση πως αν δεν έκανε το χρέος του όσο έπρεπε, πάντως το έκανε όσο μπορούσε. Το χρέος αυτό δεν τελειώνει ποτέ. Αν ζούσε, θα εξακολουθούσε τις προσπάθειές του και κατά την περίοδο της Ειρήνης. Δουλέψτε για να σταματήσουν οι πόλεμοι, να ευημερήσουν οι άνθρωποι, ΝΑ ΕΝΩΘΟΥΝ**

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, να ειρνεύσει και να ευτυχήσει ο κόσμος. Δουλέψτε για να καταργηθούν οι τεχνητοί φραγμοί που παρεμποδίζουν και σε άπειρες περιπτώσεις ματαιώνουν την πρόοδο των αξιών. Δουλέψτε για την επικράτηση της Δημοκρατίας. Αφιερώστε την ζωή σας στην Ελλάδα και την ανθρωπότητα. Η θέλησις, η υπομονή, η εγκαρτέρηση, ο αλτρουισμός, η φιλοπατρία, το θάρρος, η αυτοθυσία, η αξιοπρέπεια και η σεμνή περηφάνια αποτελούσαν ολόκληρη την περιουσία μου και αυτά σας κληροδοτώ».

Κώστας Περρικός. Ο πατριώτης, ο δημοκράτης, ο ειρηνιστής, ο αντιστασιακός, ο αλτρουϊστής, ο άνθρωπος του καθήκοντος, ο μεγαλόψυχος ακόμη και έναντι των φονιάδων του, ο νοσταλγός της συνεργασίας των κρατών χάριν της ευημερίας των λαών, ο προφήτης της Ενωμένης Ευρώπης. Ένας ακόμη κρίκος στην αδαμαντοκόλλητη αλυσίδα των ηρώων και μαρτύρων του Έθνους μας, της Χώρας μας και του Λαού μας. Η ακρήματη και άυλη κληρονομιά του δεν ανήκει μόνο στα παιδιά του, ανήκει στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στην Αν-

θρωπότητα.

γ. Πιστεύαμε ότι ο ναζισμός, ως θεωρία και πράξη, θάφτηκε κάτω από τα ερείπια που προκάλεσαν τα φρικτά, «επιστημονικά» και πρωτόγνωρα στην ανθρώπινη ιστορία εγκλήματα του. Θεωρούσαμε ότι έδυσε παντοτινά. Ξεγελαστήκαμε. Τα δύσμορφα φαντάσματά του ανέτειλαν στην χώρα μας προκλητικά και δημόσια με απάνθρωπες διακηρύξεις και ανίερες πράξεις κατά των αδυνάτων τις κρίσιμες σημερινές μέρες. Φταίμε όσοι από-ενοχοποιήσαμε την βία από πρόσκαιρο συμφέρον και εκκολάψαμε έτσι τα αυγά του φιδιού. Φταίμε όσοι ευλογήσαμε ή ανεχθήκατε την ανομία και με υποκρισία και ακρισία την ταυτίσαμε με το «δίκιο». Δεν αφυπνισθήκαμε ούτε και όταν τρεις άνθρωποι την ώρα της εργασίας τους λαμπάδισαν και έγιναν κάρβουνα στο κέντρο της Αθήνας από φωτιές «συνανθρώπων». Καθημερινά αυγα-ταίνουν οι διπλανοί μας που δεν ανατριχιάζουν από την πεθαμινίλα του μαύρου ολοκληρωτισμού.

Σεπτέμβριος 2012.

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ

Για 15η συνεχή χρονιά έγινε και φέτος η απονομή του «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ», στο Δημαρχιακό Μέγαρο της Κόνιτσας, αμέσως μετά την Θεία Λειτουργία της Κυριακής στις 7 Οκτωβρίου 2011.

Ως γνωστόν πρόκειται για ένα ετήσιο τιμητικό έπαθλο που συνοδεύεται από μια εφ' άπαξ τραπεζιτική επιταγή δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και που απονέμεται στον φοιτητή η φοιτήτρια που πέτυχε την μεγαλύτερη βαθμολογία στις εισαγωγικές εξετάσεις στις Ανώτατες Σχολές (ΑΕΙ) της Ελληνικής Επικράτειας του έτους της απονομής, με τη βασική προϋπόθεση ότι «... ένας τουλάχιστον από τους γονείς του παραμένει εγγεγραμμένος στα Μητρώα του Δήμου Κόνιτσας». Το εν λόγω έπαθλο καθιερώθηκε με συμβολαιογραφική πράξη και όλων των μέχρι σήμερα θεσμοθετημένων τροποποιήσεων, από τον Δρα Πολιτικό Μηχανικό Δημήτριο Κωνστ. Κούσιο, στη μνήμη της μητέρας του Εριφίλης

Οικονομίδου –Κουσίου, που γεννήθηκε και έζησε όλα τα μαθητικά της χρόνια στην Κόνιτσα και παρέμεινε –παρά τις αναγκαστικές μακρόχρονες απουσίες της στη Ρουμανία, στην Αγγλία, στο Βέλγιο- μέχρι τον θάνατό της, τον Ιανουάριο του 1997, λάτρης της γενέτειράς της.

Η απονομή του εν λόγω Επάθλου γίνεται μετά από ομόφωνη απόφαση της καθορισμένης 3μελούς Επιτροπής, που αποτελείται από:

- τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δριύνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέα
- τον εκάστοτε Δήμαρχο Κονίτσης και
- τον Αθλοθέτη του Επάθλου Δρα Δημήτριο Κων. Κούσιο

– η εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου ενός εκάστου.
Η μοναδική φέτος υποψήφια ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΚΑΒΕΛΙΔΟΥ του Προδρόμου και της Σοφίας, συγκέντρωσε σύνολο μορίων εισαγωγής 18.499(!) και με σειρά προτίμησης 003 και γενικό βαθμό πρόσβασης 18.28 πέτυχε –με σειρά επιτυχίας

2- στην Ανωτάτη Ιατρική Σχολή στα Ιωάννινα. Η απονομή του «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ», που όπως προαναφέρθηκε, έγινε στο Δημαρχιακό Μέγαρο της Κόνιτσας, παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δριυνουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτσης κ. Ανδρέα που συγκινητικά ενθαρρύνει, με την αδιάκοπη παρουσία του, την ετήσια εκδήλωση, απουσιάζοντας όμως του Δημάρχου Κονίτσης κ. Παναγιώτη Βας. Γαργάλα ή κάποιου Αντιδημάρχου –και εκπροσωπήθηκε από την κα Αικατερίνη Τζούβαλη- και του Αθλοθέτη κ. Δ.Κ. Κουσίου, Καθηγητών του Λυκείου Κονίτσης, των γονέων, παππούδων και φίλων της τιμωμένης ΜΑΡΙΑΝΘΗΣ ΚΑΒΕΛΙΔΟΥ, που όλοι έσπευσαν να την συγχαρούν στη φιλική δεξίωση που παρέθεσε ο Δήμος με τη γνωστή φροντίδα της ακούραστης και αναντικατάστασης κ. Αμαλίας Κύρκου. Στη συ-

νέχεια, η τιμώμενη Δις ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΚΑΒΕΛΙΔΟΥ ευχαρίστησε όλους τους παρισταμένους, για την τιμή που της έγινε και δέχθηκε τις ειλικρινείς ευχές όλων, για μια λαμπρή σταδιοδρομία, τόσο στον Δήμο όσο και στο φιλικό γεύμα που παρέθεσαν οι γονείς της, στο παρακείμενο «Καπνιστό Τσουκάλι».

Ευτυχώς, και για δεκαπέντε συνεχή χρόνια, είναι πλέον διαπιστωμένο γεγονός ότι η μελετηρή νεολαία της περιοχής μας εξακολουθεί να παρέχει υποψήφιους σε πανελλαδική εμβέλεια και που λαμβάνουν την πρώτη τους τιμητική διάκριση στην Κόνιτσα, στην πατρίδα των γονέων τους.

Ας θυμηθούμε όμως και φέτος, ποιοί ήταν οι μέχρι σήμερα εκπρόσωποι της τοπικής νεολαίας μας, που αποτελούν πλέον μια πολυάριθμη ομάδα, με κοινό τους χαρακτηριστικό το ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ:

- Θωμάς Ευαγγέλου Γαζώνας (απονομή 1998-1999)
- Δημήτριος Αποστόλου Νάκος (απονομή 1999-2000)
- Χρυσαιγή Κωνσταντίνου Γαζώνα (απονομή 2000-2001)
- Αθανάσιος Νικολ. Νικολακόπουλος (απονομή 2001-2002)
- Σοφία Αριστείδη Ράπτη (απονομή 2002-2003)
- Βασιλική Πανταζή Γιαννοπούλου (απονομή 2003-2004)
- Στεφανία Ευαγγέλου Μακαρίου (απονομή 2004-2005)
- Μαρία Σπυρίδωνος Τσόγκα (απονομή 2005-2006)
- Ηλίας Σταύρου Μπούσμπουλας (απονομή 2006-2007)
- Απόστολος Νικολάου Ζιακόπουλος (απονομή 2007-2008)
- Ραφαήλ Άγγελος Εζνεπίδης (απονομή 2008-2009)
- Παναγιώτα Κωνσταντίνου Ζώτου (απονομή 2009-2010)
- Νικόδημος Γεωργίου Καλλιντέρης (απονομή 2010-2011)
- Αφροδίτη Γεωργίου Κήτα (απονομή 2011-2012)
- Μαρριάνθη Προδρόμου Καβελίδου (απονομή 2012-2013).

Ευρύτερη ανάγνωση του τοπικού γεγονότος της εισαγωγής αποφοίτων του Λυκείου μας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

α. Στις ασφυκτικές μέρες που ζούμε χαρά μάς έδωσε η φειντή αθρόα εισαγωγή των αποφοίτων του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας στις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πολλές ήταν οι επιτυχίες και μάλιστα και σε σχολές που απαιτούν υψηλότερη βαθμολογία, όπως στην Ιατρική Σχολή, στο τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Πολυτεχνείου και σε άλλες λεγόμενες «κορυφαίες» σχολές. Μπράβο στις νέες και τους νέους των μεγάλων απαιτήσεων, των σκληρών προσπαθειών με τους υψηλούς στόχους. Οι επιτυχίες αυτές, που δεν είναι καθόλου τυχαίες ούτε και βέβαια άκοπες, είναι σημαντικός παράγων και δείκτης κοινωνικής προόδου μιας περιοχής και ορίζουν, εν πολλοίς, και το μέλλον της. Βεβαίως όπως η χώρα μας έτσι και ο τόπος μας βαθμολογείται και κρίνεται εάν δημιουργεί κλίμα και συνθήκες και μπορεί να κρατήσει στα χώματά του τα προσοντούχα παιδιά του. Γιατί δυστυχώς μια από τις χειρότερες συνέπειες της κρίσης είναι η μετανάστευση του επιστημονικού μας δυναμικού στο εξωτερικό. Άλλη συνέπεια της κρίσης είναι να στενεύει η πρόσβαση για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και η φοίτηση σ' αυτή, των παιδιών των οικονομικά αδύνατων στρωμάτων. Πρόσφατα διάβασα το ολιγοσέλιδο αλλά κατατοπιστικό βιβλίο του μακαρίτη Κονι-

τσιώτη Τάκη Παπαδημούλη με τίτλο «Η ΚΟΝΙΤΣΑ ΠΟΥ ΕΣΒΗΣΕ» και εκεί ονοματίζει πολλές παλιές κονιτσιώτικες οικογένειες, που από τα επαγγέλματα και τις σπουδές των μελών τους, αποδεικνύεται η έφεσή τους στην μάθηση, που την επιζητούσαν, τότε, ακόμη και στα καλά Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Από τις οικογένειες αυτές δεν απόμειναν στην Κόνιτσα ούτε τα επίθετά τους, διότι ο τόπος μας ήταν «μικρός» και από ανάγκη και επιλογή τον εγκατέλειψαν.

β. Σημαντικό αρνητικό κοινωνικο-οικονομικό γεγονός, που ζει ο τόπος μας τις τελευταίες δεκαετίες είναι ότι οι μη Κονιτσιώτες δημόσιοι υπάλληλοι, που στελεχώνουν τον κρατικό μηχανισμό στην Κόνιτσα και έχουν ένα σχετικά καλό οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο την εγκαταλείπουν κάθε μεσημέρι εργάσιμης μέρας και ζουν με τις οικογένειές τους στα Ιωάννινα, χάριν και καλύτερων μορφωτικών συνθηκών για τα παιδιά τους, με πολλές δυσάρεστες συνέπειες για τον τόπο μας από την φυγή τους και την απουσία τους. Το θετικό κοινωνικο-οικονομικό γεγονός είναι ότι πολλοί Κονιτσιώτες επαγγελματίες με πανεπιστημιακούς τίτλους εγκαταστάθηκαν, ζουν και δουλεύουν στην Κόνιτσα με πολλές θετικές συνέπειες για τον τόπο μας. Η καθιέρωση του πενθήμερου εργασίας και μάλιστα

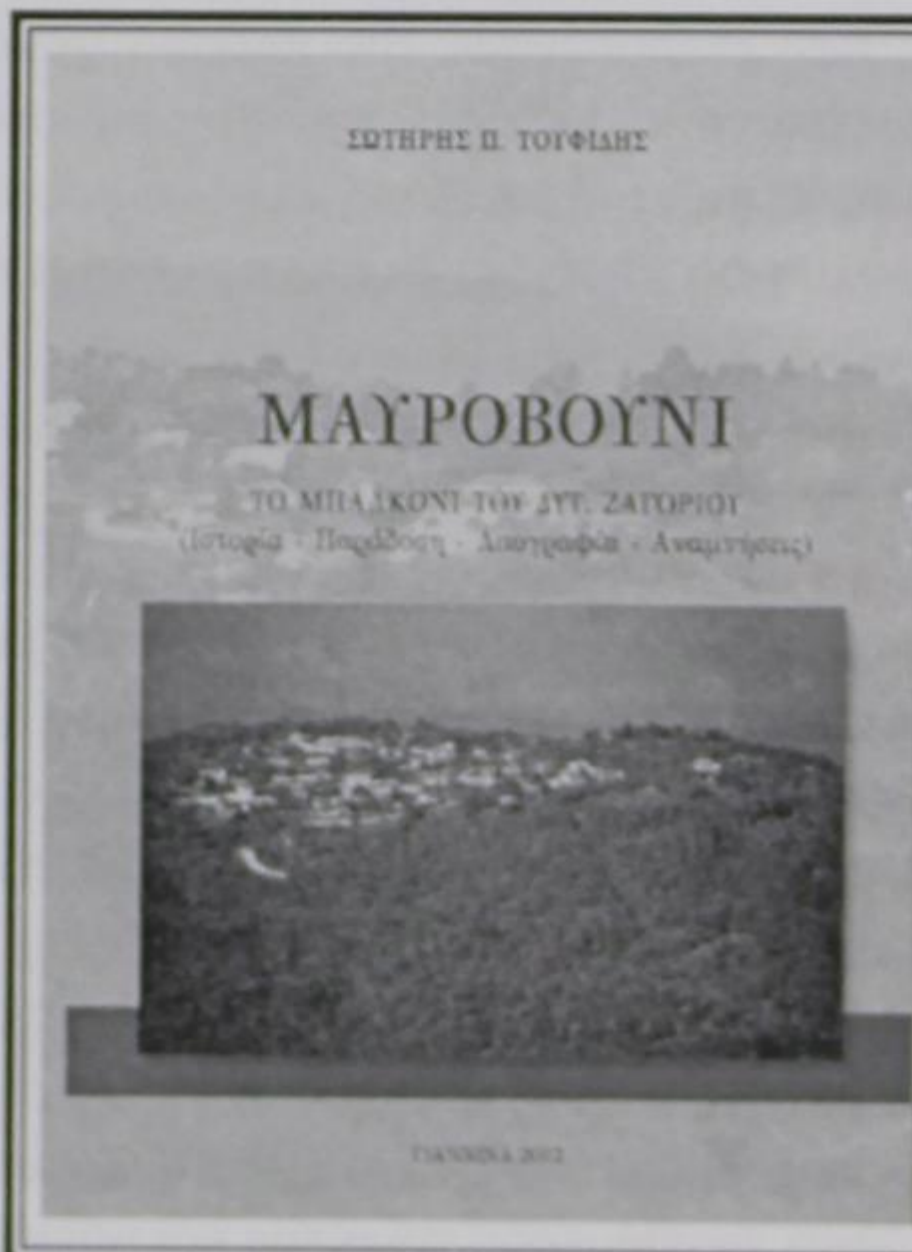
μόνο το πρωί στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ορφάνεψε την επαρχιακή Ελλάδα και γιγάντωσε τα επαρχιακά κέντρα, σε μας τα Ιωάννινα. Τελειώνω αυτή την παράγραφο με την διαπίστωση ότι οι δυνατότητες ενός Σχολείου να προσφέρει στους μαθητές του στέρεες γνώσεις και εισιτήριο για την εισαγωγή στις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι σημαντικός παράγοντας για την επιλογή διαμονής μιας οικογένειας στον τόπο που υπάρχει αυτό το Σχολείο.

γ. Με τα δεδομένα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών δείκτες της ευημερίας μιας κοινωνίας είναι τρεις, το προσ-

δόκιμο ζωής, δηλαδή το γενικό κριτήριο, πόσο είναι το μέσο όριο ζωής του πληθυσμού, το οικονομικό κριτήριο, πόσο είναι το μέσο εισόδημα του πληθυσμού και το μορφωτικό κριτήριο, πόσο είναι το ποσοστό του πληθυσμού που κατέχει τίτλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα κριτήρια αυτά, είναι εύκολο να το κατανοήσει ο καθένας, ότι είναι τρεις κρίκοι της ίδιας αλυσίδας, συνδέεται το καθένα με τα άλλα δύο.

Κόνιτσα 11-9-2012

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το νέο βιβλίο
του **Σωτ. Τουφίδη**
με πλούσιο ιστορικό,
Λαογραφικό, ηθογραφικό
περιεχόμενο
στις 416 σελίδες του, χρήσιμο
για κάθε βιβλιόφιλο.

Διάθεση: Δ/νση περιοδικού
τηλ. 26550 - 22212/22464

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ «ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΔΕΑΣ»

ΤΟΥ ΑΝΕΣΤΗ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗ

(1ο Μέρος)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν ιστορικό δοκίμιο αφορά μία περίοδο της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας η οποία ουσιαστικά οδήγησε στην πλήρη μεταμόρφωση του ελληνικού κράτους. Πρόκειται για την ιστορική περίοδο που χρονολογικά καλύπτει το πρώτο τέταρτο του 20ου αιώνα κατά την οποία το ελληνικό κράτος κατέστη κυρίαρχο στον Βαλκανικό χώρο με διπλάσια γεωγραφική έκταση και υπερδιπλάσιο πληθυσμό, παράλληλα όμως βίωσε και την τραγικότερη εμπειρία των δυο περίπου αιώνων ζωής του.

Αντικείμενο της μελέτης αυτής είναι ο τελευταίος (1919-1922) από τους 3 πολέμους που διεξήγαγε η Ελλάδα κατά το πρώτο τέταρτο του 20ου αιώνα, για τους Έλληνες γνωστός ως «Μικρασιατική Εκστρατεία» και για τους τούρκους ως «Πόλεμος της Ανεξαρτησίας». Σκοπός της είναι, μέσα από την προσεκτική και αντικειμενική καταγραφή των ιστορικών γεγονότων, να διερευνηθούν τα αίτια που οδήγησαν στην τελική ήττα του ελληνικού στρατού και την επακόλουθη εκρίζωση του ελληνικού στοιχείου από ευρύτερο χώρο της Μικράς Ασίας. Αυτό ελπίζουμε ότι θα καταστεί δυνατό μέσω της σφαιρικής ανάλυσης των επί μέρους γεγονότων σε στρατιωτικό, οικονομικό και πολιτικό επίπε-

δο και των δύο αντίπαλων πλευρών.

Στην εισαγωγή (1ο μέρος) κρίθηκε απαραίτητο να γίνει μία εις βάθος ιστορική επισκόπηση αρχής γενομένης των αρχών του 20ου αιώνα κατά την οποία παρουσιάζεται η ιστορική εξέλιξη του Ελληνικού κράτους και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και αναδεικνύεται ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων στο χώρο της Εγγύς Ανατολής. Έτσι δομείται το απαραίτητο για την ανάλυση της μικρασιατικής εκστρατείας γεωπολιτικό πλαίσιο και μας επιτρέπει στο πρώτο κεφάλαιο να προχωρήσουμε στη λεπτομερή ιστορική καταγραφή αποκλειστικά των στρατιωτικών γεγονότων της περιόδου 1919-1922 όπου καλύπτουν το σύνολο του Μικρασιατικού Πολέμου. Για μία πιο εμπειριστωμένη και ενδελεχή καταγραφή των γεγονότων, γίνεται ευρύτατη χρήση χαρτών και όρων γεωστρατηγικής.

Στο δεύτερο (2ο μέρος) και τρίτο (3ο μέρος) κεφάλαιο, έχοντας εκθέσει όλα όσα έγιναν στα πεδία των μαχών, προχωρούμε στην μελέτη των δύο αντιπάλων σε πολιτικό, διπλωματικό και οικονομικό επίπεδο σε όλη την διάρκεια του πολέμου και γίνεται προσπάθεια σύνδεσής τους με την παράλληλη δράση τους σε στρατιωτικό επίπεδο. Έτσι καθίσταται διακριτή η αλληλεξάρτηση των στρατιωτικών, πολιτικών και

οικονομικών δεδομένων του πολέμου και μας επιτρέπεται, στον επίλογο (4ο μέρος) πλέον, να προχωρήσουμε στη νηφάλια διερεύνηση των αιτίων της συντριβής του Ελληνικού στρατού και της φαινομενικά απροσδόκητης επικράτησης του Κεμαλικού στρατού.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ήδη από τις αρχές του 20ου αιώνα, η «Μεγάλη Ιδέα»¹ λειτουργούσε ως ο κεντρικός άξονας σχεδιασμού της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής του Ελληνικού κράτους. Καταλυτικός για την ελληνική στρατιωτική και πολιτική ιστορία ήταν ο επεκτατικός πόλεμος του 1897. Η εμπειρία του αποτυχημένου επεκτατικού πολέμου του 1897 σε συνδυασμό με την αυξανόμενη βουλγαρική επιθετικότητα στη Μακεδονία ανάγκασαν το ελληνικό κράτος να εγκαταλείψει την ανοικτή σύγκρουση με την Οθωμανική Αυτοκρατορία και να επικεντρωθεί στη ριζική αναδιοργάνωση του στρατού για την αντιμετώπιση της βουλγαρικής απειλής.

Οι κυβερνήσεις Θεοτόκη στα 7

περίπου συνολικά χρόνια παραμονής στην εξουσία από το 1899 μέχρι το 1909 ήταν η πρώτη που προχώρησε στην αναδιοργάνωση του στρατού². Αρχικά καθιέρωσε το θεσμό της γενικής διοίκησης του στρατού ίδρυσε το εθνικό ταμείο στόλου και κάλεσε εφένδρους για γενικές ασκήσεις. Το σώμα των γενικών επιτελών, που απαρτίστηκε από νέους αξιωματικούς, μετεκπαιδευμένους κυρίως στη Γερμανία, συστήθηκε επίσης με νόμο της κυβέρνησης Θεοτόκη. Το 1904 εγκρίθηκε η νέα σύσταση του στρατού. Σύμφωνα με το νέο στρατιωτικό σχήμα, σε περίπτωση επιστράτευσης, ο ελληνικός στρατός θα αποτελούνταν από τρεις μεραρχίες «βουλγαρικού τύπου» των τεσσάρων συνταγμάτων πεζικού, δύο ταγμάτων ευζώνων, ενός συντάγματος πυροβολικού και ενός συντάγματος ιππικού, η καθεμιά με αθροιστική παρατακτική δύναμη 60.000 ανδρών. Μέσω της χρηματοδότησης της πολεμικής προπαρασκευής με ενίσχυση από τον τακτικό προϋπολογισμό, έκτακτες πιστώσεις και δάνειο από την Εθνική Τράπεζα, ο Θεο-

1. Η πατρότητα της έκφρασης ανήκει στον Ιωάννη Κωλέττη, αρχηγό του Γαλλικού Κόμματος, ο οποίος σε λόγο του στην Εθνοσυνέλευση στις 14ης Ιανουαρίου 1844 διατύπωσε τα εξής: «Το Βασίλειον της Ελλάδος δεν είναι η Ελλάς· αποτελεί εν μέρος μόνον, το πλέον μικρόν και το πλέον φτωχόν της Ελλάδος ... Υπάρχουν δύο μεγάλα κέντρα του Ελληνισμού. Αι Αθήναι είναι η πρωτεύουσα του Βασιλείου. Η Κωνσταντινούπολις είναι η μεγάλη πρωτεύουσα, η Πόλις, το όνειρον και η ελπίς όλων των Ελλήνων».

2. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΔ, σσ. 186-190.

τόκης προχώρησε στην προμήθεια και τον εκσυγχρονισμό του πολεμικού υλικού, ενώ στον τομέα του πολεμικού ναυτικού αποκτήθηκαν έξι αντιτορπιλικά τύπου «Θυέλλης» και τέθηκαν οι οικονομικές βάσεις για τις ναυτικές παραγγελίες και αγορές της περιόδου 1909-1912.

Η αναδιοργάνωση Θεοτόκη αντιμετώπισε την έντονη κριτική μερίδας αξιωματικών. Η βασικότερη κατηγορία ήταν ότι με τους θεσμούς του γενικού διοικητή και των γενικών επιτελών κυριάρχησε η ευνοιοκρατία και κλονίστηκε η πειθαρχία στο στράτευμα³. Το Μάιο του 1909⁴ οι δυσαρεστημένοι αξιωματικοί συγκρότησαν το «Στρατιωτικό Σύνδεσμο» απαιτώντας αναδιοργάνωση του στρατού και του στόλου, πολιτικές μεταρρυθμίσεις και απομάκρυνση των πριγκίπων από τη διοίκηση μεγάλων στρατιωτικών μονάδων. Ο Σύνδεσμος, διαπιστώνοντας την άρνηση των πολιτικών αρχών να αποδεχτούν τους όρους του, προχώρησε σε άτυπο πραξικόπημα για να εξαναγκάσει τον Βασιλιά Γεώργιο και την κυβέρνηση Μαυρομικάλη να αποδεχθούν την εφαρμογή των αιτη-

μάτων τους.

Την ίδια περίοδο κλήθηκε στη Αθήνα ο Ελευθέριος Βενιζέλος, η άφιξή του οποίου σηματοδότησε την έναρξη μιας νέας φάσης συνταγματικών μεταρρυθμίσεων, κοινωνικής νομοθεσίας και στρατιωτικής αναδιοργάνωσης⁵. Με δεδομένο ότι την εποχή εκείνη η στρατιωτική ισχύς αποτελούσε τη συνισταμένη της διπλωματικής δύναμης, της οικονομικής αντοχής και της πολιτικής σταθερότητας της χώρας, ο Βενιζέλος προχώρησε στην ενίσχυση της αριθμητικής δύναμης του στρατού, την πληρέστερη εκπαίδευση των στελεχών και τη βελτίωση του εξοπλισμού. Το ύψος των κρατικών δαπανών ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Ο αριθμός των μεραρχιών από τρεις ανήλθε σε τέσσερις και κατά τις παραμονές των Βαλκανικών πολέμων σε οχτώ. Παραλήφθηκαν νέα εφόδια και νέα όπλα και οργανώθηκαν ειδικές σχολές για την εκμάθηση του χειρισμού τους⁶.

Στην εξωτερική πολιτική, ο Βενιζέλος αρχικά τέθηκε υπέρ της πολιτικής καλών σχέσεων γειτονίας⁷ με την Οθωμανική Αυτοκρατορία θεωρώντας ότι ο

3. Στο ίδιο, σσ. 189-190.

4. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ., Το Ελληνικό Κράτος 1821-1909, Οδηγός Αρχειακών Πηγών της Νεοελληνικής Ιστορίας, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 1988, σσ. 156-158.

5. Για τη διακυβέρνηση Βενιζέλου την περίοδο 1909-1912 βλ. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΔ, ο.π, σσ. 271-279.

6. Στο ίδιο, σ. 278.

εκδημοκρατισμός⁸ της θα οδηγούσε στην τελική επικράτηση του ελληνικού στοιχείου έναντι του τουρκικού και του σλαβικού. Οι εξελίξεις, ωστόσο, στη Βαλκανική και στα Δωδεκάνησα ματαίωσαν τον αρχικό σχεδιασμό του.

Η σύναψη σερβοβουλγαρικής αμυντικής συμμαχίας εναντίον της Τουρκίας, ο παλό-τουρκικός πόλεμος του 1911-1912, η παλική κατοχή των Δωδεκανήσων και η επιθετική πολιτική της Αυστροουγγαρίας προς την Τουρκία, καθιστούσαν προβληματική τη διατήρηση του status quo στη Βαλκανική⁹. Η Ελλάδα συμμετείχε στους Βαλκανικούς πολέμους με τον ισχυρό, σύγχρονο και εκπαιδευμένο στρατό που πλέον διέθετε και εκμεταλλεζόμενη πλήρως τη δυσχερή θέση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, επέτυχε τον διπλασιασμό του εδάφους και του πληθυσμού της. Αυτή ήταν η μεγαλύτερη επιτυχία της επιθετικογενούς πολιτικής του Ελληνικού Κράτους που σε συνδυασμό με την αναμενόμενη κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

τόνωσαν το κύρος του Ελληνικού Κράτους στα Βαλκάνια αλλά και το ενδιαφέρον της Βρετανικής κυβέρνησης για περαιτέρω ενδυνάμωση των σχέσεων της με την Ελλάδα.

Στα πλαίσια συνομιλιών με τον Τσώρτσιλ, τον σερ Τζων Σταυρίδη (γενικό πρόξενο της Ελλάδας στην Βρετανία¹⁰) στα τέλη του 1912 και υπό το βάρος της στενής φιλίας του Βενιζέλου με τον Λούντ Τζώρτζ,, καθορίστηκαν τα πλαίσια μιας ευρύτερης αγγλοελληνικής συνεννόησης σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα θα γινόταν η νέα ανερχόμενη δύναμη της ανατολικής Μεσογείου (αντικαθιστώντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία) που θα λειτουργούσε ως στυλοβάτης της βρετανικής πολιτικής στην Ανατολική Μεσόγειο και ως προστάτης των συγκοινωνιών της Βρετανικής Αυτοκρατορίας. Ός αντάλλαγμα, η Ελλάδα θα είχε τη διπλωματική και υλική υποστήριξη της Βρετανίας, που καθοριζόταν αόριστα, αλλά εν δυνάμει θα ήταν πολύ σημαντική¹¹.

7. Μια πολιτική η οποία αρχικά ακολουθήθηκε από τον πρωθυπουργό Χαρίλαο Τρικούπη κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησής του το 2ο μισό του 19ου αιώνα.

8. Ένα επιχείρημα που χρησιμοποιείται από τους κύκλους του υπουργείου εξωτερικών μέχρι σήμερα.

9. Για τις διπλωματικές αυτές πρωτοβουλίες βλ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ Θ., Διπλωματική Ιστορία Τριών Αιώνων, Από τη Βιέννη στις Βερσαλλίες 1815-1919, (3η εκδ.), Τόμος Β', Αθήνα, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, 1997, σσ.419-422.

10. Για τις συνομιλίες αυτές βλ. SMITH M. L., ο.π, σσ. 51-64.

11. Στο ίδιο, σσ. 19-20.

Μέσω αυτών των διπλωματικών εξελίξεων και με αφορμή το ξέσπασμα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Βενιζέλος ακολούθησε μία πολύ πιο φιλόδοξη εξωτερική πολιτική με απώτερο στόχο την περαιτέρω επέκταση του ελληνικού κράτους. Η σταθερή κλίση προς τη συνεργασία με το αγγλικό συμμαχικό δίκτυο οφειλόταν στην πεποίθησή του ότι ανεξαρτήτως της κατάληξης του πολέμου, η Βρετανία θα εξακολουθούσε να είναι κυρίαρχη ναυτική δύναμη στη Μεσόγειο και κυρίαρχη δύναμη στην Εγγύς Ανατολή¹². Επιπλέον ο Βενιζέλος θεωρούσε σίγουρο το διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, γεγονός που θα έδινε στην Ελλάδα την ευκαιρία να ενσαρκώσει τη «Μεγάλη Ιδέα» με την ενσωμάτωση των αλύ-

τρωτων Ελλήνων της Θράκης και της Μικράς Ασίας στον εθνικό κορμό¹³. Η τελική επιλογή του συμμαχικού μετώπου οδήγησε σε διάσταση απόψεων μεταξύ του Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου και προκάλεσε έντονους εσωτερικούς κραδασμούς με αποκορύφωμα τον «Εθνικό Διχασμό». Οι αντιβενιζελικοί πρότειναν την τήρηση στάσης ουδετερότητας θεωρούσαν πιθανότερη την τελική επικράτηση των Κεντρικών Αυτοκρατοριών και κρίνοντας ότι η πολιτική του Βενιζέλου έθετε σε κίνδυνο την εδαφική ακεραιότητα της Ελλάδας από τη Βουλγαρία και εξέθετε τις ελληνικές κοινότητες της Μικράς Ασίας σε βέβαιους διωγμούς¹⁴.

(Συνέχεια στο επόμενο)

12. ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ., Η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 1900-1945, (9η εκδ.), Τόμος Α', Αθήνα, Εκδόσεις Εστία, 2002, σ. 109.

13. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ Θ., ο.π, σ. 489.

14. SMITH M. L., ο.π, σ. 94.

«ΕΚΓΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ»

Εδώ στ' απόσκια της ΤΥΜΦΗΣ στην αγκαλιά της Τραπεζίτσας, μόλις 5 χιλιόμετρα από το Δημαρχείο βρίσκεται η όαση των πάλαι ποτέ παιδικών εξοχών της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας των Δημοτικών Σχολείων-Επαρχίας Κόνιτσας.

- Αλήθεια αναλογίστηκε κανείς – προβληματίστηκε κανείς, από τους υπεύθυντους – ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΚΟΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ Σ' ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΤΟΠΟ. Γιατί έκλεισαν οι παιδικές εξοχές και όχι μόνο: ο χώρος εγκαταλείφθηκε αφύλακτος και οι θαυμάσιες λιθόκτιστες εγκαταστάσεις λεηλατήθηκαν βάνουσα. Ο χώρος αυτός παραχωρήθηκε αφιλοκερδώς από τους κατοίκους του χωριού μου – Πεκλαρίτες – χώρος 25 και πλέον στρεμμάτων, καλλιεργήσιμος, για να δημιουργηθεί η σπάνια αυτή όαση που την 10ετία του 50 έσφυζε από ζωή – και αβασάνιστα οι άφρονες πολιτικοί μας χωρίς καμιά αιτιολογία κατήγγησαν και εγκατέλειψαν.

«ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΥΝΕΤΕΛΕΣΘΗ, Η ΤΙΜΩΡΙΑ;»

- Βέβαια οι εκάστοτε Δήμαρχοι του Δήμου Κόνιτσας προέβαλαν, ότι ο χώρος ανήκει στα Διοικητικά όρια της Κοινότητας Πηγής. ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ.

- Μετά όμως την Καποδιστριακή και Καλ-

λικρατική μεταρρύθμιση, η Διοικητική και Οικονομική Διαχείριση των Κοινοτήτων ανήκει στον Ενιαίο Δήμο.

- Βέβαια η αυτοτέλεια των ορίων των τοπικών κοινοτήτων είναι κατοχυρωμένη συνταγματικά και κανένας δεν δύναται να την διασαλεύει.

- Ερωτώνται οι αρμόδιοι γιατί ο χώρος παραμένει ανεκμετάλλευτος και δεν δημιουργείται εδώ μια μονάδα κοινωνικών προσφορών προς τους δεινοπαθούντες σήμερα κατοίκους των χωριών μας και όχι μόνο;

- Διοικητικά και Διαχειριστικά προβλήματα δεν υπάρχουν πλέον, εκτός αν οι Διοικούντες τον Δήμο, δεν μπορούν να αποβάλουν τις αγκυλώσεις του παρελθόντος και φιλοδοξούν να επεκτείνουν τα Διοικητικά όρια της Δημοτικής Κοινότητας Κόνιτσας καταλαμβάνοντας και τον χώρο των Παιδικών Εξοχών.

- Υπενθυμίζω απλώς, ότι η πόλη της Κόνιτσας δεν είναι Δήμος – είναι Δημοτικό Διαμέρισμα και για ιστορικούς και μόνο λόγους είναι η έδρα του ενιαίου Δήμου και 42 τοπικών κοινοτήτων της επαρχίας μας. Ας το αντιληφθούν πλέον οι τοπικοί Δημοτικοί Άρχοντες ότι δεν εκπροσωπούν την πόλη της Κόνιτσας, αλλά τον ενιαίο Δήμο της επαρχίας.

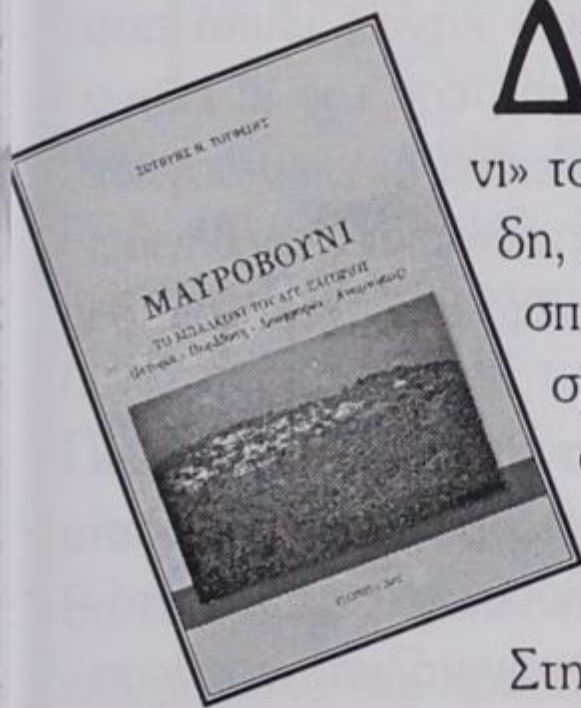
Η παράγραφος αυτή απευθύνεται σε κείνους που δεν το έχουν αντιληφθεί ακόμη....

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ

Σ.Σ. Είναι γεγονός ότι οι κατασκηνώσεις είναι παραμελημένες τόσα χρόνια και πρέπει οπωσδήποτε η Δημ. Αρχή να φροντίσει για την αξιοποίησή τους.

Το «Μαυροβούνι»

του Σωτήρη Τουφίδη

Διάβασα και εγώ το βιβλίο «Μαυροβούνι» του Σωτήρη Τουφίδη, και καθώς με προσπέρασε όπως ορισμένα καλά όνειρα αγγίζοντας με ευεργετικά, γράφω κάτι τι.

Στην πραγματικότητα έχω και του λόγου μου, παρ' ότι Κονιτσιώτισσα, κάποια σχέση με το δυτικό Ζαγόρι, αφού η μάνα μου κατάγεται από το γειτονικό χωριό Μεσοβούϊνι. Κι όπως οι τόποι δεν χωρίζονται, αλλ' απεναντίας εισχωρεί βαθιά ο ένας στον άλλον, στο «Μαυροβούνι» ξαναβρήκα ό, τι από καιρό σχεδόν είχα λησμονήσει. Κι ένοιωσα μάλιστα διαβάζοντάς το, σε πολλές απ' τις σελίδες του μια παιδική χαρά ανεξήγητη. Στ' αλήθεια είναι ν' απορεί κανείς, πώς γίνεται εκεί που δεν το περιμένεις, ν' αναδύονται, από το βάθος του λαγουμιού σου όπου είναι ριγμένα όλα φύρδην-μίγδην, τόσες αναμνήσεις και μελαγχολικές αναπολήσεις θεραπευτικές. Εδώ που τα λέμε, αυτό προσφέρει ένα βιβλίο καλό. Ενώ σου γνέφει δηλαδή με κάτι άλλο, σου ξυπνά εκείνο που χρειάζεσαι.

Υπάρχει ένα αφήγημα μέσα στο βιβλίο που μου άρεσε και μ' ευχαρίστησε ιδιαίτερα, που το θεωρώ με λίγα λόγια εξαιρετικό. Ο τίτλος του είναι: οι καμπάνες της λευτεριάς (αληθινή ιστορία) στη σελίδα 72. Δε το κοίταξα δεύτερη φορά,

το αφήνω έτσι να με τριβελίζει ακόμα με την πρώτη γλύκα του. Μου άρεσαν και πολλά άλλα πράγματα πολύ εκεί μέσα. Να! Εκείνος ο Πόντο Τούφας, ο προπάππος του Τουφίδη. Τι τύπος! Η μάνα μου τον θυμάται και καθώς ξεφύλλιζε το «Μαυροβούνι» τον έφερε στο νου της με μεγάλη ευχαρίστηση, όπως παρατήρησα από την έκφραση του προσώπου της. Α! τι να πω για τα τραγούδια; Ειδικά για τα άγνωστα σε μένα ποιήματα-τραγούδια της μάκω Λόπως;

Κοίτα! Λέω μονολογώντας σε κάποια φάση όταν διάβαζα τη Μαγιάτικη νύχτα, τελικά ο Τουφίδης είναι για τα καλά χωμένος μεσ' στο μεγαλείο.

Τον συγγραφέα τον γνωρίζουμε όλοι. Η έκφραση του όπως πάντοτε, δεν έχει εξάρσεις ή οξείες γωνίες. Ξέρει καλά αυτός, πόσο δύσκολο είναι να συμμαζευτείς ύστερα, την επόμενη κιόλας στιγμή, άμα το γράψιμο σου έχει τέτοιες κακιές συνήθειες. Εν τέλει μοιάζει μ' εκείνους τους μουσικούς που ενώ μας προειδοποιούν με τις νότες τους: «Προσέξτε, εδώ υπάρχει κάτι ψηλότερο!», δεν μας το τονίζουν ποτέ με έπαρση, παρά με μεγάλη φρονιμάδα, σαν να 'ναι αυτό κάτι από την φύση του σεμνό και μετρημένο. Και δεν μοιράζει δεξιά και αριστερά, ούτε ένα τόσο δα σποράκι αλαζονείας ή φθόνου (πράγμα πολύ συνηθισμένο & αυτούς που γράφουν), για να το αρπάξει, ενδεχομένως, ύστερα κάποιος να το θρέφει στον κόρφο του ως τον αιώνα τον άπαντα. Στο

«Μαυροβούνι» η πραγματικότητα είναι χειροπιαστή και διαθέτει απ' όλα, ό, τι καλό κι επικίνδυνο επέτρεψε η ζωή ν' ανθίσει & αυτόν τον τόπο.

Το βιβλίο του Τουφίδη έτυχε να το διαβάζω το καλοκαίρι στην Κόνιτσα εναλλάξ με δύο άλλα. Το ένα θεωρητικό, του Μπάουμαν: «Η μετανεοτερικότητα και τα δεινά της» και το άλλο, το χιλιοδιαβασμένο και πολυαγαπημένο «Μία εποχή στην κόλαση» του Ρεμπώ. Διαβάζοντάς τα ήταν σαν να ανεβοκατέβαινα αγκομαχώντας και ασθμαίνοντας μια σκάλα. Διότι από τα κακά μαντάτα και τη δυστυχία της θεωρίας του μεταμοντέρνου κόσμου μας, πήγαινα κατευθείαν για διεισδυτικές βουτιές στου Ρεμπώ τις αλλόκοτες αποκαλύψεις, όπου ένοιωθα πράγματα που δύσκολα αντέχει κάποιος για πολύ ώρα. Στο κεφαλόσκαλο ευτυχώς με καρτερούσε το Μαυροβούνι. Εκεί μόνο μπορούσα να διακρίνω, να ξεχωρίσω με ευκολία επιτέλους την αυστηρή δομή του κόσμου από τις δραστηριότητες τις ατομικές, τις παρορμήσεις, τα ιδιαίτερα πάθη των ανθρώπων. Και σας λέω πως ήταν εκείνη την ώρα αυτό ανακούφιση μεγάλη. Θέλω να πω εδώ, πως το «Μαυροβούνι» περιέχει κυριολεκτικά και μεταφορικά ένα αυστηρά δομημένο κόσμο νεότερο μεν αλλά ωστόσο πολύ παλιό. Τέτοιον που είναι αδύνατον εκ των πραγμάτων να χτίσουμε στην εποχή μας. Και χαίρομαι που ο Σωτήρης με τη βοήθεια της μνήμης του, τον έφερε στην επιφάνεια, έστω κι αν τα κίνητρά του δεν είναι τόσο απλά, όσο η δική μας ξεκούραση από το τωρινό σκόρπισμα της κοινωνίας. Και στο θέμα,

εντωμεταξύ των προσωπικών του αναμνήσεων τα κατάφερε πολύ καλά, διότι από την πείρα μου γνωρίζω, πόσο δύσκολο είναι να διευθετήσει κανείς υλικά που είναι θαμμένα βαθιά μέσα του κι έχουν εκτός των άλλων δεχθεί λογιών-λογιών επιρροές και ως εκ τούτου διαστρεβλωθεί - ούτε τις χελώνες δεν ξέχασε. Τι άνθρωπος!

Παραξενεύτηκα λιγάκι που τα τοπωνύμια των δύο χωριών, του Μαυροβουνίου και του Μεσοβουνίου ταιριάζουν τόσο πολύ. Προς στιγμήν μάλιστα υπέθεσα πως ο Σωτήρης μιλούσε για τους ίδιους τόπους, παλιοπήγαδο π.χ. έχουν και τα δυο χωριά. Ο ίδιος όμως με διαβεβαίωσε πως καθένα έχει τα δικά του. Έτσι κατέληξα στο εξής συμπέρασμα: Πως η παμπόνηρη φαντασία - αυτή η ίδια που ο Μπωντλαίρ θεωρούσε ασυζητητί βασίλισσα της τέχνης - καθώς τα δυο χωριά δεν είχαν σύνορα της προκοπής, εκτός από μια παλιοδημοσιά, πήγαινε, έχοντας για συντροφιά αμέτρητες χελώνες, εύκολα από το ένα χωριό στο άλλο και ενέπνεε τους χωρικούς άκοπα με τα ίδια παραμύθια.

Έτσι λοιπόν' γράφοντας την ιστορία της γενέθλιας γης του ο Τουφίδης, είναι σαν να έδωσε πίσω στο Μαυροβούνι τη χαμένη του ζωή. Κι υποψιάζομαι πως στη φαντασία των συγχωριανών του, τώρα πια, θα μοιάζει ο τόπος αυτός, το μπαλκόνι του Ζαγορίου, με ταραγμένη θάλασσα την ώρα που γεννιέται η Αφροδίτη!

ΕΙΡΗΝΗ ΚΙΤΣΙΟΥ

ΕΠΟΧΟΝΜΕΝΟΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΑΣ

Το φετινό καλοκαίρι, τον Αύγουστο, ανέβαινα στην Κόνιτσα με πολλή όρεξη. Παρ' όλες τις αντιξοότητες και τα χάλια μας σχεδίαζα να γράψω κάτι τι, λογοτεχνικό ντε, καλύτερο, πολύ καλύτερο απ' τα προηγούμενα" Πίστευα κιόλας πως θα το πετύχαινα σι' αλήθεια, αφού καθώς το 'χα σχεδιάσει θα πειραματιζόμουν πάνω σ' αυτό, τη στιγμή τάχα της προσήλωσής μου στην εξοχή, πράγμα που σπάνια μου συμβαίνει. Τα σχέδιά μου πήγαιναν μάλιστα μακρύτερα γιατί ήλπιστα με το έργο μου να κάνω πολλούς, ποιητές και οραματιστές εγχώριους και μη να ζηλέψουν! Αλλά πού τέτοια τύχη; Δεν μ' άφησε, που λέτε, αυτός ο εποχούμενος καταστροφέας, που όλοι καθώς έπεσε στην αντίληψη μου, γνωρίζατε και του επιτρέψατε παρ' όλα ταύτα την επιχείρηση. Είχε δεν είχε τούτο το παλιομηχάνημα, κατακρεούργησε στην κυριολεξία ένα σωρό δένδρα στις παρυφές της Εθνικής οδού Ιωαννίνων - Κόνιτσας· ύστερα αφού τα παράτησε έτσι, έφυγε. Κι εκεί που νόμιζα, πως ανέκαθεν όλα τα τοπία μου άνηκαν, βρέθηκα εγώ η έξυπνη να ταξιδεύω σ' ένα παράδεισο τίγκα στη μελαγχολία. Το γεγονός μου θύμισε τους ανθρωποφάγους στο νησί του Ροβινσώνα, οι οποίοι πήγαιναν εκεί με τα κανό τους γεμάτα αιχμαλώτους, όπου τους έφηναν και τους έτρωγαν στην

παραλία, γλεντώντας με την ψυχή τους τη νίκη τους στη μάχη. "Υστερα αφήνοντας τα υπολείμματα, κρανία, ωλένες, μηρούς, κνήμες και ό, τι άλλο, έμπαιναν πάλι στα πλεύόμενα κι έφευγαν για τον τόπο τους σαν να μην συνέβη το παραμικρό. Με την ευκαιρία, λέω εδώ, ότι ο Ροβινσών Κρούσο δεν ήταν κανένα χάπατο· τους το 'κοψε αυτό το βιολί πολύ γρήγορα!

Η υπόθεση, και πιστεύω ότι όλοι συμφωνείτε, είναι φρικτή. Δεν πρόκειται, τώρα, για το γούστο αυτών που αποφάσισαν να γίνει το κλάδεμα των ώριμων δένδρων μ' αυτό τον απαίσιο τρόπο, αλλά για την παντελή έλλειψη λογικής των υπευθύνων και των χειριστών του καταστροφέα. (Απ' όσο γνωρίζω τούτο δω είναι μηχανήμα για χόρτα και βάτα όχι για δένδρα).

Τι διάβολο, τόσους καλούς ξυλοκόπους που σέβονται τη φύση περισσότερο απ' τον καθένα, έχουμε στην περιοχή μας - κι εγώ είμαι παιδί ενός τέτοιου ευσυνείδητου ξυλοκόπου - είναι δύσκολο να βρεθούν μερικοί να σουλουπώσουν έστω και τώρα τα καημένα τα δένδρα, τα χάλια που άφησε πάνω τους το εργαλείο; Στο κάτω-κάτω, ας δοθούν λίγα χρήματα και στους γοητευτικούς χειρώνακτες που ξέρουν να βαρούν καλά το ντέφι!

Οι μηχανές, το γνωρίζετε, δεν νοιώ-

θουν, δεν έχουν ούτε παρελθόν ούτε μέλλον. Και συχνά πολύ συχνά μας αποδεικνύουν πως οι προοδευμένες τους προδιαγραφές είναι κουραφέξαλα, κολοκύθια με την ρίγανη.

Το ότι αυτός ο κόσμος στον οποίο είμαστε ριγμένοι, δεν μπορεί να εξηγήσει τον εαυτό του, δεν δικαιολογεί και με την κάθε τρόπο, δίχως ίχνος λογικής, καταστροφή του από μέρους μας.

Μήπως πρέπει έτσι όπως βρισκόμαστε κιόλας τώρα όλοι μαζί πεδικλωμένοι

στα αδιέξοδα, να αφεθούμε, ν' αγανακτήσουμε εν τέλει, και με όλες μας τις δυνάμεις, σαν μανιακοί βρε αδερφέ, ν' αρπάξουμε αυτό το κράτος το τάχα μου αόρατο και να το ρίξουμε πρώτα στο καμίνι, ύστερα στο αμόνι και να το δουλέψουμε επάνω εκεί με τόσο πείσμα κι όρεξη, ώστε να βγει απ' το σιδεράδικο της συντεχνίας μας αγνώριστο;

*Με σεβασμό στον άνθρωπο
και τη φύση*

ΕΙΡΗΝΗ ΚΙΤΣΙΟΥ

Νέες Εκδόσεις

«Ιστορία του Ιερού Ναού Αγ. Βλασίου»

• Με τον τίτλο: «Ιστορία του Ιερού Ναού Αγ. Βλασίου και λοιπών λατρευτικών Μνημείων του Παπίγκου», κυκλοφόρησε από την Εκκλ. Επιτροπή Αγ. Βλασίου το νέο βιβλίο του ακούραστου ιστορικού ερευνητή Ι. Παπαϊωάννου.

Είναι η β', έκδοση επυσημένη εμπλουτισμένη με ασπρόμαυρες και έγχρωμες φωτογραφίες του κεντρικού Ναού και των άλλων λατρευτικών μνημείων του χωριού, τις βιογραφίες των ευεργετών του χωριού, κατάλογο εικόνων, κειμηλίων κ.ά.

Είναι μια πολύτιμη προσφορά στους κατοίκους του Παπίγκου και στους φι-

λομαθείς αναγνώστες και ιστοριοδίφες.

Συγχαίρουμε το φίλο συγγραφέα και του ευχόμαστε καλή δύναμη για επόμενες εκδόσεις.

Σ.Τ.

«Σατιρικά Σαρκαστικά»

• Από τον Γ. Μπάρμπα (Ελεύθερο) λάβαμε το 100 σέλιδο βιβλίο του με τίτλο: «Σατιρικά-Σαρκαστικά» όπου ο συγγραφέας με καλοπροαίρετο χιούμορ σατιρίζει πρόσωπα και καταστάσεις του χωριού και της κοινωνίας γενικότερα.

Το βιβλίο, σε στίχους, είναι ευχάριστο στον κάθε αναγνώστη.

Σ.Τ.

Φωτιά στο Σχολείο της Ζέρμας (Πλαγιά Κόνιτσας)

Σβήστηκε μετά από δύσκολη μάχη η φωτιά που ξέσπασε στο παλιό διδακτήριο του Δημοτικού Σχολείου στην Πλαγιά της Κόνιτσας, αλλά ο προβληματισμός παραμένει.

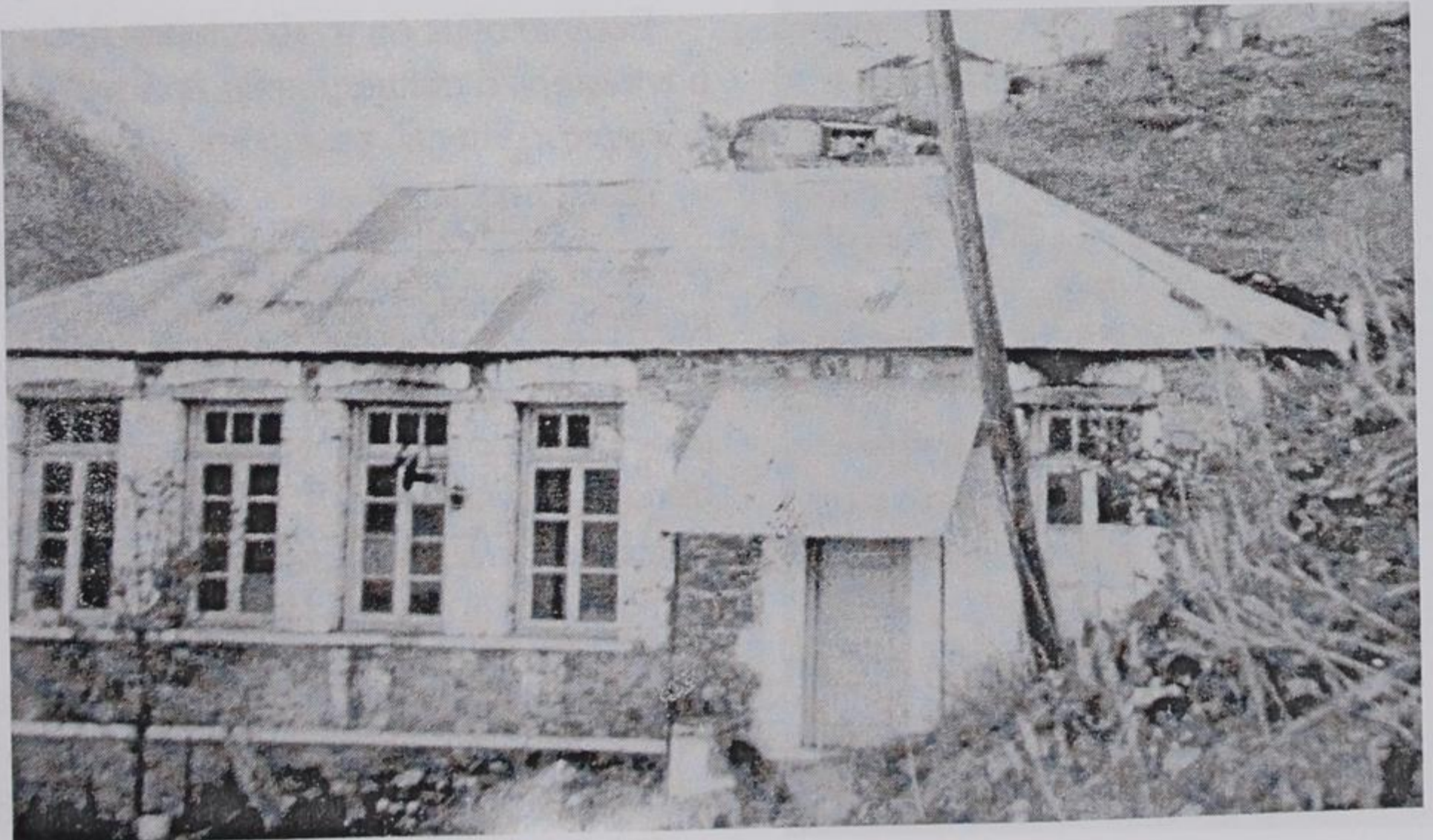
Ποιος και γιατί διάλεξε να παραδώσει στις φλόγες τον ιστορικό «Ναό της γνώσης» το Σχολείο της Ζέρμας, το Σχολείο μας.

Δυο πυροσβεστικά οχήματα με έξι πυροσβέστες έφτασαν από την Κόνιτσα στον παλιό ιστορικό οικισμό της Ζέρμας μετά από τηλεφώνημα συγχωριανών μας. Πρώτοι έφτασαν στο παλιό διδακτήριο ο εκπρόσωπος της Τ.Κ. ΠΛΑΓΙΑΣ Ιωάννης Παπαδημητρίου και ο Ευάγγελος Τσάγκας, να βοηθήσουν και να συνδράμουν στο έργο της πυρόσβεσης.

Η φωτιά που ξέσπασε από άγνωστη αιτία έγινε αντιληπτή την Παρασκευή 14

Σεπτεμβρίου στις 6 η ώρα το απόγευμα, κατέστρεψε ολοσχερώς το παραδοσιακό κτίριο, τα θρανία, τους χάρτες τα βιβλία, το αρχείο, τους πίνακες και ό,τι άλλο είχε απομείνει από τα σύνεργα «της γνώσης» του παλιού καλού καιρού, το αγαπημένο μας σχολείο «που δεν ήταν άλλο ομορφότερο στην πλάση». Διασώθηκε τον καιρό του εμφυλίου σπαραγμού, από την εγκατάλειψη του χωριού πριν 30 χρόνια και έγινε παρανάλωμα του πυρός στις μέρες μας. Γιατί να καεί το σχολείο μας, το Σχολείο της Ζέρμας που δίδασκε γενεές αράδα σε παππούδες, πατεράδες, μανάδες στο σωστό δρόμο και ό,τι άφθαρτο στο χρόνο.

Το έχει φαίνεται η μοίρα του και το παλαιότερο διδακτήριο της ΖΕΡΜΑΣ κάηκε πριν το 1927. Το Νέο Διδακτήριο που σωζόταν μέχρι σήμερα κτίστηκε με κρα-

τική δαπάνη το 1927. Το έκτισαν Ζερματινοί μαστόροι. Στο κτίσιμο έλαβαν μέρος οι «Μητσιάδες» και οι «Κατσοανίτες» με τον Νικόλαο Ζήνδρο. Στη δεκαετία 1960-1970 έγινε η αντικατάσταση της σκεπασμένης με σχιστόπλακες σκεπής του με τσίγκο. Λειτουργήσε μεταπολεμικά ως διδακτήριο μέχρι το 1982. Έχει μια αίθουσα διδασκαλίας 54τ.μ. ένα γραφείο 6τ.μ. και ένα υπνοδωμάτιο δασκάλου 12 τ.μ. και υπόγειο.

Είχε σχήμα ορθογώνιο και η αυλή του ήταν 80τ.μ. ο Δάσκαλος Ιωάννης Βλάχας που υπηρέτησε χρόνια στο χωριό, μια δεκαετία και πλέον, μεγάλωσε την αυλή του με τοίχο αντιστήριξης και δημιούργησε σχολικό κήπο. (Βλέπε βιβλίο Ιωάννου Β. Τσάγκα ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ – ΖΕΡΜΑΤΙΝΑ σελ. 72).

Τον καιρό της Οθωμανικής κυριαρχίας υπάρχει γραπτή μαρτυρία πως ο ηγού-

μενος Σιλβέστρος (βλέπε βιβλίο Ιωαν. Β. Τσάγκα ΚΟΝΙΤ. ΖΕΡΜΑΤΙΝΑ σελ. 153) κατά το 1864-1867 διατήρησε το σχολείο της Κοινότητας Ζέρμας αφού γεννήθηκε το 1854 και όπως είναι γνωστό υπήρξε βασικό στέλεχος της Εθνικής Εταιρείας, έλαβε μέρος στον ατυχή Ελληνοτουρκικό πόλεμο το 1897 και συνέβαλε στα επαναστατικά κινήματα στην Ήπειρο και Δυτική Μακεδονία μαζί με τον Παύλο Μελά.

Το Σχολείο στο παλαιό χωριό ξυπνάει στις μνήμες μας τις χαρές των παιδικών χρόνων όλων των Ζερματινών συνδέεται με την ιστορία και τα «πάθια» του ελληνισμού είναι δεμένο με την ψυχή μας, είναι μια κληρονομιά άφθαρτη που κουβαλάμε όλοι πάνω μας. Γι' αυτό κάνουμε έκκληση στην πολιτεία και τις τοπικές αρχές να μεριμνήσουν ώστε να ανακατασκευασθεί το σχολείο που κάηκε, όπως έγινε με την εκκλησία του Αγίου Δημητρίου και την κεντρική βρύση.

Ευελπιστούμε ότι το «δίκαιο και πρέπον» ιστορικό αίτημά μας θα βρει ανταπόκριση...

Υ.Γ. Μέσω του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» θα ήθελα να ευχαριστήσω την Πυροσβ. Υπηρεσία ΚΟΝΙΤΣΑΣ για την πλήρη ανταπόκριση που δείχνει όσες φορές χρειάστηκε να επέμβει αφού την ειδοποιήσαμε στις πυρκαγιές που ξέσπασαν στην Τ. Κοινότητα Πλαγιάς στη θέση Μπατές και στην Τοπική Κοινότητα Δροσοππηγής (Κάντσικο) στη θέση Προφήτης Ηλίας.

**Ο εκπρόσωπος
Τοπικής Κοινότητας Πλαγιάς
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις 8/9 γιόρτασε η Παναγία Στομίου με προσέλευση αρκετών προσκυνητών από την παραμονή, όπως κάθε χρόνο.

- Επί τέλους έπεσε η πολυπόθητη βροχή από 13-16 Σεπτέμβρη.

- Διήμερη εκδρομή πραγματοποιήσε το ΚΑΠΗ Κόνιτσας στην Αλβανία.

- Στις 20/9 άνοιξε το ετήσιο Παζαρόπουλο στην Κόνιτσα δημιουργώντας μια κίνηση του κόσμου κατά τα καθιερωμένα.

- Στις 29/9/, ώρα 9,20 π.μ. σεισμική δόνηση, με επίκεντρο στο αλβανικό έδαφος, έγινε αισθητή και στην Κόνιτσα.

- Συνεχίστηκε η τοποθέτηση αντικατάστασης του δικτύου ύδρευσης με προβλήματα στις τηλεφωνικές γραμμές αφού λόγω απροσεξίας των εργαζομένων κόπηκαν πολλές φορές καλώδια αφήνοντας τα σπίτια χωρίς τηλέφωνα αρκετές φορές.

- Πολλή βροχή έπεσε το β' δεκάημερο του Οκτώβρη σε όλη την περιοχή με αποτέλεσμα να ανεβεί αρκετά η στάθμη των ποταμών.

- Παρά τις αντίξοες συνθήκες λόγω καιρού η Επέτειος της 28ης Οκτωβρίου γιορτάστηκε κατά τα συνηθισμένα. Δοξολογία στον Αγ. Κοσμά, επιμνημόσυνη Δέηση στο Ηρώο (είσοδο Δημαρχείου), παρέλαση.

Τον πανηγυρικό της ημέρας διάβασε στην αίθουσα του Δημαρχείου ο δ/ντής του Α' Δημ. Σχολείου Ι. Λέππας. Η εκδήλωση έκλεισε με τοπικούς χορούς

από τους μαθητές των Σχολείων με την κομπανία Χρ. Οικονόμου και Χαλκιά.

- Ο Οκτώβρης μας αποχαιρέτησε με απότομο κρύο μετά τις πολλές βροχές και με λίγο χιόνι (το πρώτο) στις ψηλές κορφές των βουνών μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

- Στις 6-10-2012 ο Σπύρος Κιτσάτης έγινε για δεύτερη φορά παππούς. Η κόρη του Εύη και ο γαμπρός του Γιώργος Μόμτσος απέκτησαν ένα υγιέστατο αγοράκι στα Ιωάννινα. Ευχές για μια ζωή γεμάτη υγεία και χαρές.

- Στις 25/10/12 ο Χρήστος Θ. Παπαμιχαήλ και η Ολυμπιάδα Κίτσιου, απόκτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

- Στις 19/8/12 ο Θεόδωρος Πίσικας και η Μαρίνα Καλύβα βάφτισαν στο Μεσολόγγι το 2ο αγοράκι της. Όνομα: Μιχαήλ - Ραφαήλ.

- Στις 8/9 βαφτίστηκε στην Κόνιτσα ο Νικόλαος του Χρήστου Αθανασίου.

- Στις 29/9/βαφτίστηκε στην Κόνιτσα ο Σταύρος Ντίνος του Κων/νου.

ΓΑΜΟΙ:

- Στις 28/7 έγιναν στην Μολυβδοσκεπάστη οι γάμοι του Αλέξανδρου Αργύρη και της Πολυξένης Απ. Ριστάνη.

- Την 1/9 έγιναν στην Αθήνα ο γά-

μος του Αλέξανδρου Βαβανάτσου με την Καλλιόπη Κέμμου. Αμέσως μετά, βαφτίστηκε η κορούλα τους. Το όνομά της, Κωνσταντίνα.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

- Στις 30/8 ο Μιχαήλ Τζίνας ετών 70 στην Αγ. Παρασκευή.
- Την 1/9 στην Πουρνιά ο Ελευθέριος Παπατρύφων ετών 97.
- Στις 5/9 ο Δημήτριος Σωτηριάδης ετών 65 στην Κόνιτσα.
- Στις 7/9 η Άννα Ζιάκου ετών 85 στον Αμάραντο.
- Στις 13/9 η Δήμητρα Λάκκα ετών 77 στην Καλλιθέα.
- Στις 17/9 η Ουρανία Δόνου ετών 92 στην Πηγή.
- Στις 20/9 η Ουρανία Μακαρίου

ετών 85 στην Μόλιτσα.

- Στις 29/9 η Βασιλική Βαγενά ετών 89 στην Κόνιτσα.
- Στις 7/10 ο Νικόλαος Πορφυριάδης ετών 89 στην Εξοχή.
- Στις 8/10 ο Ευθύμιος Τιμοθέου ετών 82 στο Μοναστήρι.
- Στις 9/10 ο παπα Λάμπρος Αναστάσης ετών 80 στην Καλλιθέα.
- Στις 10/10 ο Δημήτριος Διακόπουλος ετών 85 στην Πουρνιά.
- Στις 16/10 η Σταθούλα Κοκοβέ ετών 90 στην Κόνιτσα.
- Στις 18/10 ο Σπυρίδων Βλάχος ετών 95 στην Μολυβδοσκεπάσι.
- Στις 3/9 η Φράγκω συζ. Ι. Μάινα ετών 87 στο Δίστρατο.
- Στις 4/9 ο Θεόδωρος Σπανός ετών 90 στο Δίστρατο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Ι.Ν. Αγίος Παρασκευής Παλαιοσελλίου είναι γνωστός στο Πανελλήνιο όχι μόνο για την έντονη απόκλασή του από την κατακόρυφο αλλά και για το ξυλόγλυπτο τέμπλο, για την πληθώρα των αγιογραφιών καθώς επίσης για την περίτεχνη οροφή με την ποικιλία των απαλών χρωματισμών.

Τελευταία ο ανωτέρω Ι. Ναός απέκτησε και ένα ακόμη στοιχείο καλαισθησίας. Οι κοινοί υαλοπίνακες των παραθύρων και της εισόδου αντικαταστάθηκαν από θιαρώ και έγχρωμους.

Οι εργασίες καθώς και η δαπάνη αποτελούν δωρεά του φίλου του κυριού μας Νίκου Γκόγκου και του υιού του Ελπιδοφόρου, καθώς και του Κωνσταντίνου Πριμικήρη υιού του μακαριστού ποιμένα μας Παναγιώτη Πριμικήρη.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο τους ευχαριστεί θερμά και εξαιρείται γι' αυτούς και τις οικογένειές τους την κόρη και την προστάσια της Αγίας Οσιομάρτυρος Παρασκευής.

† ΦΩΤΙΟΣ Κ. ΝΑΤΣΗΣ (1933-2012)

Στις 1/10/ 2012 έφυγε για το ουράνιο ταξίδι ο πατέρας μου Φώτιος Νάτσης, σε ηλικία 79 ετών. Όπως όλοι της ηλικίας του εκείνα τα δύσκολα χρόνια της κατο-

χής αντιμετώπισε τη ζωή με καρτερία και πραγματική φτώχεια. Ήταν πολύ εργατικός και άνθρωπος ήπιων τόνων. Το 1970 έφυγε από το χωριό για την Αθήνα μαζί με τα τέσσερα παιδιά του και αφού μετά από λίγο καιρό έμεινε μόνος του, καθ' ότι χώρισε με τη μητέρα μου, κατόρθωσε και μας μεγάλωσε, μας σπούδασε και μέχρι το θάνατό του ήταν κοντά μας. Το 1974 στην Αθήνα άνοιξε το Ψητοπωλείο «Η ΗΠΕΙΡΟΣ» στη Ν. Κυψέλη όπου το είχε για περίπου 25 χρόνια. Από εκεί πέρασαν πολλοί Ηπειρώτες και ο πατέρας μου ως καλόκαρδος άνθρωπος βοήθησε πολλούς ανθρώπους ειδικότερα τους συγχωριανούς που ήλθαν από Ρουμανία, Ουγγαρία, Ρωσία κλπ.

Στις 2/10/2012 έγινε η κηδεία του στο χωριό μας Λαγκάδα και τα πάμπολλα λουλούδια που του άφησαν όλοι οι συγχωριανοί και φίλοι στο φέρετρό του θα τον συνοδεύουν ευωδιαστά σ' αυτό το

ταξίδι που δυστυχώς είναι μακρινό και αγύριστο και που σε εμάς τα λουλούδια ήταν βάλσαμο παρηγοριάς.

Τα παιδιά του, η νύφη του, τα εγγόνια του και δισέγγονά του εκφράζουμε τις πλέον θερμές ευχαριστίες σε όλους τους φίλους, συγγενείς και συγχωριανούς οι οποίοι καθ' οιονδήποτε τρόπο συμπαραστάθηκαν στο πένθος μας.

Στο σημείο αυτό θέλω να αναφέρω ότι λόγω της ασθένειας του πατέρα μου δεν ενημέρωσα το αγαπητό περιοδικό, ότι την 1/7/2012 έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 63 ετών ο συγχωριανός μας Φώτιος Α. Τσιούτσιος. Ο αγαπημένος μας Φώτης που έφυγε τόσο ξαφνικά και τόσο νέος ήταν από τους πιο τίμιους και ήσυχους οικογενειάρχες του χωριού μας. Επίσης τη 1/8/2012 έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 82 ετών η συγχωριανή και νουνά μου Ευτυχία χήρα Κων. Ντίνη. Τι να πει κανείς για αυτή τη γυναίκα! Το μόνο που μπορείς να πεις είναι ότι ήταν ηρωίδα ως γυναίκα, ως μάνα, αλλά ιδιαίτερα ως γιαγιά και στάθηκε βράχος μέχρι τελευταία στιγμή απέναντι στα παιδιά της και στα εγγόνια της. Αιωνία τους η μνήμη. Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Λαγκάδας που τους σκεπάζει.

Στη μνήμη τους προσφέρω στο περιοδικό «Η ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50 ευρώ.

ΥΣΤΑΤΟ ΧΑΙΡΕ ΣΤΟΝ ΓΡΗΓΟΡΗ ΖΩΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης, ως εκπρόσωπος της Ηπειρωτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης με βαθιά θλίψη απευθύνει τον ύστατο χαιρετισμό στον αλησμόνητο **Γρηγόρη Ζώη από την Κάτω Μερόπη Πωγωνίου**, εν ενεργεία μέλος της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης και συνεργάτη του ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ μέχρι την ύστατη ώρα, στον φλογερό πατριώτη που αγάπησε υπηρέτησε και προώθησε την ηπειρωτική ιδέα.

Ο Γρηγόρης Ζώης πάντα ευγενής, καλοσυνάτος, με καλοπροαίρετη κριτική που συμβάλει στην πρόοδο και την καλύτερη εξέλιξη των καταστάσεων, εγκαταλείποντας τον φυσικό του βίο, εισήλθε στο πάνθεον των μεγάλων ανδρών της λεβεντογέννας Ηπείρου, γιατί με το έργο του προσέφερε στην ιδέα του Ηπειρωτισμού –Εθελοντισμού που αποτελεί την ταυτότητα της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης στα 72 χρόνια της συνεχούς λειτουργίας της, δικαίωσε την ρήση η Εύανδρος Ήπειρος και άφησε πίσω του παρακαταθήκη στις επερχόμενες γενεές την αγωνιστικότητα του, την αισιοδοξία του, την δημιουργικότητα, την εθελοντική προσφορά του για την προβολή των ηπειρωτικών θεμάτων.

Αισθανόμαστε γαλήνη, γιατί αναχώρησε για την γειτονιά των Αγγέλων, με την αγάπη και την φροντίδα των δικών του ανθρώπων. Έφυγε από την αγκαλιά τους, για να πάει να συναντήσει τους αγαπημένους του, που επί σειρά ετών

τίμησε την μνήμη τους.

Ξεκίνησε το ταξίδι προς την αιωνιότητα ένας ακόμα ευπατρίδης Ηπειρώτης, από την γενιά των Ηπειρωτών που είχαν ταυτίσει την ύπαρξη τους με την Ήπειρο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης στην έκτακτη συνεδρίαση της Κυριακής 1 Ιουλίου 2012, αποφάσισε:

1. Να εκφράσει τα συλλυπητήρια του προς τους οικείους και συγγενείς .

2. Να μνημονευθεί για την προσφορά του στην Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης στο ετήσιο μνημόσυνο των Ηπειρωτών που τελεί η Ηπειρωτική Εστία στις αρχές Οκτωβρίου.

3. Να δημοσιευθεί το παρόν στον Ηπειρωτικό Τύπο.

Οι Ηπειρώτες και οι Ηπειρώτισσες της Θεσσαλονίκης δέονται του Υψίστου την ψυχή του μεταστάντος να κατατάξει μεταξύ των Δικαίων και στους οικείους του να χαρίζει υγεία και μακροήμερευση.

Αιωνία η Μνήμη

Αποχαιρετισμός στον Φρασανίτη Γρηγόρη Ζώη

Στην Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης, την Ήπειρο στη Θεσσαλονίκη, είχα την εύνοια της τύχης να γνωρίσω Ηπειρώτες από την γενιά των Ηπειρωτών που είχαν ταυτίσει την ύπαρξη τους με την Ήπειρο.

Ένας από αυτούς ήταν ό Φραστα-

νίτης Γρηγόρης Ζώνης.

Τίμησε την Ήπειρο με την ενεργό συμμετοχή του, στα δράματα του χωριού του την Κάτω Μερόπη Πωγωνίου Ιωαννίνων, στην Αδελφότητα Θεσσαλονίκης και την Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης .

Ήταν αυτός που “ξεπροβοδούσε” με έναν καλό λόγο τους συγχωριανούς του που έφευγαν από την ζωή.

Όλοι αυτοί και πόσοι ακόμα Πωγωνήσιοι θα τον “υποδεχθούν” στον παράδεισο, εκεί που έχουν στήσει τον αέναο, τον ατέρμονα κύκλο γύρω από το άκουσμα του κλαρίνου. Γιώργος Τζόβας, Θεοφάνης Βλάχος, Βαλεντίνος Φίλης, Γιώργος Τσώλης, Γιάννης Πρίντζης, Χρήστος Ζαραβίνας, Επαμεινώνδας Βαδίλης, Νίκος Δάσιος , Αχιλλέας Ράπτης, Παναγιώτης Ράπτης και άλλοι τόσοι Πωγωνήσιοι που μαζί με τον Γρηγόρη Ζώνη ήταν πυρήνες δημιουργίας, προσφοράς, κριτικής ,προόδου και κυρίως θεματοφύλακες της ηπειρωτικής παράδοσης.

Ο Γρηγόρης Ζώνης, διακριτικός, ευθυτενής, πάντα περιποιημένος, με ύφος και παράστημα πωγωνήσιο, συνεπής και αληθινός στον λόγο του, έβγαζε το μεράκι του να γίνει δημοσιογράφος, γράφοντας κείμενα στην παλιά του γραφομηχανή, αφήνοντας και αυτός το λιθαράκι του ,που θα χτίσει το μνημείο

του ηπειρωτικού πολιτισμού.

Η απουσία του καρδιακού του φίλου Γιώργου Τζόβα τού κόστισε πολύ. Τώρα θα είναι για πάντα μαζί, όπως και με τους Πωγωνήσιους που συνεργάστηκε, συγκρούστηκε, δημιούργησε, τίμησε.

Το ουδείς αναντικατάστατος, ακούγεται συχνά-πυκνά, για να δείξει ότι θα υπάρξει συνέχεια.

Προσωπικά πιστεύω ότι ό καθένας μας είναι αναντικατάστατος, γιατί είναι μοναδικός.

Γι’ αυτό και δεύτερος Γρηγόρης Ζώνης δεν θα υπάρξει. Ένας ήταν και πάει.

Όπως φεύγει μια ολόκληρη γενιά ηπειρωτών που πόνεσαν, τυραννίστηκαν, κυνηγήθηκαν, αγωνίστηκαν για τα πιστεύω τους, την πατρίδα τους, την επιβίωση τους.

Οι Ηπειρώτες του περασμένου αιώνα που μας έδωσαν έδαφος να πατήσουμε.

Μακάρι να αξιωθούμε να φανούμε αντάξιοι τους.

Και να τους θυμόμαστε, για να είναι η ψυχή τους γαλήνια.

Σεβαστέ Γρηγόρη Ζώνη, καλή Αντάμωση.

ΑΘΗΝΑ Μ. ΤΟΤΟΚΩΤΣΗ

Γενική Γραμματέας

Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης.

Παράκληση να δημοσιευθούν .

Συνδρομές

Μωυσίδης Παναγ. Αυστραλία	30	Τσούκας Χαραλ. Γιάννινα	30
Μωυσίδης Χαρ. Γερμανία	30	Παπαθεμιστοκλέους Χρ. Γιάννινα	20
Ρήγας Κων. Αθήνα	20	Παπακώστας Μάκης Γιάννινα	50
Καρατζήμος Κων. Αθήνα	30	Τζιάλλας Κων. Γιάννινα	15
Γκουντή Αμαλία Αθήνα	15	Παπαδιαμάντης Κων. Γιάννινα	30
Ζδράβος Αρίστιπος Αθήνα	15	Αποστόλου Κώστας Γιάννινα	20
Ράγγας Γεώργιος Αθήνα	15	Λωλίδης Δημ. Γιάννινα	15
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	20	Σμύρη Μαριάνθη Γιάννινα	20
Παπαχρήστου Ευθ. Αθήνα	20	Βάτσικας Θεοδ. Αγρίνιο	30
Ρούσσης Μιχ. Αθήνα	30	Κατσιώτας Κων. Αγρίνιο	20
Καρπούζης Κων. Αθήνα	30	Νάτσης Σωκρ. Βόλος	20
Στεφάνου Δημ. Αθήνα	30	Τζάφος Ιωάν. Γαλαξίδι	15
Γιαϊλόγλου Ιωάν. Αθήνα	20	Τζούβαλης Χρ. Χανιά	20
Δάφνης Ιωαν. Αθήνα	10	Καραφλιάς Αλεξ. Κως	50
Ζακόπουλος Αχιλ. Αθήνα	15	Κίτσιος Ιωαν. Σαντορίνη	15
Φούντου Μαρίνα Αθήνα	100	Κουσιαφέ Θεοδώρα Μοσχάτο	45
Πάντος Πέτρος Αθήνα	20	Ρούβαλης Σπύρος Αλεξάνδρεια	20
Κωτόπουλος Σταύρος Αθήνα	20	Μπιμπίκα Μαρία Χαλκίδα	15
Σερίφης Λεων. Αθήνα	15	Δεμερτζίδης Ευ. Κόνιτσα	20
Μπάθα Βασιλική Αθήνα	15	Ιερ. Οικονόμου Αθαν. Κόνιτσα	15
Μούχος Νίκος Αθήνα	15	Χούσος Κώστας Κόνιτσα	15
Βουρδούκας Στεφ. Αθήνα	60	Ευαγγελίδη Άννα Κόνιτσα	15
Κούσιος Δημ. Αθήνα	50	Αθανασίου Ιωαν. Κόνιτσα	30
Κατσιμπαρης Γεωργ. Αθήνα	15	Σύλλογος Απ/των Γυμν. - Λυκ. Κόνιτσας	120
Σακκά Ανθούλα Αθήνα	15	Τζιάλλα Ιωάννα Κόνιτσα	15
Γκόγκος Χρήστος Θεσ/νίκη	15	Καλαμπόκη Άννα Κόνιτσα	15
Γκόγκου Χριστίνα Θεσ/νίκη	15	Αμπάζ Χατέμ Κόνιτσα	15
Ξεφτέρης Ιωαν. Θεσ/νίκη	15	Καρατζήμος Αθαν. Δίστρατο	15
Σίμος Αλκιβ. Γιάννινα	20	Παπαδημητρίου Ιωαν. Ζέρμα	15
Μάντζιος Παύλος Γιάννινα	20	Κόντος Γεωργ. Πηγή	15
Τσιαλογιάννη Μαρία Γιάννινα	20	Ρίζος Γιώργος Μάζι	15
Ντάφλη Αγνή Γιάννινα	15	Κεφάλας Θεοδ. Ηλιόρραχη	15
		Κίτσιου Χριστίνα Πηγή	15
		Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη	20
		Γκουντούλης Κων. Αγ. Παρασκευή	20
		Λωλίδης Βασ. Τράπεζα	15

Φίλε του περιοδικού μας για θυμήσου,
έστειλες τη συνδρομή σου;

